

JUSTITIS MINISTERIET
Direktoratet for Kriminalforsorgen
Juridisk Kontor

Indenrigs- og Socialministeriet

København, den 29. januar 2010

Journalnr.: JUR 10-112-0008
(Bedes anført ved henvendelse)
Reference HO
Direkte telefon

Vedrørende høring om forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (barnets reform)

Indenrigs- og Socialministeriet har den 14. og 21. januar 2010 anmodet om bemærkninger til lovforslaget.

Direktoratet har følgende bemærkninger til forslagene om ændring af lov om social service:

1. Efter § 11, stk. 3, skal kommunalbestyrelsen tilbyde 1) konsulentbistand til børn, unge og familier med hensyn til børn eller unges forhold og 2) rådgivning om familieplanlægning, når det må anses for at være af væsentlig betydning for et barns eller en ungs særlige behov for støtte.

Dette tilbud vil også være relevant for nogle af Kriminalforsorgens klienter. I de tilfælde, hvor det er indsatte i fængsler og arresthuse, der skal have tilbud om hjælpeforanstaltninger efter denne bestemmelse, vil der være nogle, som ikke umiddelbart har mulighed for udgang. I visse tilfælde kan det overvejes, om der kan gives ledsaget udgang til formålet. For at sikre, at tilbudet kan komme alle relevante klienter i Kriminalforsorgen til gode, bør der imidlertid være mulighed for, at hjælpeforanstaltningerne efter omstændighederne kan finde sted i fængslet.

2. Efter § 54, stk. 1, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om støtte til forældrene under et barns eller en ungs anbringelse uden for hjemmet.

Dette tilbud vil ligeledes være relevant for nogle af Kriminalforsorgens klienter. Når det drejer sig om forældre, som er indsat i fængsler og arresthuse, bør der også her være mulighed for, at eventuelle hjælpeforanstaltninger efter omstændighederne kan finde sted i fængslet.

Med venlig hilsen

Hanne Olesen

Indenrigs- og Socialministeriet

Høringssvar - Barnets Reform

Foreningen af kommunale social- sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD) er grundlæggende yderst tilfreds med lovforslaget og finder, at Ministeriet har været lydhør over for de forslag og kommentarer, vi har fremsat i den åbne proces, der har ført frem til lovforslaget.

Vi er specielt glade for de overordnede holdninger og principper, som reformen bygger på, her under styrkelse af barnets retsstilling og øget fokus på en tidlig og sammenhængende indsats.

Dette giver sig blandt andet konkret udslag i, at samvær fremover entydigt skal være til fordel for barnet, og ikke en ubetinget ret for forældrene, samt i en udvidet klagemulighed for barnet.

Her ud over noterer vi os med glæde, at der åbnes op for øget mulighed for udveksling af oplysninger mellem de berørte myndigheder og fagpersoner i det tidlige, forebyggende stadie, samt at der gives mulighed for at iværksætte undersøgelser og forebyggende initiativer på et tidligere tidspunkt.

Der kan nævnes mange flere positive eksempler, men vi vil koncentrere os om nogle af de punkter i reformen, som vi mener bør være til fortsat debat.

Vi er selvsagt enige i, at underretningspligten ikke kan understreges kraftigt nok. Vi kan imidlertid efterlyse en understregning af, at dannelse af netværk under og omkring barnet er langt mere værdifuldt end at skubbe problemerne videre i systemerne.

Vi er derfor betænkelige ved, at den udmærkede formulering i bekendtgørelsen om at egne muligheder skal være afprøvet inden man skrider til underretning foreslås streget.

Det er i klar modstrid med ånden i projektet Bedre Tværfaglig Indsats, som vi i en række kommuner sammen med Ministeriet og Servicestyrelsen er ved at rulle ud i erkendelse af nødvendigheden af et fælles ansvar på det niveau, man befinder sig, og ud fra ens personlige forudsætninger og kompetencer. Dog fortsat med socialforvaltningen som den ansvarlige part, når grundlaget for en underretning er til stede.

Det er på den baggrund endvidere urimeligt, at socialforvaltningen skal bruge tid på, at servicere en "underretter" med oplysninger om sagens forløb, når pågældende ikke har gjort sig til part i sagen hvilket naturligt og automatisk ville have givet den ønskede information. Er dette forslag begrundet i hensynet til barnet eller hvem?

FSD er betænkelige ved forslaget om udvidelse af Ankestyrelsens adgang til at gå ind i sager af egen drift og havde ønsket en udvikling, der går den modsatte vej. Ikke fordi vi er modstandere af at blive kigget over skulderen, men fordi det forkludrer det anke og tilsynssystem, der i øvrigt er etableret. Væsentligst dog fordi vi langt fra finder belæg end sige dokumentation for, at Ankestyrelsen har haft større succes med denne opgave, lige som vi oplever at en i forvejen vanskelig balancegang med forældrene ikke bliver lettere ved denne form for ansvarsfordeling.

FSD er enig, at børn har behov for stabile voksenkontakter.

Vi er derfor også enige i, at familiepleje anbringelse bør bringes på bane, specielt når det drejer sig om mindre børn, hvilket også dokumenteres af de aktuelle anbringelses tal og valg af foranstaltning i kommunerne

Det kan imidlertid undre, at man lovgivningsmæssigt ønsker at understrege eller fremme familiepleje i forhold til andre foranstaltningsmuligheder.

Det gennemsyrrer jo i øvrigt reformen, at der skal tages udgangspunkt i det enkelte barns behov og forudsætninger.

Så, hvorfor forsøge generelt at gøre et tilbud mere guldrandet end øvrige?

Det kan i den forbindelse rejse det spørgsmål, hvad man egentlig skal forstå ved kommunal familiepleje.

Vi har i mange år gjort brug af såkaldt professionel familiepleje, hvor det blandt andet kan være et krav, at der ikke ved siden af denne opgave er erhvervsmæssige forpligtelser i familien. På samme måde er der en udvikling i gang med oprettelse af akut-familieplejer og lignende.

Hvis forslaget indeholder etablering af yderligere en ny anbringelsesform skal vi så blot advare imod, at en institutionalisering af familieplejen sker på bekostning af de kvaliteter som tæt voksenkontakt og stabilitet, der fremhæves i lovforslaget.

FSD har noteret sig forslaget om ændring i Børne- og Ungeudvalgets sammensætning hvor en politisk repræsentant udskiftes med en psykolog.

Vi skal ikke kommentere det demokratiske indhold i dette forslag, men blot gøre opmærksom på, at det er yderst sjældent at de psykologiske konsulenter er usikre i deres vurderinger og har brug for dobbeltdækning, I givet fald vil det være mere relevant om udvalget skal tilføjes anden faglig ekspertise som supplement til den psykologiske konsulent eksempelvis socialrådgivere mæglere og lignende.

Det er som det fremgår en ambitiøs reform og en ambition, som FSD fuldt ud deler.

Vi er opmærksomme på, at lovforslaget efterfølgende skal "DUT-forhandles". Det er imidlertid vores umiddelbare opfattelse at de faglige ambitioner og de økonomiske ressourcer ikke er i balance, og at vi derfor opfordrer til, at der foretages en nødvendig, faglige prioritering blandt de mange udmærkede forslag.

Med venlig hilsen

Ole Pass
Landsformand

Fra: Elsebeth Jensen
Sendt: 22. januar 2010 10:21
Til: Christina Hviid

2010-234

Z
1

Emne: VS: Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service om retssikkerhed og administration på det sociale område (barnets Reform)

Fra: Pia Flindt [mailto:PTF@da.dk] **På vegne af** Dansk Arbejdsgiverforening

Sendt: 22. januar 2010 08:27

Til: Elsebeth Jensen

Emne: SV: Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service om retssikkerhed og administration på det sociale område (barnets Reform)

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af 21. januar 2010 vedrørende høring om forslag til lov om ændring af lov om social service om retssikkerhed og administration på det sociale område (barnets Reform) skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Pia T. Flindt
Chefsekretær

Fra: Elsebeth Jensen [mailto:eje@ism.dk]

Sendt: 21. januar 2010 14:21

Til: Udsendelse Indenrigs- og Socialministeriet

Cc: Christina Hviid; Elsebeth Jensen

Emne: Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service om retssikkerhed og administration på det sociale område (barnets Reform)

HØRING

Departementet, Holmens Kanal 22, 1060 København K

Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518, E-mail ism@ism.dk

J.nr. 2010-234

---

21. januar 2010

Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service om retssikkerhed og administration på det sociale område (barnets Reform)

Med venlig hilsen

Elsebeth Jensen

Mette Larsen

26 JAN. 2010

2010 - 234

CHVI
8**Fra:** Bettina Nielsen**Sendt:** 25. januar 2010 14:15

Indenrigs- og Socialministeriet

Til: Børneenheden, Indenrigs- og Socialministeriet**Emne:** VS: Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service om retssikkerhed og administration på det sociale område (barnets Reform)

Råde for Socialt Udsatte har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bettina Nielsen
Kontorelev

INDENRIGS- OG SOCIALMINISTERIET
Kontoret for Socialt udsatte
Holmens Kanal 22
1060 København K

Dir. tlf.: 33 92 92 62
ben@ism.dk

Fra: Elsebeth Jensen**Sendt:** 21. januar 2010 14:21**Til:** Udsendelse Indenrigs- og Socialministeriet**Cc:** Christina Hviid; Elsebeth Jensen**Emne:** Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service om retssikkerhed og administration på det sociale område (barnets Reform)**HØRING**

Departementet, Holmens Kanal 22, 1060 København K
Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518, E-mail ism@ism.dk
J.nr. 2010-234

21. januar 2010

Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service om retssikkerhed og administration på det sociale område (barnets Reform)

Med venlig hilsen

26-01-2010

Elsebeth Jensen

Indenrigs- og socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22,
1060 København K

Den 28. januar 2010
Ref.: LHV
Sagsnr: 1001-0205

Dansk Sygeplejeråds høringssvar til forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform)

Dansk Sygeplejeråd tilslutter os initiativerne bag forslaget og ser mange positive elementer i ændringerne til Lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform), men vil gerne kommentere følgende punkt:

§ 49

Dansk Sygeplejeråd bifalder, at de faglige aktører, der arbejder med de udsatte børn og unge, kan udveksle oplysninger vedrørende et barn eller en ungs personlige eller familiemæssige omstændigheder, når det anses for nødvendigt som et led i det tidlige og forebyggende arbejde.

Det kan dog bekymre, at kravet om, at kommunalbestyrelsen skal oprette en tværfaglig gruppe frafalder. Netop arbejdet i den tværfaglige gruppe sikrede, at aktørene kunne danne sig et helhedsbillede af barnet / den unges situation, så der blev sat tidligt ind med den rette støtte, og at der i tilstrækkeligt omfang formidles kontakt til lægelig, social, pædagogisk, psykologisk og anden sagkundskab. **Dansk Sygeplejeråd kan derfor ikke støtte denne del af ændringerne.**

Med venlig hilsen

Dorte Steenberg
Næstformand

The Danish Nurses'
Organization

Sankt Annæ Plads 30
Postboks 1084
DK-1008 København K

Ekspedition:
Mandag-torsdag 10.00-16.00
fredag 10.00-15.00

Tlf. +45 33 15 15 55
Fax +45 33 15 24 55

dsr@dsr.dk
www.dsr.dk

Indenrigs- og Socialministeriet
Departementet,
Holmens Kanal 22, 1060 København K

28. januar 2010

HØRINGSSVAR - FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM SOCIAL SERVICE OG LOV OM RETSSIKKERHED OG ADMINISTRATION PÅ DET SOCIALE OMRÅDE (BARNETS REFORM)

Tak for muligheden for at fremkomme med udtalelse til ovennævnte lovudkast. Red Barnet har på baggrund af den korte svarfrist til et så omfattende lovforslag kun haft mulighed for at kommentere på udvalgte dele af lovforslaget. Red Barnet har følgende kommentarer:

Generelt

Red Barnet er enig i at en reform, som skaber forbedringer for børns trivsel, er rigtig vigtig. Det er således positivt, at målsætningen med reformen er 'at understøtte udsatte børn og unges muligheder for at trives og få et godt liv' samt 'at udsatte børn og unges problemer opfanges tidligt, så alvoren af deres problemer mindskes ved, at man sætter ind tidligere i forløbet'.

Men da Barnets Reform primært fokuserer på meget begrænsede og specifikke indsatser overfor børn, der allerede har store, alvorlige problemer, vurderer Red Barnet, at reformen i sin helhed må betegnes som brandslukning – frem for som en reform, der generelt øger trivslen for udsatte børn i Danmark.

For Red Barnet er den tidlige indsats en helt elementær del af arbejdet for at få opfyldt børns rettigheder. Det er en indsats, der starter i familierne, i daginstitutionerne, i skolerne og i resten af samfundet - der hvor børn færdes. I Barnets reform udmønter en 'tidlig indsats' sig i den ende af skalaen, hvor anbringelser uden for hjemmet kan komme på tale. Det virker med andre ord som om Barnets reform – selv når der er tale om tidlig indsats – bliver en reform, der behandler symptomer frem for at forebygge at problemerne opstår.

Der er ingen tvivl om, at der på en række punkter er hårdt brug for at forbedre tilbuddene til de børn, der har det rigtig svært. Men når man lancerer en Barnets Reform, der i titel og målsætning indikerer at den sigter mod at forbedre udsatte børns vilkår grundlæggende, kan man ikke alene satse på symptombehandling og negligere de grundlæggende forudsætninger for et godt børneliv. Det handler om at få skabt de rette betingelser for, at forældre er i stand til at være gode forældre. At få skabt daginstitutioner med overskud til at forebygge social isolation, mobning og andre former for krænkelse. Og at der i skolerne er plads og overskud til at give udsatte eller sårbare børn den ekstra hjælp, der gør, at de trives og blomstrer – og ikke ender som en sag på et kommunekontor.

***

Red Barnet har følgende, konkrete kommentarer til reform-forslaget:

§ 11 Stk. 3: Red Barnet finder det positivt at Kommunalbestyrelsen skal tilbyde konsulentbistand til børn, unge og familier med hensyn til børn eller unges forhold, uafhængigt af om der har været foretaget en børnefaglig undersøgelse efter § 50. Dét er netop med til, at understøtte det forebyggende sociale arbejde og hermed en indgriben, før problemerne vokser sig så store, at der er behov for foranstaltninger i henhold til § 50. Tilbuddet skal dog markedsføres aktivt og direkte til børn og unge, hvis det skal have en reel virkning.

Det er vigtigt, at der sideløbende med konsulentbistanden til børn fokuseres på inddragelse af forældre og evt. andre primære omsorgspersoner, idet disse har afgørende indflydelse på barnets udvikling og trivsel generelt, samt konkret på barnets udbytte af den proces, der igangsættes ved involvering af konsulentbistand. Konsulenter, der involveres i sådanne sager, bør være uddannede til at tale med børn og unge, og vurdere udbyttet af konsulentbistanden.

§ 49: Red Barnet mener at lovforslaget om at det ikke længere er en pligt at oprette en tværfaglig gruppe på børne- og ungeområdet, er uhensigtsmæssig. Vi finder det afgørende, at der foretages tværfaglige helhedsbetragtninger i forbindelse med vurdering af problemet og løsninger. Red Barnet anbefaler derfor, at kravet om, at kommunerne skal nedsætte en tværfaglig gruppe på børneområdet bibeholdes, idet vi vurderer, at den afbureaukratisering, der forventes som følge af denne lovændring, vil svække mulighederne for hurtig og præcis indgriben.

Red Barnet er i forbindelse med ovenstående enige i, at formen på det tværfaglige samarbejde kan tilrettelægges på mange forskellige måder og at det derfor skal tilrettelægges efter lokale forhold.

§ 49 a: I princippet er Red Barnet positiv overfor ophævelsen af tavshedspligten mellem fagfolk og myndigheder, fordi ophævelsen understøtter det løbende, tværfaglige samarbejde, som er nødvendigt for at yde en fyldestgørende, rettidig indsats overfor et udsat barn. Red Barnet ønsker dog i den sammenhæng at understrege vigtigheden af, at barnet, dets forældre og evt. andre primære omsorgspersoner inddrages så hurtigt som muligt, når der opstår bekymring for et barn. Det skal desuden præciseres hvilke oplysninger der må videregives, så det sikres at det kun er oplysninger, der er væsentlige for sagen og hjælpen til barnet, der videregives.

Red Barnet mener i øvrigt at punkterne; 1) *nedlæggelsen af kravet om oprettelsen af en tværfaglig gruppe på børne- og ungeområdet* og 2) *ophævelsen af tavshedspligten mellem fagfolk og myndigheder*, modsiger hinanden, idet punkt 1 lægger op til muligheden for mindre tværfagligt samarbejde – mens formålet ved punkt 2 er mere tværfagligt samarbejde. Da tværfagligt samarbejde er til barnets bedste, og da lovens intention bør være enslydende i det samlede lovforslag, mener Red Barnet ikke at den foreslåede ophævelse af krav om tværfaglige grupper på børne- og ungeområdet, bør gennemføres.

§52 stk. 4: I forbindelse med bisidderordningen finder Red Barnet det positivt at kommunalbestyrelsen er forpligtiget til aktivt at hjælpe barnet med at identificere en person som barnet eller den unge har tillid til, og at barnet som noget nyt har krav på en bisidder og selv har indflydelse på, hvem personen skal være.

§167 stk. 2: Red Barnet finder det rigtigt, at aldersgrænsen for klager nedsættes fra 15 til 12 år, fordi det er i overensstemmelse med Børnekonventionen artikel 12 om børns ret til at blive hørt.

Generelt

Red Barnet finder det meget positivt, at børns ret til klage udvides på forskellig vis. Men Red Barnet finder det problematisk, at Barnets Reform ikke har fokus på at børn skal kende deres ret til at klage. Reformen bør sikre en klageinstans, der henvender sig til børn, og som har reel kompetence til at klagebehandle. Det er samtidig afgørende at Reformen sikrer en reel klageinstans for alle børn i Danmark – og ikke kun for en begrænset andel børn og unge.

Desuden er det væsentligt at sikre beskyttelse af barnet under klagegang – fx i processen frem mod en § 50-undersøgelse eller under en klagesag, hvor barnet og forældrene kan have modsatrettede interesser, og hvor barnets klage kan true dets sikkerhed og trivsel pga. reaktioner fra omverdenen.

Red Barnet anbefaler, at der etableres et decideret **Børneombud**, der har pligt til at følge børns opvækstvilkår. En instans, der klart og vedholdende kæmper for børns og det enkelte barns rettigheder. Red Barnet mener, at sådan en instans bør være en del af Barnets reform. For at kunne undersøge til bunds, hvorledes lovgivning og praksis fungerer for børn, skal en sådan instans:

- have indsigtsret i sagsbehandlingen af børns sager
- have pligt til at vurdere politik og lovgivning ud fra et barnets bedste perspektiv
- advokere for børn
- rådgive børn om muligheder for at klage og sikre børns beskyttelse under klagegang
- kunne rejse en sag på et barns vegne
- arbejde for, at klageorganer bliver tilgængelige for børn, og hvor der ikke er formelle klagemuligheder skal man kunne behandle børns klagesager
- have ret til at besøge alle institutioner for børn
- ledes af en person, som børn kan identificere som talsmand og komme i dialog med.

I dag har vi Børnerådet, men Folketingets flertal har ikke givet formanden og sekretariatet arbejdsbetingelser, der kan leve op til disse krav. At være børns ombudsmand eller talsmand/-kvinde er et fuldtidsjob, og det kræver flere resurser, end rådet har i dag. Barnets reform er en god anledning til en ændring af Børnerådet til en styrket børneombuds- eller talsmandsinstitution.

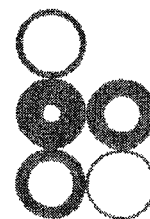
Med venlig hilsen

Lotte Nystrup Lund
Sektionsleder, National-Europæisk Afdeling

Spørgsmål til høringssvaret kan rettes til
L. N. Lund på tlf. +45 2360 8866 / lnl@redbarnet.dk

Indenrigs- og socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att.: Christina Hviid

DANSKE
REGIONER

28-01-2010

Sag nr. 10/270

Dokumentnr. 5259/10

Helene Skude Jensen

Tel. 35 29 81 95

E-mail: hsj@regioner.dk

Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform).

Danske Regioner modtog den 14. januar høring om forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform). Hermed følger Danske Regioners bemærkninger til lovforslaget. Det skal påpeges, at høringen ikke er politisk behandlet, og således skal der tages forbehold for eventuelle yderligere bemærkninger.

Generelt støtter Danske Regioner op om lovforslaget og finder det overordnet positivt, at der med forslaget sættes fokus på anbragte børn og unges opvækstvilkår. Danske Regioner bifalder forslagetets formål om at styrke kontinuiteten i anbragte børn og unges opvækst ved at understøtte, at de ikke oplever genanbringelser, skrift, flytninger og brud i deres tilværelse.

Særligt finder Danske Regioner det positivt, at barnets og den unges ret styrkes i forhold til spørgsmål om samvær og netværk, og ligeledes anser Danske Regioner det for relevant at rette et styrket fokus på efterværn.

Danske Regioner har en række *specifikke* bemærkninger til lovforslaget:

- Pligt til at høre anbringelsessteder

Lovforslagets nr. 48: *Det forslås, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at høre det konkret relevante anbringelsessted i forbindelse med afgørelser vedrørende anbragte børn og unge i forbindelse med afgørelser om samvær, og hjemgivelse og om ændring af anbringelsessted.*

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

T 35 29 81 00
F 35 29 83 00
E regioner@regioner.dk

Danske Regioner finder forslaget relevant. Anbringelsesstederne besidder det primære kendskab til barnets eller den unge og kan således bidrage væsentligt til vurderingen af barnets eller den unges fortsatte forløb. Ved inddragelse af anbringelsesstederne sikres et bredere og i højere grad kvalificeret beslutningsgrundlag. Dette anses for essentielt, idet der er tale om beslutninger, der har indgribende betydning for barnets tilværelse.

Danske Regioner bemærker, at det ligeledes vil være af relevans, at der indhentes en udtalelse fra barnets eller den unges skole vedrørende barnets eller den unges eventuelle særlige skolemæssige behov, således at disse samtidig tages i betragtning ved kommunes valg af anbringelsessted.

- Børns klagerettigheder

Lovforslagets nr. 55, 84, 85 og 86: Det forslås, at aldersgrænsen for børn og unges ret til at klage nedsættes til 12 år i en række tilfælde. Dette suppleres med en generel udvidelse af børns og unges klagemuligheder.

Danske Regioner støtter forslagene, idet de styrker barnets og den unges retssikkerhed. Dog påpeger Danske Regioner, at man bør fastsætte en rimelig svarfrist for sagsbehandlingstiden i forbindelse med klagesager.

- Kommunernes/regionernes tilsyn med anbragte børn og anbringelsessteder

Lovforslagets nr. 49: *Det forslås, at skærpe reglerne således at kommunalbestyrelsen minimum hver 6. måned skal vurdere, om der er behov for en ændret indsats og ændret handleplan.*

Lovforslagets nr. 50 og 51: *Det forslås, at den anbringende kommune skal afholde en samtale med barnet eller den unge på anbringelsesstedet mindst 2 gange årligt.*

Danske Regioner finder det i barnets eller den unges interesse, at kravene til det kommunale personrettede tilsyn generelt skærpes. I tilknytning hertil er det hensigtsmæssigt, at handleplanen revideres to gange årligt.

Lovforslagets nr. 78: *Det forslås, at det løbende generelle driftstilsyn for så vidt angår anbringelsessteder for børn og unge skal påse, at anbringelsesstedernes pædagogiske målsætninger og metoder forsat gør anbringelsesstedet egnet til at opfylde målgruppens behov.*

Det forslås, at der som led i den driftsorienterede tilsyn med opholdssteder skal føres minimum et uanmeldt driftsorienteret tilsyn årligt.

Danske Regioner finder det overordnet hensigtsmæssigt, at indholdet af det driftsrelaterede tilsyn præciseres, samt at der fastsættes et minimumskrav til omfanget.

Dog bemærker Danske Regioner, at såfremt tilsynet fremover skal påse, hvorvidt anbringelsesstedets pædagogiske målsætning og metoder gør anbringelsesstedet egnet til at opfylde målgruppens behov, vil det stille nogle særlig krav til de tilsynsførendes kompetencer og uddannelse.

Med venlig hilsen

Tommy Kjelsgaard

Mette Larsen

Fra: Grethe Laab [glaub@live.dk]
Sendt: 28. januar 2010 21:29
Til: BOERN
Emne: Høringssvar fra Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre
Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Rød

Hermed følger høringssvar (**Barnets Reform**) fra Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre (LaAB):

3.1.2.3 Kommunale plejefamilier

Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre kan ikke tilslutte sig forslaget om kommunale plejefamilier.

Mange kommuner ser sig nødsaget til at spare på anbringelsesområdet, og derfor har LaAB svært ved at se, hvor de økonomiske ressourcer til 'elite'plejefamilier skal komme fra.

Da lovforslaget endvidere lægger op til bedre ansættelsesforhold for kommunale plejefamilier forudsætter LaAB, at der kan opstå 1., 2., 3., og 4. rangs anbringelser, og at udsatte børn ikke får de samme betingelser i anbringelsen.

I stedet ønsker LaAB netværksanbringelser opprioriteret, og at de knappe ressourcer fordeles på de nuværende plejefamilier, så alle plejefamilier får forbedrede ansættelsesforhold.

Foreningen bifalder lovforslaget om, at anbragte børn i familiepleje sideløbende kan modtage professionel behandling. Et sådant tiltag kan måske medføre færre opbrud i anbringelser.

3.1.3 Samvær og netværk

LaAB kan tilslutte sig forslaget om, at *barnet* har samværsret og ikke forældrene. Vi foreslår endda, at myndighederne ved tildeling af samvær prioriterer efter, hvem barnet er mest knyttet til - og ikke efter forældremyndighed.

3.1.4 Støtte til forældrene

I eksisterende lovgivning har forældre allerede ret til selvstændig handleplan, men ingen af LaABs rådgivere/bisiddere har endnu oplevet, at én eneste kommune har efterlevet dette. Når vi henviser til §140, får vi afslag med begrundelse i kommunens dårlige økonomi.

3.2.2 Pligt til at høre anbringelsessteder

LaAB kan ikke tilslutte sig forslaget, men ønsker i stedet, at anbringelsessteder (**også slægts- og netværksplejefamilier**) får partsstatus. Iflg. gældende ret, kan plejefamilier klage til AS over flytning eller hjemtagelse af et barn. Desværre har LaAB endnu aldrig oplevet, at nogen plejefamilie har fået medhold, og dette er en af årsagerne til vort ønske om partsstatus.

Med venlig hilsen
Grethe Laurberg, formand

Dato: 28/1-10 /hado

Social- og Indenrigsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att: Christina Hviid og Dan Holmgreen

Høringssvar i forbindelse med ”Lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets reform)”.

Børne- og Kulturchefforeningen vil gerne sige tak for indbydelsen til at afgive høringssvar.

Overordnet vil Børne- og Kulturchefforeningen gerne kvittere for arbejdet med Barnets Reform og de intentioner, som ligger bag forslaget. Foreningen finder bl.a., at signalerne i lovgivningsoplægget omkring styrkelse af barnets retssikkerhed og tydeliggørelsen af barnets tarv er væsentlige. Det er positivt, at omdrejningspunkterne bl.a. er nærhed og omsorg, tidlig indsats og kvalitet i indsatsen. Børne- og Kulturchefforeningen kan tilslutte sig den beskrevne målsætning med reformen: ”...at understøtte børn og unges muligheder for at trives og få et godt liv, herunder at udvikle og opretholde deres personlige og faglige kompetencer samt deres sundhed og forberedelse til et godt selvstændigt voksenliv. Det er målet, at flere udsatte børn og unge gennemfører en ungdomsuddannelse, at flere oplever stabilitet i indsatsen og i deres kontakt med voksne, og at de dermed rustes til at opbygge sociale relationer, deltage i fritids- og kulturliv m.v. Det er også et mål, at udsatte børn og unges helbred og sundhed forbedres, at de i mindre udstrækning får problemer med misbrug, fejlnæring eller lign. Endelig har reformen et mål om, at udsatte børn og unges problemer opfanges tidligt, så alvoren af deres problemer mindskes ved, at man sætter tidligere ind i forløbet.” Herunder også de centrale principper om, at alle børn skal have mulighed for nære og omsorgsfulde relationer og, at barnets bedste altid skal være i centrum for indsatsen og målrettes barnets trivsel og udvikling.

Børne- og Kulturchefforeningen bemærker også, at Barnets Reform lægger op til afbureaukratiseringer. Dette kan vi kun støtte. Forslaget indeholder også en del øgede krav til den kommunale sagsbehandling og dermed det børne- socialfaglige arbejde i de enkelte kommuner. Det er væsentligt at slå fast, at et solidt stykke socialt fagligt arbejde hos socialrådgiverne er en forudsætning for, at intensionerne i reformen nås. Det er derfor altid en

balancegang, når der f.eks. ændres på kravene, om der røres ved nerven og kvaliteten i arbejdet.

I forhold til lovforslagets henvisninger til afbureaukratisering, vil Børne- og Kulturchefforeningen gerne bemærke, at mindre central styring af formen for dokumentation er væsentlig, og den bør føre til en anden form for opfølgning på kvaliteten end den, der kendes fra f.eks. praksisundersøgelserne. Det bliver en udfordring at afbureaukratisere, når pligten til dokumentation stadig fremhæves som et led i at sikre kvaliteten i arbejdet. Det er væsentligt, at der tænkes nye veje og bydes ind i fællesskab på, hvad og hvordan, der skal dokumenteres som et led i at sikre kvaliteten i det socialt faglige arbejde. Den anden side af dokumentation er retssikkerhedshensynet, som betyder, at vi ikke i væsentlig omfang kan mindske dokumentationen.

Det er et omfattende stykke lovgivningsarbejde. Det indebærer både tydelige signaler, større og mindre ændringer samt præciseringer, som har betydning for arbejdet i de enkelte kommunale forvaltninger.

Høringssvaret vil ikke slavisk kommentere på samtlige paragraffer, men er i stedet opbygget, så det forholder sig til elementerne indenfor de fire hovedpunkter i Barnets reform:

- Nærhed og omsorg
- Børn og unges klagerettigheder
- Tidlig indsats
- Kvalitet i indsatsen

Nærhed og omsorg

Der er opereres med en ny type plejefamilier; kommunale plejefamilier. Set med de positive briller kan de kommunale plejefamilier blive et tilbud, som kan understøtte en del børn og unge, som i dag enten er i plejefamilie eller på et socialt pædagogisk opholdssted bl.a. med udgangspunkt i den kompetenceunderstøttelse, som er en del af konceptet. Børne- og Kulturchefforeningen har dog samtidig en del bekymringer i forhold til det nye begreb kommunale plejefamilier – herunder, at det kan føre til en interesse i at opskruer beskrivelsen af barnets problemer, sådan at denne dyrere anbringelsesstatus bliver valgt. Der forudses samtidig et pres fra de nuværende plejefamilier i forhold til at komme i betragtning som kommunale plejefamilier.

Der er behov for en tydeliggørelse af, hvornår det er relevant med en kommunal plejefamilie og, hvornår der benyttes en plejefamilie. Endelig er der hele den holdningsmæssige drøftelse

i forhold til den kommunale plejefamilie som institution, hvor der ”gøres op” med den familiære tankegang. Her tænker Børne- og Kulturchefforeningen, at det er væsentligt, at den enkelte kommune tager udgangspunkt i det enkelte barns/unges behov.

Børne- og Kulturchefforeningen hilser det velkomment, at der med kommunale plejefamilier er opmærksomhed omkring ansættelsesforhold, herunder den sikring, der ligger i en kommunal ansættelse samt de krav, der er i denne type plejefamilier i forhold til de faglige kompetencer.

Det er positivt, at der gøres opmærksom på, at i forbindelse med anbringelse i plejefamilier kan der opereres med behandlingsmæssig indsats og støtte i andet regi, så børnene og de unge både indgår i større og mindre miljøer samt fagligheder.

Et fokus på uddannelse og supervision er med til at opkvalificere indsatsen samtidig skal det bemærkes, at plejefamilien jo også er tænkt som et nært og trygt miljø – herunder de friheder og naturligheder, der ligger i at indgå i en familie.

Børne- og Kulturchefforeningen finder, at det er helt i overensstemmelse med barnets tarv, at Barnets reform indeholder muligheder i forhold til at udvide samværet til at omfatte den øvrige familie og netværk, så det sikres, at barnet og den unge får mulighed for at bevare kontakten, som en del forskning peger på, er væsentlig for det videre livsforløb.

Der lægges op til, at der kan arbejdes med støtteperson fra netværket. Det kan være en mulighed, der skal dog være opmærksomhed omkring, at det for en del vil det være vanskeligt at finde en sådan og let kan give anledning til, at barnet fastholdes i forhold til de problemstillinger, som anbringelsen skulle medvirke til at løse. Det er rigtig mange - ofte forskelligt rettede - hensyn, der skal søges i mødekommet i en anbringelse ud fra teksten i § 68b. Det tænkes, at det samtidig vil være en opgave, som tager en del tid at administrere.

Det er positivt, at barnets retssikkerhed opprioriteres i forhold til forældres rettigheder f.eks. ret til men ikke pligt til samvær og ret til samvær med andre end forældre. Det er dog udgiftskrævende, når der også skal kunne betales for søskende, bedsteforældre eller venners udgifter ved opretholdelse af kontakten.

Børne- og Kulturchefforeningen finder det relevant, at behovet for og pligten til at støtte forældrene sideløbende med børneforanstaltningen tydeliggøres - herunder formuleringen om, at forældrenes behov også skal afdækkes som en del af § 50 undersøgelsen. Her er tale om en udvidelse af undersøgelsens omfang og med en særskilt handleplan for forældrene en

udvidelse af serviceniveauet, som vil være udgiftsdrivende i forhold til det hidtidige niveau for parallel hjælp i hjemmet. Med tankerne omkring afbureaukratisering er der her tale om en forøget indsats fra den enkelte sagsbehandlers side.

Børn og unges klagerettigheder

Børne- og Kulturchefforeningen går ind for, at barnet og den unge inddrages i videst muligt omfang. Den nuværende lovgivning lægger også op til, at barnet og den unges mening tillægges passende vægt.

En nedsættelse af aldersgrænsen i forbindelse med klager fra 15 år til 12 år er et klart signal om, at børn og unges mening inddrages i sagsbehandlingen. Det vurderes, at en nedsættelse af aldersgrænsen vil betyde merarbejde i kommunerne.

Med lovforslaget indføres samtidig en pligt til at høre anbringelsesstedet ved centrale afgørelser om anbragte børn og unge. Synspunkter fra anbringelsesstedet indgår allerede i dag i væsentligt omfang i kommunernes sagsbehandling, da kommunerne i forvejen inddrager anbringelsessteder, da det ønskes at træffe afgørelser på et så oplyst grundlag som muligt. I et normalt og velfungerende samarbejde mellem en kommunal forvaltning og et anbringelsessted giver det ingen problemer, og forpligtelsen i lovforslaget betyder blot en bureaukratisering af samarbejdet. Desværre forekommer der situationer, hvor anbringelsesstedet har en åbenlys økonomisk interesse i en fortsat anbringelse, selv om dette ikke nødvendigvis er i barnets tarv. I disse tilfælde kan barnet / den unge komme i klemme mellem anbringelsessted, forældre og forvaltning. Det er derfor af afgørende betydning, at det fastholdes, at anbringelsesstederne ikke får partsstatus.

Børne- og Kulturchefforeningen mener, at vi som kommuner til en hver tid skal kunne "tåle" at blive kigget over skulderen af uafhængige organer. En udvidelse af Ankestyrelsens ret til at tage sager op er ud fra et retssikkerhedsperspektiv positivt. Børne- og Kulturchefforeningen synes dog, at den beskrevne udvidelse er betænkelig, da den inviterer mange aktører på banen med fare for anke adgange af "bagvejen" og en unødigt "kampplads" for forskellige hensyn. Endelig skal det bemærkes, at ankestyrelsens juridiske kompetencer sammenholdt med kommunernes socialfaglige kompetencer ikke nødvendigvis sikrer barnets tarv.

Tidlig indsats

Børne- og Kulturchefforeningen kan støtte op om præciseringerne i forslaget om skærpet indberetningspligt og pligt til tværfaglig inddragelse af alle professionelle omkring barnet i afdækning af problemstillinger og vurdering af løsningsmuligheder. Det kan være en hjælp i forhold til at få de fagprofessionelle mere aktivt på banen. Når lovforslaget så samtidig lægger op til, at kravet om de tværfaglige grupper ophæves og, kommunen selv skal fastsætte formen for det tværfaglige samarbejde flyttes fokus fra mere generelle tilgange til forebyggelse over på samarbejde om de konkrete børnesager. Det kan give en effektivisering, men der er også en indsnævring af det tværfaglige samarbejde i forhold til holdnings- og kulturdannelse. Endelig skal det bemærkes, at det er positivt, at indberetter får en kvittering, som ud over en bekræftelse på modtagelse, også oplyser, om der sker noget i sagen, uden at beskrive de konkrete tiltag. Lovforslaget går med andre ord ind og kræver specifikt tværfagligt samarbejde samtidig med, at der sendes et signal om ”mindre” lukkethed omkring socialrådgivernes udmøntning af lovgivning og indsatser. Her er det igen nødvendigt i den enkelte kommune at have opmærksomhed omkring balancegangen mellem den nødvendige viden i sagen og, hvad der i princippet ikke er nødvendigt at inddrage i den tværfaglige sammenhæng for at belyse sagen og arbejde med relevante foranstaltninger og tiltag.

Det vil med andre ord være en smule bøvlet at arbejde ud fra den beskrevne tekst omkring mulighed for at udveksle oplysninger.

Der er i forhold til udveksling af oplysninger uden forældrenes samtykke i den nuværende lovgivning muligheder for at handle. Forældreinddragelsen er afgørende for samarbejdet bl.a. for at undgå, at barnet kommer i klemme eller forældrene modarbejder indsatsen. Desuden er der en række fortolkningsgråzoner, når persondataloven ophæves i det indledende, akutte forløb men i øvrigt er gældende for en lang række områder i sagsbehandlingen. Børne- og Kulturchefforeningen finder det væsentligt, at forældreinddragelsesaspektet er i fokus fra første færd. Rigtig mange kommuner arbejder med det aspekt, at forældre og fagfolk holder møde, når den første bekymring udtrykkes, så det er muligt at udveksle de relevante oplysninger. En åbning som den beskrevne kan medføre, at dette fundament svækkes. Foreningen er selvfølgelig opmærksom på sager, hvor tingene er gået i hårdknude, og en sådan bestemmelse kan have en relevans.

Kvalitet i indsatsen

Børne- og Kulturchefforeningen har i tidligere oplæg givet udtryk for, at der skal arbejdes med relevant indsats til tiden. Med det udgangspunkt kan foreningen i princippet støtte

tankerne i lovforslaget omkring, at der skal vælges den mest formålstjenlige foranstaltning, som er et ”opgør” med tankegangen om, at kommunen skal vælge den mindst indgribende foranstaltning. Det er nødvendigt at spinde en ende over, at vi i forhold til kommunens opgaver i forbindelse med foranstaltninger nu skal lægge større vægt på at vælge den rigtige og dækkende foranstaltning første gang og ikke ud fra mindste indgrebsprincippet, hvorefter der gradvis skrues op for foranstaltningsniveauet til, effekten er nået. Ingen kan jo være uenig i, at der skal vælges rigtigt første gang. Omvendt kræver et positivt sagsforløb, at forældre og børn er motiverede og enige i en foranstaltning. Her er mindsteindgriben vigtig i forhold til at fastholde et ansvar og et initiativ i familien.

Det er ligeledes positivt, at der åbnes op for at handle parallelt med, at barnet undersøges. Der skal dog være opmærksomhed omkring, at der ikke sker en udhuling af kvaliteten i den børnefaglige undersøgelse og en fastlæggelse af en kurs, inden der er konklusionsmateriale i den konkrete sag. Der skal også være opmærksomhed omkring en eventuel serviceglidning på området.

Muligheden for at undersøge alle børn i en familie samlet hilses velkommen af foreningen, da det giver mulighed for en tidlig indsats overfor børn, som endnu ikke har reageret tydeligt eller massivt på belastninger eller omsorgssvigt, men som er truet i forhold hertil. Der skal selvfølgelig være opmærksomhed om de eventuelle forskellige behov, de enkelte børn i en familie repræsenterer.

En samling af lovgrundlaget for kontaktperson og personlig rådgiver virker fornuftigt, og som et led i at forenkle.

Der opereres i lovforslaget med at kunne yde konsulentbistand uden forudgående børnefaglig undersøgelse og uden, at der træffes en afgørelse i visse typer sager. Børne- og Kulturchefforeningen bakker op om fleksibiliteten og afbureaukratiseringen i dette forslag, som kan danne grundlaget for at hjælpe familien og undgå egentlige afgørelser om foranstaltninger. Foreningen vil dog i den sammenhæng bemærke, at som udgangspunkt er det væsentligt, at lovgivningen overordnet holder fast i, at foranstaltningerne på området generelt har afsat i tankegangen omkring formål med indsatsen, klageadgang m.v. for at have fokus på kvalitet og retssikkerhed.

Omkring efterværn tænker Børne- og Kulturchefforeningen, at det i forhold til at holde fast i det væsentlige i, at de unge skal forberedes til overgangen til et selvstændigt voksenliv, er fornuftigt, at der i handleplanen er fokus på konkrete mål for denne overgang i forhold til

f.eks. uddannelse, beskæftigelse og boligsituation. Det er dog en udvidelse af de nuværende beskrivelser, som vil kræve ekstra tid til sagsbehandling. Det er også fornuftigt, at kommunerne ved skift i opholdskommune oversender den reviderede handleplan, så der er kontinuitet i forløbet, dog finder Børne- og Kulturchefforeningen ikke, at der skal fastsættes tidsterminer for afgørelserne. Børne- og Kulturchefforeningen kan heller ikke støtte op om retten til en kontaktperson i forbindelse med afslutning på en anbringelse uden samtykke. Det må være en faglig vurdering, hvad det aktuelle behov for efterværn er.

Her tænker Børne- og Kulturchefforeningen, at det er væsentligt at skele til de mange gode projekter, der er i gang bl.a. projekt efterværn (lige muligheder), hvor der netop i en 4-års periode afprøves nye metoder i efterværn. Her er der også et evalueringsprogram, og når dette projektforsøg er afsluttet, vil de gode resultater og metoder kunne implementeres i lovgivningen. En ændring af lovgivning har et godt udgangspunkt, når der har været en evaluering af forskellige metoder/tiltag.

I forhold til handleplaner hilses det velkomment, at konceptet gøres mere fleksibelt i forhold til indhold og målbeskrivelse – herunder at delmål fjernes, og handleplanen fokuserer på de elementer, der er relevante i forhold til den børnefaglige undersøgelse af barnet. Her opleves en afbureaukratisering.

Det samme gør sig gældende i forhold til formkravene i forhold til sagerne i børne- og udvalgene og den generelle godkendelse af egne værelser til at være en konkret godkendelse af den anbringende kommune.

Børne- og Kulturchefforeningen er af den holdning, at et øget fokus på det personrettede tilsyn herunder en opfølgning på barnets handleplan mindst 2 gange årligt er positivt i forhold til at sætte barnets udvikling og trivsel i højsæde. Det er væsentlig med en tæt opfølgning på handleplanen, så den kan justeres i overensstemmelse med de fremskridt, der noteres. Det er dog en ressourcekrævende foranstaltning, som i høj grad kræver, at der holdes fast i afbureaukratisering på andre fronter, da det kræver mere socialfaglig tid, end der er afsat i dag. På den front er der jo så lagt op til, at der sker et fald i de generelle tilsyn, hvor der kun skal føres konkret tilsyn med nogle plejefamilier og hybler/eget værelse i forbindelse med det personlige tilsyn.

Det vurderes dog, at de foreslåede ændringer i forhold til de driftsorienterede tilsyn vil betyde en øget arbejdsmængde i de udførende led.

I forhold til godkendelse af og tilsyn med private opholdssteder støtter Børne- og Kulturchefforeningen afbureaukratisering, der forenkler procedurene omkring godkendelse, tilsyn og optagelse på Tilbudsportalen af private opholdssteder. På nuværende tidspunkt kan foreningen ikke gennemskue de præcise konsekvenser af lovforslaget. Det er vigtigt for kommunerne, at takstfastsættelse på de private opholdssteder foregår på en gennemskuelig måde, f.eks. ved at personaleudgifter budgetteres efter relevante grupper af personale og til lønninger, der er givet ved kollektive overenskomster.

Børne- og Kulturchefforeningen mener, at det er et skridt i retning af afbureaukratisering, at der i forhold til børnefaglige undersøgelser på handicapområdet opereres med en målrettet brug og indhold.

Børn og ungeudvalgets sammensætning foreslås ændret ved udvidelse af antallet af børnesagkyndige fra 1 til 2, mens antallet af kommunalbestyrelsesmedlemmer reduceres fra 3 til 2. Det er, set med Børne- og Kulturchefforeningens øjne, positivt at styrke det børnesagkyndige element i udvalget. Der skal dog være opmærksomhed omkring, at det fastholdes, at kommunalpolitikere tager ansvar for de – ofte yderst vanskelige og konfliktfyldte – sager i børn og ungeudvalget. Denne dimension svækkes med forslaget.

Kontaktpersoner i Børne- og Kulturchefforeningen er:

Formand for bestyrelsen Klaus Majgaard (tlf: 20 51 68 38/ 65 51 50 01 eller klm@odense.dk)

Bestyrelsesmedlem Hanne Dollerup (tlf: 47 78 41 01/30 26 52 75 eller hado@halsnaes.dk)

Med venlig hilsen

Hanne Dollerup
Børne- og Kulturchefforeningen
Bestyrelsesmedlem

Foreningen af Statsforvaltningsjurister

Roskilde, den 29.01.2010

Til Indenrigs- og Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

boern@ism.dk

Svar på:

Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform)

Tak for høring af 14.01.10 vedrørende forslag til ændringer i servicelov og retssikkerhedslov.

Foreningen skal kort bemærke:

Nr. 5. § 46. Pga. indsættelsen af "et selvstændigt voksenliv" findes "som deres jævnaldrende" bedre placeret efter "disse børn og unge opnå de samme muligheder".

Nr. 11. I § 50, stk. 1, 3. punktum, mangler et komma mellem "tillader" og "og".

Nr. 39. § 65, stk. 1, 1. punktum ", der er nævnt i loven," og "truffet" ser ud til at skulle slettes (og det passer med ordvalg og forklaringer til punktet i bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser). Der er et punktum for meget til slut i stk. 1.

Nr. 44. Det er nok det klareste ordvalg med "hittidige" (som det står) i stedet for "seneste" – det er kun børn anbragt forud for den 1.07.03, der kan have haft flere opholdskommuner forud for den seneste (pga. forældrenes flytning efter anbringelsen, men forud for skæringsdatoen den 30.06.03). Opholdskommunen (A) forbliver opholdskommune, selv ved flytning til en ny plejefamilie i en ny kommune (C).

I bemærkningerne til nr. 44 står i andet afsnit, at "og anbringelsen dermed ophører". Hvis den unge fortsætter med at være anbragt/få ophold i plejefamilien/opholdsstedet i B kommune (som efterværn efter ss § 76, stk. 3), vil der være tale om et sammenhængende anbringelsesforløb og fortsat ret til refusion fra den oprindeligt anbringende kommune (A til

B) – i hvert fald for børn og unge anbragt forud for skæringsdatoen den 30.06.03, jfr. retssikkerhedslovens § 9c, stk. 3, jfr. stk. 2, nr. 6, og ss § 76, stk. 3.

Efter de "nye" regler er der fra 1.07.03 ikke ret til refusion for anbragte børn, idet de får selvstændig opholdskommune efter retssikkerhedslovens § 9a, stk. 4, ved anbringelsen (børn anbragt den 1.07.03 og herefter). Såfremt meningen er, at B ikke have ret til refusion for unge, som af den anbringende kommune (A) er anbragt i en anden kommune (B) på det tidspunkt, hvor de bliver 18 år og får opholdskommune B, kunne det måske anføres i bemærkningerne. Anbringelse i samme plejefamilie/ opholdssted (fra det 18. år som efterværn) i B kommune vil give et sammenhængende anbringelsesforløb, men B har ikke haft ret til refusion efter retssikkerhedslovens § 9c, stk. 2, nr. 6, da A har afholdt udgifterne som opholdskommune. B opfylder derfor ikke betingelserne i 9c, stk. 3, for ret til refusion fra A vedr. udgifter i forbindelse med efterværnet – uanset der for den unge er tale om et ubrudt anbringelsesforløb og A har anbragt barnet/den unge i en anden kommune (B) (eksport af klienter plejer at blive beskyttet ved refusion fra den anbringende kommune til B).

Punkt 45. § 68b, stk. 4, 2. punktum. Hvem er afgørelsen til? Hvem kan klage over afgørelsen? (den unge og/eller støttepersonen).

Punkt 51. § 70, stk. 2, 2. punktum, "uden andres tilstedeværelse". Af bemærkningerne fremgår, at der er tænkt på "ansatte" i plejefamilien/anbringelsesstedet, hvor barnet/den unge er anbragt.

Er der tænkt på samspillet med forvaltningslovens regel i § 8, stk. 1, 1. punktum, hvorefter en part har ret til at lade sig bistå af andre? Der er i fvl § 8, stk. 2, hjemmel for at stk. 1, 1. punktum, ikke gælder, når undtagelse er fastsat ved lov. Undtagelsen i § 70, stk. 2, 2. punktum, vil så bevirke, at barnet/den unge også udelukkes fra at kunne have en anden bisidder med end ansatte i plejefamilien/opholdsstedet.

Punkt 62 og 63. Når der i § 76, stk. 1, 2. punktum, og § 76, stk. 3, nr. 4, skal bidrages til "en bedre overgang" til voksentilværelsen, så bliver den vel ikke ringere af, at blive formuleret som en "en god overgang", hvorved det udelukkes, at der blot er tale om en bedre overgang end en ringe overgang.

Punkt 84. "§ 167, stk. 1 og stk. 2, affattes således". I forslaget ses kun at være forslået et stk. 1. Stk. 2 ophæves.

Med venlig hilsen
Lene M. Larsen
formand

Indenrigs- og Socialministeriet
Departementet, Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518,
E-mail ism@ism.dk
J.nr. 2010-234

Journalnr.	R-15-60024-22
Jurist	Birgitte Gulbrandsen
Telefon	22 68 2305
Fax	75 54 26 69
E-mail	birgitte.gulbrandsen@dukh.dk
Dato: 29. januar 2010	

Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform).

Generelle bemærkninger:

Formålsbestemmelsen (§ 46):

Formålsbestemmelsen, herunder ændringerne i nærværende lovforslag forekommer at være målrettet børn og unge med sociale problemer. DUKH anerkender de formål som er nævnt i § 46, som gode og vigtige formål. Eksempelvis kan vi ikke være uenige i, at formålet bl.a. er at "sikre et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne". Vi finder imidlertid, at set i relation til børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne er dette et nødvendigt formål, men ikke altid et tilstrækkeligt formål. Familier med børn og unge med funktionsnedsættelser står overfor nogle særlige udfordringer, og at de skal blive i stand til at løfte de udfordringer dette giver, genfindes eksempelvis ikke i formålsbestemmelsen.

På voksenområdet er der en særlig formålsbestemmelse i servicelovens § 81 vedrørende voksne med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Vi mener, at der også i forhold til reglerne om børn og unge i højere grad kunne være fokus på funktionsnedsættelser i formålsbestemmelsen.

Banegårdspladsen 2, 2. sal
6000 Kolding
Tlf.: 76 30 19 30
Fax: 75 54 26 69
SE nr.: 26 64 30 58
e-mail: mail@dukh.dk
sikker e-mail: sikkermail@dukh.dk
web: www.dukh.dk

Tavshedspligt og videregivelse af følsomme oplysninger:

Barnets reform lemper på forskellige områder mulighederne for at udveksle følsomme oplysninger om forældre og børn og unge. § 49 a åbner mulighed for udveksling af oplysninger som led i det tidlige eller forebyggende arbejde. § 153 stk. 3 ændrer retstilstanden således at kommunalbestyrelsen som udgangspunkt skal videregive oplysninger til den person, der har foretaget underretningen om hvorvidt underretningen har givet kommunen anledning til undersøgelser eller foranstaltninger efter denne lov. Det fremgår også, at bekendtgørelsen vil blive ændret således, at bestemmelsen om at underretningspligten først indtræder, "*når der ikke er rimelig mulighed for gennem egen virksomhed i tide at afhjælpe vanskelighederne, herunder gennem rådgivning og vejledning af forældrene og barnet eller den unge samt gennem dialog og samarbejde eventuelt med henblik på inddragelse af kommunen*".
udgår.

Det fremgår af lovbemærkningerne, at de nuværende regler om udveksling af oplysninger, betyder at det ofte er vanskeligt at udveksle oplysninger om børn og unge på trods af, at dette kan være nødvendigt. Det fører til, at det tværfaglige samarbejde om konkrete børn og unge ofte først påbegyndes, når familiens problemer er så store, at de er blevet en sag i det sociale system.

DUKH skal hertil bemærke, at vi anerkender behovet for en tidlig indsats og at barnet skal være i centrum. Vi skal imidlertid ikke undlade at bemærke, at reglerne om tavshedspligt og tilbageholdenhed med udveksling af følsomme oplysninger har til formål at beskytte det menneske, der afgiver personlige oplysninger med henblik på at få hjælp til at løse sine helbreds- og sociale problemer, herunder problemer i familien. Bagsiden af lempelsen af disse regler kan derfor blive at fortroligheden brydes, og at forældre kan blive mere tilbageholdende med at søge rådgivning og hjælp et sted, de har tillid til, af frygt for at oplysningerne herefter vil spredes mellem skole, socialforvaltning, sundhedspleje, dagtilbud, fritidshjem og andre myndigheder og private institutioner m.v. som løser opgaver for myndighederne.

Vi anbefaler derfor, at det i en kommende vejledning præciseres og eksemplificeres, hvad bestemmelserne ovenfor indebærer. Hvornår er det nødvendigt? Hvad er det tidligere samarbejde? Hvad er det forebyggende arbejde? Hvad betyder det, at udvekslingen kun kan ske en gang? Hvad betyder det, at de myndigheder, der indgår i samarbejdet, ikke har pligt til at videregive?

Reglerne om udveksling af oplysninger er i forvejen meget komplicerede. Derfor bør det også uddybes og eksemplificeres, hvad det er ovennævnte lovbestemmelse giver adgang til, som ikke er muligt efter en konkret vurdering i henhold til gældende ret.

Konsulentbistand, aflastning og økonomisk støtte uden forudgående børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50.

Konsulentbistand:

Konsulentbistanden flyttes fra § 52, stk. 3 nr. 1 og bliver til § 11 stk. 3. Ankestyrelsen har i principafgørelse 62-09 slået fast, at § 11 stk. 3 ikke kan benyttes til længerevarende (behandlings)forløb. Vi gør opmærksom på, at der derfor kan opstå tvivl om, hvorvidt denne ændring betyder, at der ikke kan gives konsulentbistand i længere tid.

Økonomisk tilskud:

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen får mulighed for at tildele økonomisk støtte uden en forudgående børnefaglig undersøgelse efter § 50. Vi har ingen bemærkninger til dette. Vi skal dog benytte lejligheden til at henlede opmærksomheden på, at der er en særlig og uløst problematik i forhold til forældre til anbragte børn med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Forældre til anbragte børn kan ikke modtage tabt arbejdsfortjeneste eller dækning af nødvendige merudgifter efter servicelovens §§ 41 og 42. Dette betyder i praksis, at der ikke kan ydes støtte så forældrene kan være til stede i forbindelse med at disse børns hospitalsindlæggelser m.v. I den praksis der er fastlagt i princip afgørelserne 12-09 og 171-09 blev der givet afslag på at bevilge økonomisk støtte i forbindelse med hospitalsindlæggelse af børn med funktionsnedsættelser, fordi forældre i forvejen havde en god kontakt til barnet og støtten derfor ikke havde til formål at bidrage til en stabil kontakt. Vi kan være i tvivl, om dette har været intentionen, så derfor benytter vi denne høring til at gøre opmærksom på problemstillingen.

Aflastning:

I servicelovens § 44 indsættes efter "§ 83" en henvisning til servicelovens § 84 om aflastning.

Det fremgår af bemærkningerne, at overvejelserne bag forslaget er regeringens kortlægning af tidsforbrug i den offentlige sektor, der har vist at kommunerne ønsker større fleksibilitet i forhold til at give de rette tilbud om støtte. Dette imødekommes i lovforslaget, fordi aflastning efter § 84 ikke kræver en forudgående § 50 undersøgelse.

DUKH imødeser, at dette i praksis vil medføre en række afgrænsningsproblemer i forhold til, hvornår aflastning bevilges henholdsvis af hensyn til familiens behov for aflastning og barnets behov for særlig støtte. Bevillingen af henholdsvis aflastning efter §§ 84 og 52 vil også organisatorisk blive placeret i forskellige dele af den kommunale organisation. Der er forskellige sagsbehandlingsregler og forskellige klageregler. Vi anbefaler, at det præciseres, hvad forskellen er på bevilling af aflastning efter de to bestemmelser.

Hvis det er af hensyn til familien, der skal ske aflastning, skal det ske efter § 84 og dermed i en anden del af forvaltningen end den, der typisk tager sig af bevilling af støtte til børn (med funktionsnedsættelser). Der kan derfor være fare for, at den fornødne ekspertise i forhold til vurdering af børnenes behov for aflastning, herunder det rette tilbud ikke er tilstede.

Efterværn og handleplaner:

Det fremgår af lovforslaget, at der indsættes følgende i § 140 stk. 5. *"Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse af barnets eller den unges forhold, jf. § 50. Handleplanen skal i forhold til de problemer, der er afdækket af undersøgelsen, indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten, jf. § 46. Herudover skal handleplanen for unge, der er fyldt 15 år, opstille konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet".*

Det fremgår desuden af lovforslaget, at den hidtidige opholdskommune ved skift i opholdskommune, skal oversende den unges reviderede handleplan, jf. § 68, stk. 12 til den nye opholdskommune forud for skiftet. Formålet er at sikre, at tilflytningskommunen får de nødvendige oplysninger fra fraflytningskommunen, så grundlaget for en kontinuerlig indsats uden unødvendige brud er lagt.

DUKH synes det er positivt og tiltrængt at sikre en kontinuerlig indsats uden unødvendige brud ved overgangen mellem barn og voksen.

Det er DUKH's erfaring via involvering i en lang række sager, at overgangen fra ung til voksen ikke helt sjældent får et u hensigtsmæssigt forløb, når flere afdelinger eller kommuner er involveret i overgangen. Særligt sårbare er udviklingshæmmede unge, samt unge med opmærksomheds- og udviklingsforstyrrelser.

Såvel retssikkerhedsloven som nogle af faglovene (SEL, AKL, LAB) fastslår i forskellige bestemmelser kravet til helhedsvurdering. I forbindelse med overgange, hvor mange afdelinger (i egen eller anden kommune) er involveret, kræver det selvsagt et samarbejde, en koordination på tværs af afdelingerne at sikre sammenhæng og helhed i vurderinger og beslutninger.

Da det imidlertid ikke er beskrevet, hvordan koordinationen og helheden sikres, eller hvem der har ansvaret, ender det ikke sjældent med, at ingen påtager sig ansvaret.

Unge med handicap skal som et livsvilkår - som alle andre unge - frigøre sig fra forældrene i forbindelse med overgangen til voksenlivet. Det er imidlertid ikke ualmindeligt at opleve sagsforløb, hvor forældrene fortsat er meget aktive i sagsforløbet efter den unges overgang til voksenlivet. Det vil være relevant i en række sager. Men i andre sager er det ikke hensigtsmæssigt, idet det kan modvirke eller vanskeliggøre den unges frigørelse. En medvirken, der ofte begrundes med frygt for, at ingen myndighedsperson tager på sig at sikre overgangen for den unge.

Det må antages, at det - alt andet lige - vil gøre det lettere for forældrene at "slippe tøjlerne", når det er tydeligt beskrevet, hvem der har ansvar for hvad i en overgangsfase

Vi henleder derfor opmærksomheden på, at lovændringerne er utilstrækkelige, da manglende kontinuitet ikke kun er et problem ved flytning mellem to kommuner, men også ved overgangen fra barn til voksen selvom den unge bliver i den samme kommune.

Vi foreslår, at det indføres i lovgivningen, at *"Alle unge, der har modtaget støtte efter servicelovens afsnit IV i en periode inden for de seneste to år inden de fylder 18, har krav på at få udarbejdet en overgangsplan. Overgangsplanen udarbejdes af den afgivende afdeling. Planen skal rumme en beskrivelse af den unges baggrund samt et oplæg til fremtidig uddannelse og beskæftigelse, forventninger til behovet for fremtidige foranstaltninger inden for social- og beskæftigelsesområdet samt evt. behov for særlig støtte i forbindelse med uddannelse. Såvel den unge og familiens ønsker som kommunens vurderinger skal indgå.*

Den afgivende afdeling sikrer, at relevante modtagende afdelinger og instanser inddrages i samarbejdet omkring overgangsplanen."

Behovet for koordination og tydeligt ansvarsfordeling er tydeliggjort under servicestyrelsens tema omkring overgange jf. <http://www.servicestyrelsen.dk/wm151332>.

Hvis du har spørgsmål til dette brev, er du velkommen til at rette henvendelse til mig.

Med venlig hilsen

Birgitte Gulbrandsen
jurist

Indenrigs- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Mail: boern@ism.dk

Girokonto 402-3951

Ref. MEG/lh
Dok.nr. 517367

Sag.nr. 2008-SLCSFA-
01042

29. januar 2010

Barnets Reform

HK/Kommunal og Socialpædagogernes Landsforbund har af Indenrigs- og Socialministeriet modtaget forslag til ændring af serviceloven og lov om retssikkerhedsloven, som følge af aftalen om Barnets Reform, med henblik på at afgive høringssvar senest den 29. januar 2010.

I nedenstående har HK/Kommunal og Socialpædagogerne beskrevet de lovforslag og forhold omkring Barnets Reform, som vi har væsentlige bemærkninger til. Det er således langt fra alle lovforslagene i Barnets Reform, som er behandlet i høringssvaret. HK/Kommunal og Socialpædagogerne kan positivt tilslutte sig eller har ingen bemærkninger til flertallet af de lovforslag, som foreslås indført med Barnets Reform.

De lovforslag HK/Kommunal og Socialpædagogerne har bemærkninger til er ikke beskrevet kronologisk, men lovforslaget er anført i markeret parentes.

Det rigtige tilbud

Det er vigtigt, at børn og unge får de tilbud, der kan kompensere dem for deres vanskeligheder. Det er et meget væsentligt princip i serviceloven, som skal fastholdes. Tilbuddene skal gives efter en konkret og individuel vurdering af det enkelte barn og unge.

Udvidelsen af formålsparagraffen i forbindelse med Barnets Reform (**lovforslaget § 1, stk. 5**) er et positivt element i forhold til at fastholde fokus på, at børn og unge med behov for særlig støtte får tilbud, der sikrer dem en udvikling svarende til øvrige børn. HK/Kommunal og Socialpædagogerne har imidlertid observeret, at "kontinuitet i opvæksten" er en formulering, som er forsvundet fra formålsformuleringen. Dette synes være i modsætning til den intension om kontinuitet for børn og unge, som er gennemgående i hele Barnets Reform. HK/Kommunal og Socialpædagogerne vil foreslå, at kontinuitet i opvæksten enten får et selvstændigt stykke i formålsformuleringen, eller indsættes i en af de eksisterende stykker.

Foruden formålsparagraffen er der også andre elementer i Barnets Reform, som sikrer barnets ret til det rigtige tilbud – herunder den øgede retssikkerhed for børnene.

Der er imidlertid også elementer, som peger i en anden retning. I Regeringens udspil om Barnets Reform fra august 2009 var der et konkret forslag om, at børn indtil 3 år som udgangspunkt alene skulle kunne anbringes i familiepleje. Dette forslag er ikke med i det nuværende lovforslag. Men til gengæld er det en generel henstilling om, at der skal lægges vægt på de nære og stabile voksenrelationer i forbindelse med anbringelsen af et barn, og at en familieplejeanbringelse skal overvejes overfor barnet eller den unge (**lovforslaget § 1, stk. 45**).

Det understreges både i lovteksten og i bemærkningerne, at hensynet til barnets behov og muligheden for at give barnet den rigtige støtte er det væsentligste hensyn. Men en konkret fremhævelse af familiepleje som foretrukket anbringelsesform vil få stor betydning, og kan få karakter af en regel, som følges uanset individuelle hensyn. Det er problematisk.

HK/Kommunal og Socialpædagogerne mener, at et automatisk valg af familiepleje ofte vil være forkert i forhold til at varetage hensynet til barnet. Det faglige rigtige tilbud er for mange børn, herunder også små børn, en døgninstitution. En døgninstitution vil kunne sikre den meget vigtige udredning af barnets problemer, døgninstitutionen vil kunne hjælpe og støtte en efterfølgende varig anbringelse – for små børn ofte i familiepleje, og en døgninstitution vil kunne støtte forældrene og træne forældrene i det at være gode forældre til et anbragt barn.

HK/Kommunal og Socialpædagogerne vil derfor foreslå, at familiepleje udgår af teksten, og at der mere generelt peges på nære relationer.

Finansiering

Finansieringen af den særlige sociale indsats for børn og unge har været drøftet i forbindelse med Barnets Reform, men er ikke blevet en del af den endelige aftale og lovforslaget. Servicelovens regler for børn og unge med behov for særlig støtte er en kompensationslovgivning, og børn og unge skal have det fagligt rigtige tilbud. Det økonomiske hensyn er således underordnet og området er på den måde ikke styrbart. Indsatsen for børn og unge med behov for særlig støtte er ikke et serviceområde, som kan underlægges en kommunalpolitisk prioritering, således som det gælder for dagtilbudsområdet, ældreområdet mv.

HK/Kommunal og Socialpædagogerne mener, at finansieringen skal arbejde med og ikke mod lovgivningens regler og intentioner. Vi synes derfor også, at det er overordentligt problematisk, at en reform, der sætter barnet i centrum, overser den betydning finansieringen og økonomien reelt har for den indsats, der tilbydes i kommunerne. Også i år ses der adskillige eksempler på kommuner, som reelt overtræder loven og/eller stærkt går imod intentionerne i servicelovens regler for udsatte børn og unge, når der skal fastlægges budget.

HK/Kommunal og Socialpædagogerne vil meget stærkt anbefale, at spørgsmålet om finansieringen af reglerne for børn og unge med behov for støtte rejses. Vi vil konkret foreslå, at indsatsen overfor de udsatte børn og unge friholdes fra serviceloftet, og at indsatsen lægges ind under budgetgarantien. Endvidere vil vi foreslå, at refusionsordningen, i forhold til de dyreste enkeltsager, skal etableres permanent på det niveau, som da ordningen blev gennemført i forbindelse med kommunalreformen i 2007.

Familiepleje

Med Barnets Reform foreslås indført en række ændringer af bestemmelserne om familiepleje.

Det indsættes (**lovforslaget § 1, stk. 40**) en bestemmelse om en kommunal familiepleje på linje med bestemmelsen om almindelig plejefamilier og netværksplejefamilier. Af bemærkningerne fremgår det, at en kommunal familiepleje kan modtage børn og unge med tungere problemer. Det forudsættes, at de kommunale plejefamilier har særlige forudsætninger, og har en aftale om en erhvervsbegrænsning i et eller andet omfang. Det understreges i bemærkningerne, at anbragte børn skal have den rigtige indsats, og at det ved en anbringelse i en kommunal plejefamilie skal overvejes om støtten til barnet skal suppleres.

HK/Kommunal og Socialpædagogerne havde gerne set, at familieplejerne med Barnets Reform var blevet gjort til kommunalt driftsansvar. Vi ser imidlertid positivt på bestemmelserne om kommunal familiepleje. Vi håber, at kommunerne tager positivt mod den nye bestemmelse, og at tilknytningen til kommunen bliver via en ansættelse.

Lovforslaget fjerner klagebegrænsningen for opholdssteder og plejefamilier til at klage over afgørelser om godkendelse fjernes (**lovforslaget § 1 stk. 74**), således at det fremover vil være muligt for familieplejere og opholdssteder at klage over godkendelsesafgørelser til Det Sociale Nævn.

HK/Kommunal og Socialpædagogerne synes dette lovforslag er positivt, men vil gerne efterspørge nogle præciseringer: Det formodes, at klager både kan vedrøre afslag på godkendelse og fratagelse af en godkendelse. Dette bør fremgå af vejledningen. Det bør ligeledes fremgå, hvorledes der kan klages.

Det formodes ligeledes, at klager over afgørelse om godkendelse vedrører henholdsvis opholdssteder, familieplejere og kommunale familieplejere. Således at en plejefamilie, som ønsker godkendelse som kommunal plejefamilie, kan ansøge kommunen om dette og klage til Det Sociale Nævn, hvis kommunen alene vil godkende familieplejen som almindelig familiepleje eller ikke vil godkende familieplejen. Dette bør ligeledes fremgå af vejledningen.

Godkendelsen af familieplejer og kommunale familieplejer (**lovforslaget § 1, stk. 69**) kan fremover både ske som en generel godkendelse af den stedlige kommune, og som en konkret godkendelse af den anbringende kommune. Konkret godkendte plejefamilier og kommunale plejefamilier kan ikke anvendes af andre kommuner end den godkendende.

Lovforslagets begrundelse for at indføre en konkret godkendt plejefamilie er fleksibilitet og muligheden for en hurtig godkendelse til et konkret barn. For det første skal introkurset gennemføres før man kan modtage børn – også som konkret godkendt: For det andet har vi ikke kendskab til, at træghed i godkendelsen er en barriere for anbringelse af børn i plejefamilier.

Gennemførelsen af to typer godkendelse af plejefamilier rejser nogle problemer/spørgsmål:

På nuværende tidspunkt er det gældende, at en kommune på forespørgsel fra en familiepleje har pligt til at indlede en godkendelsesprocedure – dette uanset om der vurderes at være behov for familieplejen eller ej. Denne pligt skal formodentlig ikke gælde for den konkrete godkendte plejefamilie – for der skal vel altid være et konkret barn/børn, som kommunen ønsker at anbringe? Der henvises i forhold til begge typer af godkendt plejefamilie - generelt og konkret - til den nye bestemmelse om mulighed for at klage over manglende godkendelse. Dette er vel ikke relevant for den konkrete godkendte – da en godkendelse vel ikke er en godkendelse uden at der sker en anbringelse – og beslutningen om anbringelsen (eller manglende anbringelse i plejefamilie) kan vel ikke påklages til Det Sociale Nævn? Det fremgår ikke af bemærkningerne, hvorvidt en konkret godkendt familiepleje har en status uden det konkrete barn, de er godkendt til. Er deres godkendelse trukket tilbage, hvis barnet hjemgives? Og hvis denne familiepleje lykkes med at få et andet barn i forslag til anbringelse – vil der således altid være tale om, at familieplejen skal godkendes på ny, deltage i introkursus osv.?

Det er efter HK/Kommunal og Socialpædagogernes opfattelse vanskeligt at se, at der er behov for denne todeling af godkendelsesproceduren for familiepleje. Vi kan se, at der kan være en idé i, at der findes en mulighed for en ansættelse af kommunale familieplejere i andre kommuner – såfremt man ikke selv kan finde de nødvendige familieplejer (sådan som det fx er tilfælde i København). Men har vanskeligt ved at se, at der skal åbnes op for den foreslåede liberalisering af godkendelsesproceduren. Dels fordi der rejses mange tvivlsspørgsmål i kølevandet herpå, og dels fordi det er vanskeligt at se behovet for ændringen.

Der indsættes en lovbestemmelse (**lovforslaget § 1, stk. 70**) om, at kommunen skal sikre, at familieplejer, kommunale familieplejer og netværksfamilieplejer modtager den nødvendig efteruddannelse og supervision. Det er den kommune, der har godkendt plejefamilien, som skal sikre, at familieplejen får efteruddannelsen og supervisionen. Der er en pligt for kommunen til at tilbyde, og en ret og en pligt for familieplejen til at modtage. Der er sat et minimumskrav på efteruddannelse. Minimum 2 dages efteruddannelse årligt.

HK/Kommunal og Socialpædagogerne synes, det er en rigtig fin bestemmelse. Det fremgår imidlertid ikke af lovforslaget eller bemærkningerne, om der med familiepleje menes familien som helhed eller den juridiske person – kontraktholder/den ansatte. Dette bør naturligvis afklares. Vi vil anbefale, at det (hvis der er to plejeforældre i familieplejen) er begge parter i familien, som skal være omfattet af bestemmelsen.

Sammenhæng i indsatsen

Lovforslaget ophæver kravet om tværfaglige grupper (**lovforslaget § 1, stk. 8**). Det bemærkes, at forslaget alene giver mulighed for mere metodefrihed til kommunerne, da der fortsat er krav om tværfaglig indsats via de generelle bestemmelser (herunder sammenhængende børnepolitikker) og via formålsbestemmelsen.

HK/Kommunal og Socialpædagogerne har ikke indtryk af, at de tværfaglige grupper har haft stor betydning i den kommunale praksis. Vi mener imidlertid, at der i den grad bør strammes frem for at slækkes på kravene til en sammenhængende indsats. Vi har tidligere foreslået, at der bliver indført et lovgivningsmæssigt krav om, at kommunerne skal træffe beslutning om, hvordan en koordineret og helhedsorienteret indsats overfor børn, unge og familier med særlige behov sikres. Beskrivelsen heraf bør fremgå af de sammenhængende børnepolitikker. Anvendelsen af en eksisterende døgninstitution i kommunen til et børnecenter bør være en oplagt mulighed i langt de fleste kommuner.

HK/Kommunal og Socialpædagogerne vil foreslå, som en afløser for de tværfaglige grupper, at det præciseres i servicelovens § 19, at kommunerne formidler, hvorledes de vil sikre en koordineret og tværfaglig indsats.

Efterværn

Med Barnets Reform foreslås nogle ændringer af efterværnsindsatsen. Det fastlægges, at efterværnsindsatsen skal have fokus på den unges mulighed for at klare en selvstændig tilværelse – uddannelse og beskæftigelse (**lovforslaget § 1, stk. 66**). Der indføres en større fleksibilitet i forhold til den indsats, kommunen kan tilbyde den unge i efterværn (**lovforslaget § 1, stk. 63**). Reglerne for, hvornår efterværn kan genetableres præciseres tydeligere i loven. Desuden indføres der er ret for unge til efterværn i form af fast kontaktperson, hvis den unge umiddelbart før det fyldte 18. år har været anbragt uden samtykke (**lovforslaget § 1, stk. 64**).

HK/Kommunal og Socialpædagogerne synes de foreslåede mindre revideringer af efterværnsbestemmelserne er fine, men langt fra tilstrækkelige i forhold til de unges behov for efterværn. Unge anbragte bør have en ret til efterværn og til den form for efterværn, der er mest hensigtsmæssig for dem og deres udviklingsmuligheder. Det er essensen i en række forslag, som HK/Kommunal og Socialpædagogerne i fællesskab af Socialfaglig Branche har fremsat på området – og som vi meget gerne ser gennemført.

Derudover finder Socialpædagogerne, at forslaget om ret til fast kontaktperson (**lovforslaget § 1 stk. 64**) er vanskeligt at forstå. Der indføres en ret til en kontaktperson for nogle unge. Det kunne være interessant, at det blev oplyst i bemærkningerne, hvor stor denne målgruppe potentielt er.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne til den pågældende bestemmelse, at når unge, der tilbydes støtte i form af opretholdelse eller genetablering af døgnophold, ikke skal tilbydes en kontaktperson, så handler det om, at "denne funktion retter sig mod unge i deres overgang til et mere selvstændigt voksenliv". Den begrundelse forstår vi slet ikke. Fortsat ophold

i et døgntilbud handler da også om at forberede de unge på en voksentilværelse.

Det fremgår senere i bemærkningerne til bestemmelsen, at uanset at den unge ikke ret til en kontaktperson, kan der alligevel ved en vurdering af støttebehovet være grund til, at den unge får en kontaktperson – uanset om den unge er i et døgntilbud. Det er ret kompliceret. Der bør efter vores opfattelse ske en afklaring af den pågældende bestemmelse, hvis den skal få nogen betydning.

Der indsættes et krav om, at den nye opholdskommune senest efter 30 dage skal beslutte, om den unge skal have efterværn (**lovforslaget § 1, stk. 44**).

Denne bestemmelse rammer ind i den uklarhed, der synes at være vedrørende opholds-, handle- og betalingskommune på efterværnsområdet. En redegørelse herfor er vedlagt som bilag.

Tilsyn og samtaler på anbringelsessted

Der indføres en bestemmelse om, at kommunen skal samtale med barnet på anbringelsessteder mindst 2 gange årligt. Det fremgår af bemærkningerne, at det skal tilstræbes, at samtalen foregår med barnet uden tilstedeværelse af voksne (**lovforslaget § 1, stk. 50 og 51**).

Det er fint med et nyt og skærpet minimum for besøg på anbringelsesstedet. Beskrivelsen af, at samtalen helst skal foregå med barnet alene findes også i vejledningen på nuværende tidspunkt. I tillæg hertil bør der i beskrivelsen af samtalen med barnet være en beskrivelse af, at formen for gennemførelsen af samtalen naturligvis bør bero på barnets alder – og at der bør samarbejdes med anbringelsesstedet før og efter samtalen og besøget. Vi er vidende om, at samtalerne med børn på nuværende tidspunkt for nogen børn og anbringelsessteder (familieplejere) afføder noget usikkerhed om formen og om de forskellige parteres roller.

Det fremgår af lovforslaget (**lovforslaget § 1, stk. 79**), at det driftsorienterede tilsyn ikke omfatter de konkret godkendte familieplejer og kommunale familieplejer, netværksplejefamilier og egne værelser.

Der er forskel på et driftsorienteret tilsyn og et tilsyn med barnet. Optikken er en anden, den går på rammerne og det samlede tilbud – forholdet mellem de samlede opgaver og ressourcer osv. Det er jo slet ikke det, der er i fokus, når der er tilsyn med barnet. Det er vores opfattelse, at bestemmelsen er ensbetydende med at tillade mindre kvalitet i de konkret godkendte tilbud, og vil derfor foreslå, at bestemmelsen bortfalder.

Det foreslås (**lovforslaget § 1, stk. 72**), at værelser og kollegielignende opholdssteder fremover alene skal godkendes og føres tilsyn med i forbindelse med anbringelsen af den unge. Godkendelse og tilsyn skal foretages af den anbringende kommune.

Kendskabet til værelser og kollegielignende opholdssteder er meget begrænset. Vi mener, at det på den baggrund er uansvarligt at fjerne godkendelse og tilsyn med det samlede sted. Vi mener, at en sådan beslutning må afvente den lovede udredning af området.

Afbureaukratisering

Lovforslaget om Barnets Reform rummer flere forslag, som honorerer ønsket om afbureaukratisering på området. Der er flere bestemmelser, der forenkler reglerne på området, og der er forslag, som letter støtten til børn, unge og familier. HK/Kommunal og Socialpædagogerne kan tilslutte sig disse forslag.

Der er imidlertid også forslag om afbureaukratisering, som rykker ved mere grundlæggende rettigheder og principper, og som HK/Kommunal og Socialpædagogerne derfor har betænkeligheder ved.

Bestemmelserne om handleplaner ændres (**lovforslaget § 1, stk. 67**), således at det ikke fremover fremgår, at der skal laves mål og delmål vedrørende de 6 forhold, som fremgår af undersøgelsen. I stedet skal der laves mål i forhold til de forhold, der er påpeget i undersøgelsen. Endvidere indsættes en bestemmelse om, at der i handleplanen for unge over 15 år skal indgå mål for den unges overgang til voksenlivet.

Den sidste del vedrørende unge over 15 år kan være en relevant ændring. Det synes imidlertid at være noget af en lempelse af kravene til handleplanen, at den ikke fremover skal indeholde de 6 områder. Lempelsen af sagsbehandlingskravene vedrørende handleplanerne er meget større end, hvad der er tilfælde for lempelserne i forhold til undersøgelsen, som er snævert beskrevet. Lempelsen i forhold til handleplanen står også i modsætning til, dels at formålsparagraffen er blevet skærpet med hensyn til at sikre de 6 forhold fra undersøgelsen og tidligere handleplan, og dels at det foreslås, at handleplanen skal revideres hyppigere – 2 gange om året.

Det er et u hensigtsmæssigt sted at slække på kraven til sagsbehandlingen, fordi handleplanen er det væsentligste redskab i indsatsen overfor udsatte børn og unge, og fordi muligheden for at effektuere en indsats de 6 områder sker via handleplanen.

Der indsættes en bestemmelse, som hjemler, at kommunen laver en undersøgelse for en hel familie (**lovforslaget § 1, stk. 16**). Det understreges, at der skal tages højde for individuelle forskelle mellem børnene. Og i bestemmelserne om handleplaner (**lovforslaget § 1, stk. 68**) indføres der en mulighed for at lave en fælles handleplan for søskende.

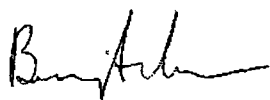
Princippet om serviceloven som en kompensationslovgivning på baggrund af en vurdering af individuelle vanskeligheder og behov er meget vigtigt. Dette princip gives der køb på ved familieundersøgelser. Der gives ligeledes og endnu mere køb på princippet ved udarbejdelsen af fælles handleplaner. Hensynet til det enkelte barn – herunder ved de halvårslige revideringer af handleplanen - kan meget let overses.

HK/Kommunal og Socialpædagogerne synes bestemmelserne om familieundersøgelser og familiehandleplaner skal fjernes fra lovforslaget.

Der laves ændringer i § 52 (**lovforslaget § 1, stk. 22 og 25**), således at kontaktperson og personlig rådgiver slås sammen.

Der er som sådan ikke nogen problemer med at slå bestemmelserne sammen – det er indtrykket, at de bruges i flæng. Der opereres i bemærkningerne imidlertid med en forskel på en frivillig og en professionel kontaktperson. Det bør i givet fald uddybes, hvad forskellen er – herunder om der kan være forskellige forventninger til de to former for kontaktpersoner jf. omtalen af "mentoren", som er helt anderledes end det, der normalt forstås ved en kontaktperson

Venlig hilsen

Benny Andersen
forbunds næstformand
Socialpædagogerne

Per Støve
formand for Socialpolitisk Udvalg
HK/Kommunal

Bilag om efterværn og betalingskommune

I de almindelige bemærkninger vedrørende efterværn (nr. 3.4.2) fremgår det blandt andet, at

"Når den unge fylder 18 år, vil den unge få selvstændig opholdskommune i den kommune, hvor den unge opholder sig. Dvs. at det er den kommune, hvor anbringelsesstedet ligger, der bliver handlekommune, hvis den unge bliver boende i denne kommune. Da den hidtidige kommune ikke kan forpligte den kommende opholdskommune økonomisk, vil handleplanen i disse situationer som udgangspunkt alene kunne indeholde anbefalinger til, hvad der skal ske. Hvis den unge skifter opholdskommune ved det 18. år, vil det derfor være den nye opholdskommune, der skal træffe afgørelse om efterværn".

Af bemærkningerne til bestemmelsen fremgår det blandt andet, at

"Efter gældende ret, jf. lovens § 68, stk. 12, skal den unges opholdskommune, i tilfælde hvor en anbringelse ophører ved det fyldte 18. år, revidere den unges handleplan seks måneder før, den unge fylder 18 år. I tilfælde hvor den unge skifter opholdskommune ved det fyldte 18. år, er det den nye opholdskommune, der efterfølgende skal træffe afgørelse om efterværn. Den hidtidige opholdskommune kan ikke i forbindelse med sin revision af handleplanen træffe afgørelser, der binder den kommende opholdskommune økonomisk".

Denne beskrivelse af retstilstanden undrer HK/Kommunal og Socialpædagogerne Landsforbund temmelig meget. HK/Kommunal og Socialpædagogerne er i den forbindelse opmærksomme på, at denne beskrivelse også fremgår af ministeriets Vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven), men det ændrer ikke ved forbundets opfattelse.

Af § 68, stk. 12 i lov om social service, fremgår det blandt andet, at kommunen i den unges opholdskommune senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år skal træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn, og i givet fald træffe afgørelse om, hvilke foranstaltninger der skal træffes efter § 76. Hvis den unge er anbragt udenfor hjemmet, så er den unges opholdskommune ifølge § 9a, stk. 4, andet punktum i lov om retssikkerhed og administration den kommune, som har truffet afgørelsen om anbringelsen.

Det fremgår af § 9 c, stk. 2, nr. 6 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, at opholdskommunen har ret til refusion, når den tidligere kommune eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at en person får ophold i anbringelsessteder for børn og unge og senere i § 9 c, stk. 3, at "Når opholdskommunen har ret til refusion efter stk. 2, nr. 6, fortsætter denne ret til refusion, hvis der iværksættes foranstaltninger efter § 76, stk. 3, i lov om social service".

Af punkt 301 – Betalingsforpligtelsen til efterværn - i Vejledningen om retssikkerhed og administration på det sociale område fremgår det, "at såfremt der har været mellemkommunal betaling for et anbragt barn, fortsætter denne refusion, når barnet bliver 18 år, hvis der iværksættes efterværn efter servicelovens § 62 a, stk. 3" (paragrafangivelsen fra en tidligere udgave af serviceloven). Der henvises i øvrigt til to afgørelser fra Ankestyrelsen, som fortsat er gældende.

HK/Kommunal og Socialpædagogernes Landsforbund har, via kontakter med praktikere på området, fået bekræftet vores opfattelse af retstilstanden – at det er den anbringende kommune, der et halvt år før den unge bliver 18 år, skal træffe beslutning om efterværn, og at hvis den unge bor på et anbringelsessted i en anden kommune, som bliver handlekommune ved det 18. år, så har den kommune ret til refusion i forbindelse med beslutninger om efterværn.

HK/Kommunal og Socialpædagogernes Landsforbund forventer, at der sker en afklaring vedrørende dette spørgsmål. Afklaringen kan få stor betydning for, om efterværn til unge, der er eller har været anbragt udenfor hjemmet, i praksis får nogen betydning for de unge, der har brug for det.

Socialministeriet

boern@ism.dk

Plejefamiliernes
Landsforening
Strandvangsvej 47
DK 2650 Hvidovre
Mail:
[Landsforeningen@
plejefamilierne.dk](mailto:Landsforeningen@plejefamilierne.dk)
Telefon 24 25 90 07
www.plejefamilierne.dk

Hvidovre d. 29. januar 2010

Kommentarer til lovforslaget om barnets reform

Tak for det filsendte materiale.

I det Plejefamiliernes Landsforening ikke fandt aftalen om barnets Reform tilstrækkelig god i forhold til at sikre barnet og give ordentlige forhold for plejefamilien kan dette lovforslag ikke imødekomme alle vores synspunkter i forhold til dette.

Det fremsendte forslag til lovændringer vil PLF med den indledning give følgende bemærkninger med til det videre arbejde.

Uddannelse af plejefamilier: Der er brug for større faglighed i anbringelserne. Det betyder at der skal stilles større krav til plejefamiliernes uddannelse og videreuddannelse/supervision. PLF finder ikke at 4 undervisningsdage er tilstrækkeligt til at blive plejefamilie. Med mere end 45 % af anbragte børn i Danmark placeret i plejefamilier, er der behov for at der gives meget videreuddannelse og supervision til plejefamilierne. PLF finder at de skærpede krav til "kommunale plejefamiliers" efteruddannelse og supervision burde gælde for alle plejefamilier.

Kommunale plejefamilier: Der præciseres ikke i lovforslaget hvad ordentlige arbejdsvilkår for "kommunale plejefamilier" er. PLF har tidligere peget på at det ville hjælpe hvis der i lovteksten fx stod at de skulle have funktionærlignende rettigheder. Lige som en præcisering af, at kommunen skal indbetale til en pensionordning, som for alle andre kommunalt ansatte.

Samvær og netværk: PLF støtter at barnet får ret til samvær med forældre og bredere netværk. Her er det vigtigt at barnet tages med på råd, lige som plejefamilien skal spørges i sagen.

Børns klagerettigheder: PLF støtter at aldersgrænsen for at børnene kan klage sættes ned til 12 år, og er tilfreds med, at hvis barnet klager i forbindelse med skift af anbringelsessted, har det opsættende virkning til klagen er behandlet. Det betyder at

barnet kan blive boende i plejefamilien til sagen er endeligt afgjort, det er i såvel barnet som plejefamiliens interesse.

Pligt til at høre plejefamilier: PLF er tilfreds med, at plejefamilierne nu skal høres i forbindelse med 3 specifikke påtænkte ændringer, nemlig samvær, hjemgivelse og skift af opholdssted. PLF anbefaler at lovtæksten strammes op, så undtagelserne i forbindelse med akutte afgørelser bliver mindst mulige.

Ankestyrelsens egendriftskompetence: PLF støtter at Ankestyrelsen selv kan optage sager/gå ind i sager.

Efterværn: En hver forbedring hilses velkommen. Der er stadig med forslagene til forbedringer ikke gode muligheder nok for de unge, der bor i plejefamilie i forhold til at sikre dem en tryk og glidende overgang til voksenlivet. PLF ser frem til en evaluering af dette område med henblik på yderligere forbedringer.

Godkendelse og klageret for plejefamilier: PLF hilser ændringerne i forhold til godkendelse af plejefamilier velkomne og er tilfreds med at der nu gives klageadgang for en plejefamilie der får afslag på godkendelse.

Tilsyn med plejefamilierne: PLF er tilfreds med at der nu skal være mindst to tilsyn pr år, hvor der også er en samtale med barnet. PLF er også tilfreds med sammenhængen til handleplanen for barnet.

Venlig hilsen

Plejefamiliernes Landsforening

Jens Vegge Bjørck
Formand

FBU ForældreLANDSforeningen, Bernstorffsvej 20, 2900 Hellerup, Tlf. 70 27 00 27
sek@fbu.dk, www.fbu.dk

Til
Indenrigs- og Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att. boern@ism.dk

Hellerup, den 29. januar 2010.

Høringssvar - Barnets Reform
- forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Tak for muligheden for at afgive høringssvar.
FBU vil primært kommentere på de dele af forslaget, som berører kvaliteten af indsatsen samt retssikkerheden for vores målgruppe, som er forældre med udsatte børn og unge – og deres børn og unge.

Vi vil samtidig betone, at FBU i denne forbindelse forstår retssikkerhed i den brede forstand, hvor lovgivningen regulerer og fastlægger rammer for en klar kontekst for kontakten og samarbejdet mellem offentlige myndigheder og den enkelte familie, d.v.s. forældre, børn og unge.

En klar kontekst, som samtidig fremmer muligheden for et åbent samarbejde mellem myndigheder og familie, og et samarbejde der i videst muligt omfang fremmer det vigtige: at familien kan have tillid til de offentlige myndigheder – en tillid, som er meget afgørende for et konstruktivt samarbejde, til gavn for de berørte børn og unge.

FBU's høringssvar indledes med en kortfattet gengivelse af vores mest centrale bemærkninger til det foreliggende lovforslag, bygget op ud fra systematikken i "Almindelige bemærkninger til lovforslaget".

Herefter følger en uddybning med kommentarer til udvalgte punkter i selve lovforslaget samt til bemærkningerne hertil. Kommentarer til bemærkningerne skrives både som kommentarer til det foreliggende lovforslag samt med særlig tanke for den vejledning, der skal udarbejdes efterfølgende. Her er FBU's bemærkninger ikke udtømmende, og vi ser frem til muligheden for at kommentere udkastet til den efterfølgende nye vejledning om særlig støtte.

FBU's centrale bemærkninger

Tryghed i opvæksten

Formålsbestemmelsen

I lovforslaget foreslås flere ændringer i formålsbestemmelsen, § 46.

FBU anbefaler, at *begrebet kontinuitet* bibeholdes i selve formålsbestemmelsen.

Både stabilitet og kontinuitet har gennem mange år været vigtige mål og faglige grundpiller i forbindelse med særlig støtte til børn, unge og deres familier.

Ordet kontinuitet skal være med til direkte i loven at fastholde Børnekonventionens bestemmelse om "sammenhæng i børns opvækst".

FBU har udarbejdet konkret forslag til, hvordan ordet kontinuitet kan indpasses i lovteksten.

Se nærmere side 5 – 6.

Samvær og netværk

FBU har vanskeligt ved at forudse mulige konsekvenser af at ændre i reglerne, så samvær og kontakt ikke længere også er en ret for forældrene. Vi hæfter os ved, at hensigten og den faglighed, der skal ligge bag, tydeligt fremgår af bemærkningerne, nemlig at børn og unge som hovedregel har brug for at holde kontakten med forældrene.

FBU støtter, at bestemmelsen også giver børn og unge ret til samvær og kontakt med søskende, bedsteforældre og andre nære relationer, ligesom vi ser, at det i bemærkningerne påpeges, at der både kan være tale om *at bevare* eller *at skabe nære relationer til familie og netværk*. Vi vil her pege på, at det særligt for børn, som anbringes som små, er væsentligt at sikre, at der skabes relationer til f.eks. bedsteforældre og søskende.

Se nærmere side 15.

Støtte til forældre

FBU er naturligvis meget positive overfor, at der sættes skærpet fokus på den vigtige og nødvendige støtte til forældre i forbindelse med børn og unges anbringelse udenfor hjemmet.

FBU finder det vigtigt, at retten til støtteperson efter § 54 bibeholdes i sin nuværende form og vil derfor foreslå en ændring af bestemmelsen, så *støtte til forældrene "for deres egen skyld"* (og ikke kun for barnet) understøttes af den konkrete udformning af den samlede bestemmelse.

Se nærmere side 12 – 13.

Børn og unges klagerettigheder m.v.

Børns klagerettigheder

FBU støtter, at børn får udvidet adgang til at klage over afgørelser samt mulighed for advokatbistand m.v. ved behandling af sager i børn og unge-udvalget.

Pligt til at høre anbringelsessteder

FBU støtter, at kommunen får pligt til at indhente udtalelse fra anbringelsessteder inden afgørelser om ændret samvær, om hjemgivelse eller om ændret anbringelsessted.

FBU anbefaler, at der stilles krav om, at udtalelsen afgives skriftligt.

Se nærmere side 14.

Tidlig indsats

Udveksling af oplysninger

FBU må stærkt fraråde dette forslag, som i høj grad bryder med hidtidig fagligt velfunderet praksis, og som risikerer at skabe helt unødigt utryghed for mange familier. Sammen med forslaget om generelt at kunne gennemføre § 50 undersøgelser uden samtykke risikerer de to forslag at underminere mulighederne for et godt og konstruktivt samarbejde med langt flere familier end i dag.

For at kunne udveksle informationer / bekymringer samt for at kunne foretage undersøgelse vedrørende ”de få” børn, der i dag ikke kan opnå samarbejde med forældrene om, risikerer man at miste det nødvendige samarbejde med mange familier.

FBU finder, at gældende regler vedrørende udveksling af oplysninger er tilstrækkelige kombineret med muligheden for at drøfte anonyme problemstillinger i et tværfagligt forum. Hertil kommer pligten til at indgive underretning, som præciseres i lovforslaget. Anvendt efter hensigten burde disse redskaber kunne sikre børn og unge den nødvendige støtte.

Om nødvendigt må medarbejdere uddannes i at anvende de gældende regler og kommuner må organisere sig, så muligheden for anonyme drøftelser er let tilgængelige.

FBU er opmærksom på, at alle udsatte børn skal have mulighed for den støtte, de måtte have behov for og foreslår, at man i stedet vedtager en undtagelsesbestemmelse, der sikrer muligheden for at foretage undersøgelse i disse særlige situationer.

Se nærmere side 6 – 11.

Kvalitet i indsatsen

Støtteforanstaltninger

FBU støtter, at kommunen skal vælge den mest formålstjenlige foranstaltning, når der er behov for særlig støtte til børn, unge og deres forældre efter § 52, således at der bliver taget nøje hensyn til, om den valgte foranstaltning vil kunne medføre den virkning, der er formålet med støtten.

FBU støtter også, at ”konsulentbistand” og dermed mulighed for udvidet og længerevarende rådgivning flyttes til § 11, som er det generelle rådgivningstilbud i kommunen, uden krav om undersøgelse og handleplan.

Ligeledes, at der i bestemte situationer kan ydes økonomisk støtte til familier uden krav om forudgående børnefaglig undersøgelse.

FBU anbefaler imidlertid, at den del af § 52, stk. 4 og 5, som vedrører økonomisk støtte til familier med anbragte børn og unge, bibeholdes i § 52, således at reglerne herom fortsat er samlet i kapitel 11.

Kontaktperson og mentor

FBU anbefaler, at muligheden for kontaktperson og for mentor adskilles i to forskellige bestemmelser i § 52, da der er tale om indsætter med meget forskellige rammer.

Se nærmere side 11.

Handleplaner

FBU foreslår, at reglerne om handleplanen overføres til kap. 11, reglerne om særlig støtte til børn og unge, således at alle de centrale regler er samlet her.

FBU foreslår, at § 140, stk. 5 bibeholdes i sin fulde ordlyd, således at den helhedsorienterede indsats "kvalitetssikres" ved fortsat at angive formålet med indsatsen, hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet samt fortsat stiller krav om mål og delmål i forhold til de 6 omtalte punkter vedrørende barnet eller den unge og deres familie.

FBU foreslår endvidere, at det bør være bestemt i loven, at der vedrørende anbragte børn og unge fortsat skal udarbejdes særskilt handleplan for hvert enkelt barn.

Se nærmere side 15 - 16.

Børnefaglig undersøgelse efter § 50

FBU må stærkt fraråde, at kravet om samtykke til børnefaglig undersøgelse bortfalder, se ovenfor vedrørende udveksling af oplysninger samt vores uddybende bemærkninger / argumentation på siderne 6 - 11.

Børnesamtale

FBU foreslår, at bestemmelsen i § 48 vedrørende krav om samtale med børn udvides til også at omfatte krav om samtale med børn forud for iværksættelse af en børnefaglig undersøgelse. Subsidiært kan kravet om samtale indarbejdes direkte i § 50.

Se nærmere side 6.

Mulighed for tilbud om behandling uden forældrenes samtykke

FBU har vanskeligt ved at forestille sig, i hvilke situationer denne bestemmelse kommer til at finde anvendelse. Vi er opmærksomme på, at alle børn og unge skal have mulighed for den nødvendige behandling.

FBU har ikke direkte noget at indvende mod bestemmelsen, da beslutningen i givet fald skal træffes af personsagsudvalget, jfr. § 56.

Se nærmere side 13.

Samtale med barnet som led i tilsyn på anbringelsesstedet

I selve forslaget står, at samtale med børn og unge finder sted uden andre til stede.

FBU anbefaler, at lovtæksten uarbejdes i overensstemmelse med børns ret til bisidder.

Se nærmere side 14.

Kommentarer til lovforslagets enkelte punkter

Ad nr. 1 - konsulentbistand

FBU finder det positivt, at muligheden for længerevarende og mere konkrete rådgivningstilbud, såkaldt "konsulentbistand" bliver omfattet af den generelle forpligtelse til (forebyggende) rådgivning i § 11 og dermed gøres mere tilgængelig for familier, børn og unge, uden krav om undersøgelse, formel beslutning og handleplan.

Bemærkninger

FBU finder det vigtigt, at der allerede nu tages stilling til og i den kommende vejledning fastlægges rammer for, hvorvidt "konsulentbistand" er omfattet af kommunens generelle rådgivningsforpligtelse og dermed gives til familier uden direkte registrering af rådgivningen som en "børnesag" i forvaltningen, jfr. gældende vejledning, pkt. 36. Det er vigtigt, at konteksten er klar, og vi læser lovforslaget sådan, at der ikke er tale om en direkte "ydelse" til barnet, den unge eller forældrene, idet der ikke længere skal være adgang til at klage over manglende tilbud / bevilling af "konsulentbistand".

FBU må udtrykke forundring over ordvalg midt på side 1: "gribe ind" og nederst på siden "kan komme i fare for også at blive anbragt" – stærke ordvalg, der signalerer andet og mere end det, der er kommunens forpligtelse, nemlig: at tage stilling til om der er behov for undersøgelse og evt. hjælpeforanstaltninger i den første situation og i den anden situation blot en konstatering af, at der kan komme flere børn, der har behov for en anbringelse udenfor hjemmet.

Øverst side 2: FBU finder, at konkret rådgivning om præventionsformer forudsætter lægefaglig / sundhedsfaglig ekspertise.

Ad nr. 5 – ny formålsbestemmelse

FBU må udtrykke stor forundring over, at begrebet **kontinuitet** (sammenhæng) ikke fortsat er med i forslaget til selve formålsbestemmelsen. Både stabilitet og kontinuitet har gennem mange år været vigtige mål samt faglige og retssikkerhedsmæssige "grundpiller" i forbindelse med støtte.

Børnekonventionen bestemmer i artikel 20, 3, at "*Ved overvejelse af mulige løsninger skal der tages tilbørligt hensyn til ønskeligheden af sammenhæng i et barns opvækst.*"

Særligt for udsatte børn og unge med uundgåelige skift i nære omsorgspersoner er både stabilitet og kontinuitet vigtige fokuspunkter. Vægt på kontinuitet i planlægning og i beslutninger om indsats kan bl.a. være med til for barnet og den unge at lette overgange og at sikre sammenhæng i barnets opvækst og senere voksenliv.

Forslag:

FBU finder det afgørende, at både stabilitet og kontinuitet indgår som vigtige elementer i indsatsen – og det i en sådan grad, at det fortsat fremgår af formålsbestemmelsen. Det kan gøres ved en tilføjelse i stk. 1, 2. punktum, således at den kommer til at se sådan ud

...Støtten skal ydes med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste, sikre stabilitet og kontinuitet i opvæksten og have til formål at....

Bemærkninger

Formålsbestemmelsen skal dække et meget bredt felt af mulige indsatser og støtte samt mange børn, unge og familier, der modtager forebyggende indsats eller indsats gennem ophold uden for hjemmet.

FBU finder det uheldigt, at der i bemærkningerne lægges stærkt fokus på anbragte børn og unge (som ved anbringelsesreformen), når man samtidig med Barnets Reform ønsker at fremme tidlig og forebyggende indsats. FBU anbefaler, at fokus i bemærkningerne og i den kommende vejledning formuleres meget bredere.

Ad pkt. 6 - børnesamtalen

Forslag

FBU foreslår, at der indføres bestemmelse om, at der **skal** finde en samtale sted med børn, inden der træffes beslutning om at iværksætte en undersøgelse af barnets forhold efter § 50.

Det kan enten fremgå direkte af § 48, eller det kan stå i § 50, hvor der i bemærkningerne til pkt. 11, side 9 midt nu blot omtales, at ”kommunalbestyrelsen skal sørge for, at forældrene og barnet eller den unge er informeret om undersøgelsens formål og forløb.”

FBU har erfaringer med, at mange børn ikke er bekendt med, at der finder en undersøgelse sted, der vedrører dem. Derfor foreslår vi, at kravet om samtaler med børn i forbindelse med undersøgelser direkte skrives ind i loven, helst i § 48.

Ad pkt. 9 – Udveksling af oplysninger i det tidlige og / eller forebyggende arbejde samt

pkt. 11 – mulighed for at gennemføre en § 50 undersøgelse uden samtykke fra forældrene og den unge, der er fyldt 15 år.

FBU må direkte **fraråde disse to forslag**, som i høj grad bryder med hidtidig praksis, og som risikerer at skabe helt unødvendig utryghed for mange familier, familier som myndigheder kan opnå dialog og samarbejde med, hvis konteksten for samarbejdet er helt klar.

Forslagene risikerer efter FBU's vurdering på et generelt plan at underminere mulighederne for et godt og konstruktivt samarbejde med langt flere familier end i dag. Vi vurderer det overordentligt problematisk.

For at kunne udveksle oplysninger og foretage undersøgelser om de få, risikerer man at miste det nødvendige samarbejde med mange !

FBU's stærke betænkeligheder ved begge forslag bygger særligt på 2 faktorer, som vil blive nærmere belyst nedenfor:

- 1) betydningen for forældrene / familierne
- 2) erfaringer med kommuners praksis, når lovgivningen giver ”smuthuller”

Samarbejde med familier - lidt historie

Igennem mange år har der udviklet sig en fagligt og erfaringsmæssigt velfunderet praksis om, hvordan "det offentlige" bedst samarbejder med forældre / familier, når man som fagperson har grund til at formode, at familien eller dens børn og unge kan have behov for særlig støtte på den ene eller anden måde. Det kan være i sundhedsplejen, i dagtilbuddet, i skolen eller hos de sociale myndigheder.

Den praksis bygger på, at "*vejen til at støtte børn og unge går gennem dialog og samarbejde med forældre*" og at det er vigtigt, at *forældre kan vide sig sikre på, at der ikke bliver gået bag ryggen på dem*".

Denne praksis og værdigrundlaget herfor er flere gange videreudviklet og beskrevet gennem vejledninger udarbejdet af flere ministerier i fællesskab: Undervisningsministeriet, Socialministeriet og Indenrigsministeriet (sundhed).

Behov for tydelig kontekst og retssikkerhed (magtforholdet) for at skabe tryghed i samarbejdet

Hele vejen igennem er der en fælles faglig forståelse for, at der skal være et så trygt som muligt samarbejde mellem "det offentlige" og familierne. En klar kontekst med tydelig retssikkerhed. Er der ikke det, kan det være vanskelige at opnå et konstruktivt samarbejde, at opnå åbenhed og tillid i samarbejdet.

Når disse forudsætninger er til stede, vil langt de fleste familier indgå i samarbejde om barnet. Det bliver på denne måde *en fælles opgave* mellem familien og "det offentlige" at støtte barnet i dets udvikling. Vores bud er, at mindst 95 - 98 % af familierne ønsker at indgå i samarbejde til gavn for deres barn.

Er der ikke åbenhed og tryghed i samarbejdet og en klar kontekst, vil der være stor risiko for, at flere familier bliver utrygge ved "det offentliges" muligheder og magt, og at de derfor bliver mere forsigtige overfor samarbejdet.

Det er FBU's erfaring fra mange forældre, at de sociale myndigheders mulighed for at intervenere i familier og udøve det, som er og opfattes som *magt*, betyder langt mere for familier i "risiko", end de fleste mennesker forestiller sig.

Erfaringer med kommuners praksis – når lovgivningen giver "smuthuller"

FBU har ikke noget ønske om at være særligt "kommune-kritisk", men vi har gennem kontakt med forældre alt for mange erfaringer med, at når der i servicelovens børneregler skrives "*så vidt muligt i samarbejde med forældre, børn og unge*" eller at "*forældre, børn og unge så vidt muligt skal inddrages*" sker det ofte, at der slet ikke søges kontakt for at inddrage og samarbejde med forældre, børn og unge.

Eks.: Kommunen skal så vidt muligt udarbejde handleplanen i samarbejde med børn, unge og forældre, ligesom kommunen om nødvendigt kan træffe afgørelser om anbragte børns forhold (§ 69, stk. 2). Det er ud fra vores erfaring i flere kommuner mere reglen end undtagelsen, at handleplanen udarbejdes bag skrivebordet, uden øje for eller tid til den inddragende og involverende proces med familien der kan betyde, at de er enige i

indsatsen eller i hvert fald i højere grad ved, hvorfor kommunen finder indsatsen nødvendig.

Det samme gælder beslutninger. Der bliver ofte truffet beslutninger vedrørende anbragte børn og unges forhold uden forudgående drøftelse med forældrene og uden øje for, hvor stor betydning inddragelsen af forældrene har i forhold til hele anbringelsesforløbet og forældrenes mulighed for at bakke op om indsatsen.

Endvidere bekræfter Ankestyrelsens undersøgelser FBU's erfaringer med, at kommunerne i alt for høj grad undlader at udarbejde undersøgelse og handleplan – uanset det er et retskrav og faktorer, der skal være med til at sikre kvalitet i indsatsen.

FBU må derfra også på denne baggrund **fraråde**, at der med lovforslagene gives udvidet mulighed for, at kommuner i børnesagerne kan springe over, hvor gærdet lige nu er lavest.

Bemærkninger – grundlæggende præmisser i samarbejdet

I de generelle bemærkninger fremgår det, at "en grundlæggende præmis for at kvalificere kommunalbestyrelsens tidlige eller forebyggende indsats er, at det tværfaglige samarbejde mellem relevante faggrupper fungerer optimalt."

FBU er for så vidt ikke uenig i denne beskrivelse, men må pege på 2 andre forhold:

- at de enkelte fagpersoner / faggrupper skal være opmærksomme på deres egen rolle og opgaver i det forebyggende arbejde og skal kunne handle derefter, f.eks. ved at fortælle familierne om deres iagttagelser og evt. bekymringer samt ved at foretage de nødvendige underretninger

- særligt må vi pege på, at der er en endnu mere grundlæggende præmis: at samarbejdet mellem forældrene med deres børn og unge og "det offentlige" skal fungere så godt som muligt og sikre, at der ikke tidligt sker noget, som kan skærpe forældres utryghed og mistænksomhed.

Det er forældre, børn og unge, der "skal lave arbejdet" og som – med evt. støtte - skal gennemgå den udviklingsproces og evt. forandringsproces, der skal til for at barnet kan blive eller komme i god udvikling. Det vil være meget uheldigt, hvis denne mulighed fortabes, fordi myndighederne ikke fra de allerførste kontakter tilbyder et åbent og ærligt samarbejde.

Derfor er man gennem lovgivningen nødt til i højeste grad helt generelt at værne om mulighederne for samarbejdet med flest mulige familier.

FBU er opmærksom på, at der i ganske få særlige situationer er brug for at kunne foretage en undersøgelse af et barns forhold i en gråzone, hvor forældrene ikke vil give samtykke, hvor der ikke kan opnås kontakt med forældremyndighedsindehavere, og hvor der ikke er grundlag for en tvangsmæssig undersøgelse af barnets forhold.

FBU foreslår,

at problemstillingen løses med endnu en "undtagelsesbestemmelse" foruden den foreliggende om adgangen til at træffe beslutning om at indhente eksisterende

oplysninger, hvis det vurderes nødvendigt i en situation, hvor der ikke kan indhentes samtykke.

FBU kan desværre ikke her og nu og indenfor den meget korte tidsfrist pege på forslag til ændret formulering i § 50, men vil gerne have mulighed for at vende tilbage.

Vi er naturligvis også opmærksomme på, at fagpersoner kan have brug for at snakke med andre om deres iagttagelser – det kan efter gældende regler ske med kollegaer fra samme arbejdsplads, ligesom der er mulighed for at drøfte konkrete iagttagelser / bekymringer anonymt i et tværfagligt forum eller ved kontakt med socialrådgiveren i børne- og familieafdelingen.

I ganske få situationer, hvor det må formodes at børn og unge i hjemmet udsættes for alvorlig vold og seksuelle krænkelser, kan der være tungtvejende grunde (beskyttelsen af barnet) til ikke som det første at snakke med forældrene om problemstillingen – men skulle det være tilfældet, befinder fagpersonen sig i et område, hvor der er klar underretningspligt vedrørende barnets situation. Og i disse situationer kan der af fagpersoner hentes rådgivning og støtte i f.eks. SISO, som er en del af Servicestyrelsens tilbud.

FBU er således uforstående overfor at bestemmelsen om at kunne udveksle oplysninger 1 gang skulle være nødvendig og overhovedet kommer på tale.

Vi er også uforstående overfor, at fagpersoner der dagligt arbejder med børn og unge, fortsat i 2010 har barrierer overfor at snakke med forældrene som de allerførste om deres iagttagelser. Det må der gøres noget ved.

De enkelte faggrupper bør være i stand til - sammen med kollegaer på arbejdspladsen, og sammenholdt med muligheden for at drøfte en problemstilling anonymt med børne- og familieafdelingens socialrådgivere - at vurdere et barns forhold, drøfte det med forældrene ud fra egne observationer og/eller foretage en underretning.

Bemærkninger – evaluering af ordningen – inddragelse af forældre og unge

I de almindelige bemærkninger foreslås ordningen med, at fagpersoner kan udveksle oplysninger én gang, evalueret 1 og 3 år efter ikrafttræden m.h.t. hvilke erfaringer de involverede parter har haft med brug af ordningen.

Hvis forslaget gennemføres kan FBU naturligvis tilslutte sig, at ordningen evalueres – men vi **anbefaler**, at forældres og børns og unges erfaringer med at have været udsat for ordningen inddrages i de kommende evalueringer for at disse kan tillægges tilstrækkelig værdi.

De økonomiske midler, der afsættes til evaluering, kunne – såfremt forslaget ikke vedtages - i stedet bruges til at sætte fokus på uddannelse af forskellige faggrupper i at håndtere formodninger om, at børn, unge og deres familier trænger til særlig støtte.

Samtidig kunne man i vejledninger fremhæve de forskellige faggruppers og fagpersoners muligheder for at have let adgang til at drøfte anonyme problemstillinger.

Disse løsninger er efter FBU's vurderinger en langt mere hensigtsmæssig statslig intervention i dette felt frem for forslag, der mere generelt risikerer at underminere børn, unges og familiers rettigheder og dermed mindske mulighederne for at kunne komme til at indgå i dialog og samarbejde med familierne til gavn for de berørte børn og unge.

Øvrige bemærkninger - samtykke til børnefaglig undersøgelse (pkt. 10 og 11)

FBU må igen udtrykke undren over, at det – som led i afbureaukratiseringen – foreslås, at der ikke længere skal stilles krav om samtykke til at gennemføre en børnefaglig undersøgelse.

En børnefaglig undersøgelse består på den ene side af oplysninger givet af familien og på den anden side af oplysninger indhentet fra andre.

Iflg. retssikkerhedsloven kan der kun indhentes oplysninger fra andre, hvis der foreligger samtykke eller hvis der (altid) er forsøgt indhentet samtykke.

Det betyder, at kommunen altid skal søge kontakt for at søge at få samtykke – og hvorfor er det så ikke muligt samtidig at bede om samtykke til at gennemføre en undersøgelse vedrørende barnets og familiens forhold ?

Vi forstår det ikke – for hvad er det, ud over de gældende muligheder, som kommunen kan gøre, hvis der ikke er samarbejde med familien ?

Samtidig er vi uforstående overfor fokus på familierne i denne situation. Efter FBU's opfattelse er det et mere omfattende problem, at kommunerne alt for ofte er alt for længe om at foretage undersøgelsen. Dermed øges risikoen for "at springe over hvor gærdet er lavest".

FBU foreslår,

at kravet om samtykke til børnefaglig undersøgelse fastholdes, men at der som tidligere skrevet indføres en undtagelsesbestemmelse i de situationer, hvor det vurderes at barnets behov er så presserende, at undersøgelsen må indledes straks.

Øvrige bemærkninger

Midt side 7: "bør forældrene og den unge over 15 år som udgangspunkt inddrages i samarbejdet.

FBU vil foreslå, at ordet "bør" erstattes af "skal" i bemærkningerne her og i kommende vejledning – hvordan skulle der ellers kunne komme noget ud af det videre arbejde med at støtte barnet og familien ? Og hvor er barnet blevet af – skal det ikke også inddrages nu ?

Samme afsnit:

"Det er i den forbindelse vigtigt, at forældrene forstår betydningen af at de deltager i samarbejdet og giver samtykke...."

Det er naturligvis rigtigt – men i bemærkningerne til lovforslaget kan man ikke sende signaler til forældrene, men må formulere sig rettet mod de professionelle – hvad er det de skal gøre, for at motivere forældre til samarbejdet? Det er deres opgaver, som beskrives gennem lovgivning og vejledninger.

Først i næste afsnit:

”til brug for en evt. sag” – hvordan kommer en børnesag ind her ? Det, der efter FBU’s opfattelse, kan være brug for er at drøfte er, om der er behov for en indsats i det generelle system (f.eks. sundhedspleje, dagtilbud, skole m.v.), eller om der er behov for at underrette om barnets forhold.....

Ordet ”sag” bør ikke tages i anvendelse i den tidlige forebyggende indsats. Først når kommunen har fået en henvendelse eller har modtaget en underretning kan der blive tale om at oprette en sag.

Senere i samme afsnit:

”i det tværfaglige samarbejde træffer beslutning om” – FBU vil foreslå et andet ordvalg, da ”træffer beslutning” typisk anvendes om mere juridiske situationer / afgørelser. Kan et afklarende, tværfagligt samarbejde træffe beslutninger ?

Det er vel ikke det, der er på tale her. Det er vel snarere en vurdering, som en eller flere i det tværfaglige samarbejde foretager og evt. handler på. Konteksten er uklar – hvad er det fagpersoner vil kunne træffe beslutning efter denne bestemmelse ?

Ad nr. 17 – oplysninger uden samtykke

FBU foreslår

bestemmelsen opretholdt, jfr. tidligere bemærkninger om samtykke til undersøgelse.

Ad nr. 21 – akut støtte, mens undersøgelsen gennemføres

FBU støtter præcisering af muligheden for at iværksætte forløb eller akut støtte til et barn eller til familien mens undersøgelsen gennemføres.

Ad nr. 22 og nr. 25 – fast kontaktperson og mentor

FBU støtter forenkling og sammenlægning af de to forskellige bestemmelser om personlig rådgiver og fast kontaktperson.

Nederst side 12

FBU undrer sig over teksten i bemærkningerne ”alt efter om kontaktpersonen virker som en frivillig eller som professionel støtteperson”. Kan en fast kontaktperson efter § 52, stk. 7 være en frivillig person ?

I bemærkningerne fremgår, at en kontaktperson også kan fungere som en mentor på ganske andre vilkår, end ved andre hjælpeforanstaltninger med ”tilsyn” og ”tilbage melding”.

FBU anbefaler,

at muligheden for mentor får sin egen plads i loven, evt. som den tidligere stk. 6, således at beskrivelserne af funktionerne og forpligtelserne som fast kontaktperson eller som mentor er tydeligt adskilte.

Det er FBU’s erfaring i forbindelse med § 54, støtteperson til forældre i forbindelse med børn og unges anbringelse uden for hjemmet, at kommunerne generelt har vanskeligt ved at skille af, hvad der er direkte foranstaltninger og hvad der er andre støttetilbud, som ikke reguleres af myndigheden i sædvanlig grad, men i højere grad gives som støtte

på forældrenes egne præmisser. Iflg. bemærkningerne til forslaget er der mange fællestræk mellem mentor og støtteperson for forældre.

Måske er det som mentor, man forestiller sig frivillige ? Kan en stærk myndighed, som kommunen er i børne- og familierarbejdet, udpege, formulere mål og beskrive opgave i forhold til en frivillig støtteperson / mentor ?

Myndigheden skal ikke kunne regulere det frivillige arbejde – den frivillige støtte udvikles i et samarbejde mellem den frivillige og borgeren.

At tale om en mentor i relation til servicelovens regler giver kun mening, hvis der er tale om løn / honorar til den pågældende mentor.

De mentorer, som anvendes i Kriminalforsorgen, udpeges og modtager honorar for deres arbejde med at støtte den unge.

Ad nr. 28 – økonomisk støtte til forældre, også under anbringelser

FBU støtter, at de nævnte bestemmelser trækkes ud af § 52 og bliver § 52 a – på denne måde gøres det helt tydeligt, at den økonomiske støtte ikke forudsætter undersøgelse og handleplan. En god mulig for forebyggende støtte.

Men det virker kunstigt, at det er i denne bestemmelse, man skal finde mulighederne for økonomisk støtte i forbindelse med anbragte børn og deres familier, d.v.s. pkt. 4 og 2. halvdel af pkt. 3.

FBU anbefaler,

at disse to bestemmelser forbliver en del af § 52 – så er det tydeligt, at den økonomiske støtte er en del af en samlet foranstaltningsmæssig indsats til barnet og til familien.

Ad nr. 30 – støtte til forældre i forbindelse med anbringelse af børn og unge

FBU er naturligvis positive overfor, at der med lovforslaget sættes skærpet fokus på den vigtige og nødvendige støtte til forældre i forbindelse med børn og unges anbringelse udenfor hjemmet.

I de generelle bemærkninger fremhæves det, at formålet med lovforslaget er at sikre, at flere forældre får hjælp til at klare de problemer, der evt. var årsager til anbringelsen, så de kan spille en positiv rolle i forbindelse med barnets anbringelse. Dermed fremmes mulighederne for bedre anbringelser samt evt. hurtigere hjemgivelse til forældrene.

FBU værdsætter endvidere formuleringen om, at forældrene – uanset om der er mulighed for, at de på sigt kan varetage omsorgen for barnet eller den unge, spiller en vigtig rolle for barnet eller den unge, og at der er fagligt og forskningsmæssigt belæg for at tilbyde forældre med anbragte børn en bred vifte af tilbud.

Det er meget væsentlige bemærkninger.

FBU anbefaler, at der samtidig i bemærkningerne holdes fokus på den støtte forældrene har brug for til sig selv og til at rumme det at være forældre med et eller flere anbragte børn med de svære udfordringer, også følelsesmæssigt, der følger heraf.

Det er vigtigt, at det fokus med støtte til forældrene "for deres egen skyld" (og ikke kun for barnet) understøttes af den konkrete udformning af den samlede nye lovbestemmelse.

FBU anbefaler

derfor, at nuværende bestemmelse i § 54 opretholdes som en særskilt bestemmelse og dermed skilles ad fra øvrig støtte, som har højere grad af foranstaltning og dermed regulering.

Vi henviser til forarbejderne forud for vedtagelsen af den oprindelige § 40 a, nu § 54, så de overvejelser og faglige grunde, der blev lagt til grund for indførelse af bestemmelsen bliver opretholdt.

Nuværende vejledning samt Ankestyrelsens afgørelse KEN nr. 9660 af 31.12.02 beskriver det særlige grundlag for § 54. Det er vigtigt, at dette fastholdes i loven og beskrives i vejledningen, som det særlige en støtteperson til forældre er (meget parallelt til beskrivelsen tidligere vedrørende mentor til unge).

Helt centralt er det, at støttepersonen er neutral og uafhængig af myndigheden og dermed heller ikke direkte omfattet af de af myndigheden definerede formål for støtte til forældre, som andre foranstaltninger er / forventes at være.

I FBU plejer vi at sige det på den måde, noget populært, at *forældrene er støttepersonens arbejdsgiver* og sammen med denne definerer opgaverne inden for den tidsmæssige ramme, kommunen har udmålt og indenfor den ramme, som nuværende tekst i vejledningen angiver for støttepersonens opgaver.

Denne del er vigtig at opretholde, hvis man ønsker at flere forældre tager imod tilbud om støtte efter denne bestemmelse.

Når vi læser bemærkningerne til lovforslaget synes vi at kunne læse, at denne skelnen fortsat er hensigten, men finder at den skelnen forsvinder i den generelle formulering om formålet med støtte til forældre, forslaget § 54, stk. 1, som også omfatter forslaget § 54, stk. 2.

I bemærkningerne midt side 14 fremgår det, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde støtteperson, og at de **desuden** skal træffe afgørelse om evt. anden støtte.

FBU's forslag:

Problemstillingen kunne løses ved, at bestemmelsen om støtteperson bliver § 54, stk. 1 og at lovforslagets nuværende stk. 1 bliver stk. 2 med tilføjelse af, at kommunalbestyrelsen **udover** stk. 1 skal træffe afgørelse om støtte til forældrene....

Ad nr. 32 - mulighed for at tilbyde et barn eller en ung behandling uden forældrenes samtykke.

Bemærkningerne er ikke helt korrekte her. Kommunen kan iværksætte behandling af anbragte børn og unge, jfr. § 69, stk. 2, hvis man ikke kan blive enige med forældrene. Det forudsætter således ikke, at der er tale om anbringelse uden samtykke.

FBU efterlyser i bemærkningerne yderligere eksempler på hvad er det for behandling, som kan iværksættes og gennemføres til gavn for barnet, der bor hjemme ?
Situationen med en forældremyndighedsindehaver, som barnet ikke bor sammen med, er forståelig.

Og hvis barnet har været udsat for groft omsorgssvigt eller overgreb af en forælder, bor barnet formentlig ikke længere sammen med den forælder – der må antages at være grundlag for anbringelse.

FBU har ikke direkte noget at indvende mod, at børn og unge kan tilbydes behandling i de få situationer, der efter vores vurdering kan blive tale om, så længe det er en betingelse – jfr. lovforslaget - at beslutningen uden samtykke i givet fald skal træffes af personsagsudvalget, jfr. § 56.

Ad nr. 45 - § 68b, stk. 3

FBU støtter naturligvis, at søskende skal anbringes på samme anbringelsessted. Vi har flere erfaringer med, at forældre skal kæmpe ihærdigt for, at anbragte søskende har jævnlige samvær i situationer, hvor de som forældre ikke selv kan sikre børnenes kontakt med hinanden.

§ 68 b, stk. 4 – barnets støtteperson

FBU støtter, at der – som TABUKA peger stærkt på - findes muligheder for, at anbragte børn og unge kan have en udenforstående, neutral, voksen støtteperson med mange fællestræk med støtteperson til forældre efter § 54.

I lovforslaget beskrives støtteperson til barnet som en frivillig opgave. FBU er derfor uforstående overfor, hvordan det kan tillægges kommunen at spille en så aktiv rolle som beskrevet ? jfr. nogle af vores bemærkninger vedrørende mentor, se side 11.

I bemærkningerne er der ingen omtale af, hvordan forældre skal inddrages i processen med at finde en støtteperson. I langt de fleste situationer, hvor børn og unge er anbragt udenfor hjemmet, er der ikke modstridende interesser hos barnet og hos forældrene. Det vil derfor ofte være vigtigt for barnet, at forældre kan bakke op om barnets ønske / valg af støtteperson, så der ikke kommer evt. yderligere risiko for splittelse ind i barnets liv.

FBU anbefaler

således, at det i bemærkningerne beskrives, hvordan forældre skal inddrages i processen med valg af støtteperson til barnet.

FBU må pege på, at omtalen i bemærkningerne er for upræcis. Det kan ikke være hensigten, at støttepersonen skal kunne få oplysninger fra barnets *sag* – men skal naturligvis have adresse og telefon på anbringelsesstedet.

Det bør ikke kunne dreje sig om andet fra myndighedernes side. Hvad barnet selv fortæller, er noget ganske andet.

Ad nr. 48 – krav om udtalelser fra anbringelsesstedet

FBU finder det relevant, at kommunen skal indhente udtalelse fra anbringelsesstedet i de situationer, som er omtalt i lovforslaget.

FBU anbefaler

for at skabe klarhed over, hvad anbringelsesstedet har udtalt i forbindelse med afgivelse af udtalelse må, at udtalelser som hovedregel finder sted skriftligt.

Ad nr. 49 – hyppigere opfølgning og evt. revision af handleplaner

FBU finder det meget relevant, at der genindføres pligt til for kommunerne minimum hver 6. Måned at tage stilling til om der er behov for revision af handleplaner i forbindelse med foranstaltninger efter § 52. På denne måde øges muligheden for kvalitet i indsatsen.

Ad nr. 50 og 51 - § 70, stk. 2

vedrørende ” *Samtalen skal så vidt muligt finde sted ud andres tilstedeværelse* ”.

FBU anbefaler

at denne formulering ændres, fordi børn og unge har ret til bisidder ved samtaler som led i tilsynsarbejdet og dermed i mødet med myndigheden, og i tråd med bemærkningerne til lovforslaget, side 23 midt: ”gennemføres uden tilstedeværelse af ansatte på anbringelsesstedet...”

FBU forestiller sig, at det er det, der er hensigten med forslaget, og selve lovteksten bør derfor tage højde for både dette og barnets generelle ret til bisidder – og med lovforslaget her en støtteperson.

§ 70, nyt stk. 3. Måske kan vi ikke lige overskue det samlede lovforslag, men FBU forventer, at der også ved særskilt handleplan for forældrene skal tages stilling til evt. revision med højst 6 måneders mellemrum.

Ad nr. 53 – samvær og kontakt med forældre, familie og netværk

FBU har svært at gennemskue mulige konsekvenser af at ændre på, at samvær og kontakt også er en ret for forældre.

Men bemærkningerne til lovforslaget fremhæver tydeligt hensigten og fagligheden, der skal ligge bag, nemlig at udgangspunktet for evt. afgørelser om samvær skal være, at barnet eller den unge som hovedregel har brug for at beholde kontakten med forældrene.

FBU støtter, at bestemmelsen også kommer til at give barnet og den unges ret til samvær og kontakt med søskende, bedsteforældre og andre nære relationer.

FBU finder det relevant – bl.a. for at sikre barnets relationer og barnets mulighed for kontinuitet i sin opvækst og i sit voksne liv - at barnets ret til samvær og kontakt med familie og netværk i de generelle bemærkninger fremhæves som en del af den samlede indsats. Der skal ved afgørelser lægges vægt på, at barnet eller den unge også på længere sigt har familie og netværk at støtte sig til, også efter anbringelsen.

FBU bemærker, at det her nævnes, at der både kan være tale om at *bevare eller at skabe nære relationer* og vil **pege på**, at denne formulering er særlig væsentlig for at sikre, at små børn, som anbringes meget tidligt, evt. kort efter fødslen, også gives mulighed for at skabe kontakt og relation med f.eks. bedsteforældre og søskende, som vil kunne være til støtte og gavn for barnet nu og senere i opvæksten og livet, ligesom de kan være det

sikre bindeled til barnets rødder i nogle af de situationer, hvor små børn anbringes ”for barndommen”. Det er vigtigt, at det ikke kun handler om at bevare etablerede relationer.

Ad nr. 61 – 65 – efterværn m.v.

FBU støtter naturligvis, at anbragte unge får mulighed for god og tilstrækkelig støtte i deres begyndende voksertilværelse på lige fod med den støtte børn og unge sædvanligvis får fra deres familier. Godt med disse initiativer – men der er lang vej endnu til at unge med behov i praksis får den støtte.

AD nr. 67 og 68 – handleplan

FBU anbefaler,

at reglerne om handleplanen kommer til at stå direkte i lovens kapitel 11 om særlig støtte til børn og unge, således at alle de centrale regler er samlet i samme kapitel. Regler om handleplaner er i dag at finde i afsnit VIII om administration m.v. – efter FBU’s opfattelse et helt forkert signal. Handleplanen er ikke administration – handleplanen er en del af indsatsen og et væsentligt redskab i samarbejdet mellem kommunen og familien.

FBU foreslår, at § 140, stk. 5 bibeholdes i sin fulde ordlyd, således at den helhedsorienterede indsats ”kvalitetssikres” ved fortsat at angive formålet med indsatsen, hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet samt fortsat opstille mål og delmål i forhold til de 6 omtalte punkter vedrørende barnet eller den unge og deres familie.

FBU forslår endvidere, at det bør være et lovkrav, at der vedrørende anbragte børn **udarbejdes særskilt handleplan for hvert enkelt barn.**

Anbringelse er et stort indgreb i barnets og den unges samt familiens liv. Det er her særligt vigtigt at præcisere og målrette indsatsen og at sikre, at handleplanen samtidig kan blive et arbejdsgrundlag også for anbringelsessteder – med forældres samtykke som nu, uden at oplysninger om andre børn skal tages ud.

Ad § 2 - Retssikkerhedsloven

FBU støtter forslaget om at sammensætningen af børn og unge - udvalgene ændres med en styrkelse af det pædagogisk – psykologisk faglige.

På FBU ForældreLANDSforeningens vegne
og med venlig hilsen

Alice Sørensen
Landsformand

Lene Jørgensen
Landssekretær / socialrådgiver

Børnerådet

**Indenrigs- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K**

Børnerådet
29. januar 2010

Sagsnr.:
3.9-2005-1114

Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform)

Børnerådet har gennem flere år påpeget, at der var brug for ændringer i lovgivningen med henblik på at skabe bedre forhold og forbedret retssikkerhed for de udsatte børn. Børnerådet er derfor positivt i forhold til en lang række af de konkrete lovforslag, der nu fremsættes. Børnerådet havde imidlertid gerne set en mere ambitiøs reform, der ikke alene forholder sig til de anbragte børn men også til børns forhold set i et bredere perspektiv.

Rådet hæfter sig endvidere ved, at lovforslaget er teknisk meget komplekst og svært tilgængeligt. Dels er det vanskeligt for borgerne, herunder de berørte børn, at kende deres retsstilling, dels er lovforslaget vanskeligt at arbejde med og implementere for de medarbejdere i kommunerne, som virker på området. Resultatet som følge heraf kan i værste fald blive, at loven ikke kommer til at skabe reelle forbedringer for de truede børn.

Rådet finder det positivt, at flere af lovforslagene er blevet til på baggrund af erfaringerne fra Ankestyrelsens praksisundersøgelser og undersøgelser udarbejdet af Socialforskningsinstituttet.

I de indledende bemærkninger til lovforslaget peges der på, at reformen bør understøttes af tilbuddet om efteruddannelse. Børnerådet finder det væsentligt, at der afsættes midler til implementering af reformen både blandt ledere og sagsbehandlere. Rådet ser imidlertid gerne, at efteruddannelsen også tilbydes frontmedarbejdere, der arbejder direkte med børnene og de unge, og at de forskningsresultater, der i dag findes på det sociale område, ligeledes formidles til denne gruppe af medarbejdere.

Med lovforslaget lægges der op til, at effekterne på den kommunale administration af Barnets Reform skal evalueres efter to år. Børnerådet er enig i, at en evaluering er væsentlig, men så gerne, at hele Barnets Reform og effekterne af reformen for de udsatte børn og unge blev evalueret.

Reformen indeholder en række konkrete afbureaukratiseringsforslag. Børnerådet er enig i, at afbureaukratisering er en nødvendighed, så længe der ikke bliver tale om en forringelse af retssikkerheden for familien, barnet eller den unge.

Plejefamilier

Børnerådet anerkender som udgangspunkt intentionerne bag lovforslaget. Det er afgørende, at der skabes kontinuitet i det anbragte barns liv, og at der gives udsatte børn mulighed for tilknytning til ansvarlige voksne under opvæksten.

Børnerådet er imidlertid af den opfattelse, at hvis der er tale om stærkt omsorgssvigtede børn eller særdeles behandlingskrævende børn – det vil sige børn med medfødte skader/handicaps forårsaget af moderens misbrug af alkohol, psykiske lidelser, mentale retardering og forøget brug af medicin og rusmidler, er der behov for særlig kundskab og specialekspertise om børnenes medfødte vanskeligheder.

I forhold til børn født af alkoholiserede mødre ved vi, at fosterskaderne kan have så voldsom en karakter, at det betyder et livslangt handicap for barnet.

Uanset hvor barnet skal anbringes for barndommen, vil der være behov for ekspertbistand, da der er tale om fysisk og psykisk særdeles sårbare og skadede børn.

Børnerådet har i tidligere høringssvar påpeget det væsentlige i, at disse børn, som er særligt behandlingskrævende, anbringes på døgninstitution frem for familiepleje. Rådet mener imidlertid, at nogle børn – efter en forudgående grundig undersøgelse af familiens egnethed - med fordel vil kunne vokse op hos en plejefamilie. Skal anbringelsen lykkes, og kontinuiteten i barnets opvækst sikres, fordrer det, at plejefamilien uddannes, superviseres og vejledes meget tæt i hele anbringelsen og ikke mindst i anbringelsens første år. På den baggrund mener Rådet ikke, at den foreslåede udvidede efteruddannelse er tilstrækkelig.

Plejefamilier skal i dag deltage i et lovpligtigt fire-dages kursus. Med lovforslaget lægges der op til, at plejefamilierne skal "have ret til minimum to dages efteruddannelse ud over det lovpligtige kursus i at være plejefamilie". Rådet havde gerne set, at der blev stillet krav om

mere efteruddannelse og givet bedre muligheder for supervision til plejefamilierne.

Som minimum vil Børnerådet anbefale, at der stilles krav om, at begge kurser skal være gennemført inden en anbringelse i plejefamilien og ikke, som der lægges op til i lovforslaget, "så vidt muligt være gennemført inden anbringelsen af barnet".

Kommunale plejefamilier

Rådet finder det positivt, at der med lovforslaget lægges op til at forbedre arbejdsvilkårene for denne nye særlige gruppe af plejefamilier.

Da de kommunale plejefamilier primært henvender sig til gruppen af de særligt ressourcekrævende børn og unge, finder Børnerådet det vigtigt, at disse børn følges tæt, og at ordningen evalueres.

Børnerådet har grund til at tro, at flere kommuner med indførelsen af dette nye tilbud vil vælge kommunale plejefamilier til børn og unge med særlige vanskeligheder som alternativ til en døgnanbringelse. Netop af denne grund vil det være væsentligt at effektmåle/evaluere den unges udbytte af en kommunal plejefamilieanbringelse sammenholdt med en institutionsanbringelse.

Samvær og netværk

Børnerådet finder det vigtigt at understøtte, at børn og unge så vidt muligt bevarer kontakten til familien og det brede netværk.

Som det foreslås af ministeriet, er det fremover alene barnet eller den unge, der skal have ret til samvær med forældre mv., mens forældrenes ret til samvær bortfalder. Børnerådet frygter, at man derved kommer til at lægge en urimelig byrde på barnet eller den unge i forhold til opretholdelsen af kontakten med hjemmet og den biologiske familie, som generelt betragtes som væsentlig for barnets eller den unges proces.

Høring og inddragelse er en god ting, men at lade barnets umiddelbare uvilje ved familien være udslagsgivende for, om kontakten opretholdes under anbringelsen, er Rådet noget forbeholden over for. Børnerådet lægger derfor op til, at man finder en ordening, hvor barnet ikke skal bære ansvaret, men inddrages og høres med vægt.

Støtteperson til barnet

Børnerådet har tidligere anbefalet, at alle anbragte børn får deres egen tillidsperson, der uafhængigt af de anbringende myndigheder kan tale barnets sag, lytte til barnet og bidrage til at skabe kontinuitet på trods af skift i anbringelsesstedet.

Med lovforslaget lægges der op til, at kommunalbestyrelsen forpligter sig til at hjælpe barnet eller den unge med at finde en støtteperson. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, stilles der ikke krav om formaliserede møder mellem barnet eller den unge og

støttepersonen. Der stilles heller ikke krav en bestemt mødefrekvens eller andet.

Hvis ordningen med en støttepersion skal lykkes, og barnet eller den unge skal få gavn af ordningen, mener Børnerådet, at det er en forudsætning, at der redegøres nærmere for - eventuelt i vejledningen – hvad det indebærer at være støttepersion for et barn eller en ung. Det er vigtigt at få præciseret, om der alene er tale om støtte, eller om der også er tale om at varetage den unges interesser, herunder støtte og vejledning om den unges retssikkerhed. Endvidere vil der være brug for at få afklaret, om støttepersionen forventes at indtræde i rollen som bisidder.

Støttepersion til den voksne

Børnerådet støtter lovforslaget om støtte til forældre med børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, og at afgørelsen kan påklages til de sociale nævn.

Børns klagerettigheder

Børnerådet har gennem flere år været fortalere for, at aldersgrænsen for, hvornår et barn er part i sin egen sag, sættes ned til 12 år med de partsbeføjelser dette afstedkommer, som eksempelvis aktindsigt og gratis advokatbistand. Børnerådet støtter derfor de initiativer, der lægges op til i lovforslaget, der også omhandler klager over afgørelser om hjemgivelse og muligheden for at tillægge klagen over hjemgivelsen opsættende virkning.

Rådet er imidlertid af den overbevisning, at bedre klagerettigheder for børn kun giver mening, hvis der følger bistand med. De nye styrkede rettigheder, der følger af lovforslaget, kan ikke benyttes uden videre af et barn, og det er derfor nødvendigt at sikre barnet bistand til at træffe beslutning om at klage og i givet fald gennemføre klagesagen. Tilsvarende skal barnet sikres bistand til at tale sin sag, hvis forældrene klager. Det handler om, at reglerne skal virke i praksis.

Børnerådet havde endvidere gerne set en generel styrkelse af børn og unges rettigheder inden for dette område. Børn og unges formelle rettigheder og indflydelse er på en lang række områder enten ikke-eksisterende, svagt beskrevet eller i praksis ikke anvendelige. Det drejer sig blandt andet om de sociale nævn, Ankestyrelsen og Folketingets Ombudsmand, som primært henvender sig til de voksne.

Herudover er det et problem, at de unge ikke ved, hvordan de i praksis skal komme i kontakt med disse klageinstanser, og at de nødvendige kompetencer ikke er til stede i forhold til at håndtere børn og unges henvendelser. Så selvom børnene har rettigheder – så får de i praksis ikke ret.

Som en del af forhandlingerne til Barnets Reform fremsatte Børnerådet og 16 børneorganisationer derfor et konkret forslag til en styrkelse af børnene og de unges rettigheder gennem etableringen af en børneombudsmand/børnetalsmand.

Pligt til at høre anbringelsesstedet

Børnerådet finder forslaget om at styrke kommunernes forpligtelse til at høre anbringelsesstederne i forbindelse med samvær, hjemgivelse og skift af anbringelsessted meget væsentlig. Rådet støtter således lovforslaget.

Ankestyrelsens egendriftskompetence

Børnerådet oplever det som en styrkelse af retssikkerheden, hvis Ankestyrelsens kompetence udvides til fremover at kunne gå ind i alle sager, hvor der ikke er foretaget eller truffet de i loven foreskrevne fornødne sagsbehandlingsskridt eller afgørelser under hensyntagen til barnets bedste.

Børnerådet støtter endvidere forslaget om, at det alene er Ankestyrelsen, der fremover skal have kompetence til at tage sager op af egen drift.

I lovforslaget lægges der op til, at Ankestyrelsen fremover inden otte uger efter modtagelsen af en underretning skal have besluttet, om sagen skal tages op til behandling. Da vi taler om sager, der ofte vedrører børn og unge, der lever under fuldstændig uacceptable forhold, finder Børnerådet en sagsbehandlingstid på otte uger for lang. Særligt hvis man forestiller sig, at børn og unge også selv skal kunne rette henvendelse til Ankestyrelsen.

Udveksling af oplysninger

Hovedformålet med lovgivning om persondatabeskyttelse er at sikre mod unødigt krænkelse af borgernes privatliv.

Det er imidlertid en udbredt opfattelse, at lovgivningen i forbindelse med beskyttelsen af børn og unge mod omsorgssvigt og overgreb fungerer kontraproduktivt, fordi reglerne om udveksling af oplysninger er for restriktive og dertil uklare for det personale, der skal forvalte loven. I praksis kommer hertil en professionel usikkerhed over for at søge samtykke hos forældre til at udveksle oplysninger, begrundet i bl.a. det fremtidige samarbejde. Disse faktorer kan tilsammen få den betydning, at der handles i utide fra myndighedernes side, eller at der slet ikke gribes ind.

Forslaget indebærer, at myndigheder, der løser opgaver inden for området for udsatte børn og unge, får mulighed for at udveksle oplysninger om rent private forhold om det enkelte barn, uden at der forudgående er indhentet samtykke hos forældrene eller den unge selv. En forudsætning herfor er bl.a., at dette anses for nødvendigt af hensyn til en tidlig eller forebyggende indsats. Med forslaget skabes

ens regler på området, der tidligere har været reguleret af forskellige love for de involverede myndigheder (Servicelov, Persondatalov, Sundhedslov).

Børnerådet tilslutter sig forslaget, der retter sig mod et af kerneproblemerne i beskyttelsen af børn og unge mod omsorgssvigt og overgreb. En væsentlig styrke ved forslaget er, efter rådets opfattelse, at der som hermed nævnt skabes ens regler på området. Rådet anbefaler, at praktiserende læger omfattes af reglerne, da de ofte har et godt kendskab til problemstillingerne i familien.

Skal loven få den ønskede virkning, anser rådet det for nødvendigt, at reglerne følges op af en oplysnings- og uddannelsesindsats rettet mod det relevante personale i social/ familieforvaltning, skole, SFO, sundhedspleje, dagtilbud og fritidshjem.

Som nævnt ovenfor regulerer lovgivningen et overordentlig følsomt retssikkerhedsmæssigt område, og får borgere ret- eller uretmæssigt det indtryk, at der nu frit kan udveksles oplysninger om dem, ødelægges grundlaget for et tillidsforhold mellem børn og unge, forældre og myndigheder. Dette vil altid være til yderligere skade for det omhandlede barn eller den unge. Det er derfor afgørende, at spørgsmålet om nødvendighed i forhold til den tidlige indsats defineres mere præcist end i det foreliggende forslag.

De forudsætninger for udveksling af oplysninger, der fremgår af forslaget, og som skal garantere borgernes sikkerhed, må også på denne baggrund indskræpes hos medarbejderne. Det gælder bl.a., at der efter forslaget fortsat er pligt til at overveje muligheden for at indhente samtykke, at der alene er adgang til at udveksle relevante oplysninger på et enkelt møde, og at der ingen pligt er for den enkelte myndighed til at bidrage med oplysninger.

Børnerådet anbefaler videre, at den foreslåede evaluering i hhv. 2012 og 2014 også inddrager erfaringer, som børn og unge har fået med virkningerne af loven.

Underretningspligten

Undersøgelser viser, at personer i offentlig tjeneste eller hverv ikke altid foretager underretning til myndighederne om børn og unge, der har særlig behov for støtte. Årsagerne hertil kan være flere, men en relevant mulighed er, at reglerne om underretning er uklare og dermed giver anledning til forsømmelighed.

Forslaget til ændring af servicelovens § 153 indebærer en præcisering af reglerne for underretning, bl.a. ved at definere kriterier for pligten i selve lovteksten i stedet for som hidtil i en bekendtgørelse, og ved sprogligt at præcisere pligten, så der ikke kan opstå unødigt tvivl herom.

Med lovforslaget får kommunalbestyrelsen endvidere en pligt til at oplyse den underrettende om, hvad underretningen har ført til, dog ikke i form af detaljer om indhold eller omfang.

Børnerådet finder, at denne tilbagemelding til den underrettende skal være obligatorisk og altså ikke betinget af anmodning.

Børnerådet støtter i øvrigt forslaget og er af den opfattelse, at de relevante faggrupper med denne ændring er forsynet med et bedre værktøj mod overgreb og omsorgssvigt til gavn for børn og unge.

Rådet finder det endvidere meget positivt, at formuleringen i bekendtgørelsen om pligt til egen afhjælpning *inden* underretning nu udgår, således at den underrettende fagperson fortsat har pligt til afhjælpning af problemer *efter* underretning til myndighederne.

Som ovenfor finder rådet det af stor betydning, at lovændringen følges op af en grundig oplysnings- og uddannelsesindsats over for de relevante erhvervsgrupper.

Handleplaner

En ændring af kravene til handleplanerne vil, ifølge Børnerådet, betyde en væsentlig forringelse af retssikkerheden for børn og unge. Rådet mener, at en god og gennemarbejdet § 50 undersøgelse er et afgørende fundament for den sociale indsats. Hensigten med undersøgelsen er at skaffe et grundlag for at vurdere, om et barn eller en ung har behov for en særlig social indsats. Hvis man reducerer i denne undersøgelse og den efterfølgende handleplan, som der lægges op til med lovforslaget, opnår man, ifølge Rådet, et væsentligt dårligere grundlag at træffe beslutninger ud fra.

Børnerådet kan derfor ikke støtte de lempelser, der lægges op til i lovforslaget.

Børnerådet kan heller ikke støtte forslaget om, at der fremover kun udarbejdes én fælles handleplan for børn i samme familie.

Begrundelsen er den samme som den, der nævnes, under afsnittet om *Børnefaglige undersøgelser efter § 50*.

Kommunernes tilsyn med anbringelsessteder

Det personrettede tilsyn

Et velfungerende tilsyn er et vigtigt redskab til at sikre en bedre kvalitet i indsatsen over for det enkelte barn eller den unge. Derfor støtter Børnerådet lovforslaget om, at der fremover skal foretages mindst 2 årlige personrettede tilsyn. Der lægges med forslaget op til, at tilsynsbesøget som hovedregel skal gennemføres uden tilstedeværelse af ansatte på anbringelsesstedet. I den forbindelse vil Børnerådet gerne opfordre til, at barnet eller den unge i stedet tilbydes at kunne medbringe sin støtteperson til samtalen, da det er vigtigt at barnet eller den unge føler sig tryk i samtalen med den tilsynsførende.

Det driftsorienterede tilsyn

Børnerådet har tidligere anbefalet, at kvaliteten af de generelle tilsyn, der retter sig mod institutionen, højnes. Børnerådet støtter derfor forslaget om at øge kvaliteten i det driftsorienterede tilsyn. Børnerådet ser tilsvarende gerne, at tilsynet med institutioner og plejefamilier gøres uvildigt for at undgå en eventuel sammenblanding af interesser.

Som Børnerådet læser bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, foreslås det, at plejefamilier og kommunale plejefamilier undtages tilsynet. Børnerådet mener, at både de nuværende plejefamilier og de nye kommunale plejefamilier bør være omfattet af tilsynet, da det er væsentligt at sikre, at anbringelsen af barnet eller den unge varetages på et betryggende grundlag og ud fra den relevante pædagogik.

Børnerådet ser gerne, at der for både for det personrettede og det driftsorienterede tilsyns vedkommende lægges fokus på den fremadrettede udvikling.

Børnefaglige undersøgelser efter § 50

Børnerådet har tidligere påpeget behovet for, at der indføres hjemmel til, at en kommune kan iværksætte behandling af et barn eller ung uden forældrenes samtykke, hvis der er behov herfor. Børnerådet støtter således den foreslåede lovændring.

Det er imidlertid Rådets overbevisning, at et godt samarbejde med forældrene vil give den bedste undersøgelse og den bedste løsning for barnet eller den unge. Der skal således fortsat arbejdes målrettet på at opnå et forældresamtykke.

Med hensyn til lovforslaget om at fravige kravet om de seks undersøgelsespunkter (udvikling og adfærd, familieforhold, skoleforhold, sundhedsforhold, fritidsforhold og venskaber og andre relevante forhold), så mener Børnerådet, at det er vigtigt, at der indhentes oplysninger fra fagpersoner med kontakt til barnet. Det vil være bekymrende, hvis en ikke-sundhedsfaglig person alene skal vurdere, om der er grund til bekymring/undersøgelse af barnets sundhedsforhold. Børnerådet kan derfor ikke anbefale en lempelse.

Børnerådet vurderer, at kommunerne allerede i dag har mulighed for at tilpasse undersøgelsen til barnets situation, idet proportionalitetsprincippet er gældende, og en § 50 undersøgelse ikke må være mere omfattende, end formålet tilsiger. Børnerådet kan derfor ikke støtte lovforslaget om en lempelse af § 50 undersøgelsesernes omfang og indhold.

Børnerådet kan ikke støtte forslaget om, at kommunerne fremover kun skal udarbejde én samlet undersøgelse per familie. Rådet frygter en forringelse af det enkelte barns retssikkerhed, da væsentlige

oplysninger i forhold til det enkelte barn kan gå tabt, og fokus kan frygtes alene at blive på familien.

Rådsmedlem Per B. Christensen finder - i modsætning til det øvrige Børneråd - det hensigtsmæssigt, at der kan udarbejdes en samlet § 50 undersøgelse for flere børn i samme familie under forudsætning af, at der fortsat tages hensyn til de særlige omstændigheder for alle børn.

Børnerådet kunne i stedet have ønsket sig en tilføjelse til § 50 om, at hvis der træffes beslutning om anbringelse af et barn eller en ung i en familie eller andre indgribende foranstaltninger, så har kommunalbestyrelsen en forpligtelse til også at undersøge familiens øvrige børn.

Standarder for sagsbehandling

Børnerådet kan ikke støtte forslaget om at fjerne kravet om, at kommunerne skal udarbejde sagsbehandlingsstandarder på børne- og ungeområdet.

Børnerådet oplever, at standarderne medvirker til at give en gennemsigtighed i forhold til sagsbehandlingen og derved styrker retssikkerheden.

Tværfaglige grupper

Børnerådet kan se det fornuftige i at lempe kravet om nedsættelse af en tværfaglig gruppe. Til gengæld mener Rådet, at der skal stilles krav til kommunerne om, at man beskriver, hvordan det tværfaglige arbejde er organiseret og evalueres.

Rådet så gerne, at tanken om at placere socialrådgivere på skolerne blev gjort til en permanent ordning for alle kommuner - en ordning, der ligger fint i forlængelse af lovforslaget om at udvide udvekslingen af oplysninger i det tværfaglige samarbejde.

Børn- og ungeudvalgenes sammensætning

Børnerådet støtter forslaget om at ændre sammensætningen i børn- og ungeudvalgene, således at antallet af børnesagkyndige i udvalget udvides fra et til to medlemmer. Rådet anbefaler, at der tages stilling til, hvilke faglige kvalifikationer de to børnesagkyndige skal have.

Afslutningsvis vil Børnerådet gerne takke for processen omkring Barnets Reform og invitationerne til at deltage i de afholdte dialogmøder.

Med venlig hilsen

Lisbeth Zornig Andersen
Formand for Børnerådet

Annette Juul Lund
sekretariatschef

Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform)

Valby den 29.01.2010

Børns Vilkår takker for invitationen til at afgive høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform).

Indledningsvis vil Børns Vilkår også gerne takke for en konstruktiv proces i forbindelse med Barnets Reform. Blandt andet har de afholdte dialogmøder givet mulighed for gode, spændende og kvalificerede drøftelser af den nutidige og fremtidige sociale indsats for socialt udsatte børn og unge i Danmark.

Børns Vilkårs helhedsvurdering er, at lovforslaget i høj grad kan være med til at styrke kvaliteten i kommunernes arbejde med udsatte børn og unge. Og ikke mindst kan lovforslaget på en række centrale områder være med til at styrke udsatte børn og unges rettigheder og sikre hensynet til barnets tarv.

Særligt vil Børns Vilkår fremhæve følgende positive elementer i lovforslaget:

- Lovens nye formålsbestemmelse (nr. 5)
- Ny hjemmel til udveksling af oplysninger (nr. 9)
- Hurtigere adgang til at gennemføre § 50 undersøgelse uden forældresamtykke (nr. 10 og 11)
- Prioritering af efterværn (nr. 44, 61-65)
- Prioritering af barnets ret til samvær (nr. 53)
- Nedsættelse af aldersgrænse for at klage fra 15 år til 12 år (nr. 55)
- Præcisering af regler om den udvidede underretningspligt (nr. 81)
- Den udvidede adgang til at klage (nr. 84, 85, 86)
- Ny sammensætning af Børn- og unge-udvalget (nr. 1)

Børns Vilkår vil desuden gerne fremhæve det positive i, at lovforslaget i høj grad bygger på ny forskning og dermed forsøger at leve op til idealet om en vidensbaseret socialpolitik.

På enkelte områder stiller Børns Vilkår sig kritisk overfor forslagens indhold, særligt hvad angår:

- Fjernelse af krav om tværfaglig gruppe (nr. 8)
- Udeladelse af dele af § 50 undersøgelse (nr. 12)

- Samlet børnefaglig undersøgelse af flere børn i familien (nr. 16)
- Fjernelse af redegørelse for tidligere iværksatte foranstaltninger ved forelæggelse for børne-unge udvalg (nr. 35 og 36)
- Forrang af plejefamilier (nr. 45)
- Ophævelse af krav om standarder for sagsbehandling (nr. 66)
- Afskaffelse af delmål i handleplaner (nr. 67)
- Fælles handleplaner for søskende (nr. 68)
- Uddannelsesniveau for familieplejere (nr. 71 og 72)

Børns Vilkår er på en række punkter bekymrede for barnets retssikkerhed, fx i relation til udvidede muligheder for informationsdeling. Her er det vigtigt med opmærksomhed på, at der ikke tabes informationer ved skift af sagsbehandler eller flytning til ny kommune.

En række forslag begrundes med, at der er et potentiale for afbureaukratisering. Børns Vilkår savner i flere af disse forslag fremlæggelse af reelle situationer, hvor forslagene sparer tid, uden at svække kvaliteten. Dette gælder blandt andet i en række forslag, hvor flere søskende omfattes af fælles arbejdsgange (fælles § 50 undersøgelse og fælles handleplan.) Her er Børns Vilkår stærk bekymrede for, om individuelle hensyn tilsidesættes og fokus flyttes fra et individuelt børneperspektiv til et kollektivt familieperspektiv. Det strider mod ånden i Barnets Reform.

Ydermere savner Børns Vilkår, at Barnets Reform indeholder etablering af en børnetalsperson, der kan fungere som ombudsmandsinstitution for børn, hvilket sammen med den foreslåede udvidelse af Ankestyrelsens kompetencer i højere grad ville have styrket børns retssikkerhed. Børns Vilkår savner i forslaget også, at alle børn og unge tildeles en egen sagsbehandler, så man sikrer, at barnets perspektiv altid er det dominerende i sagsbehandlingen.

Lovforslaget lægger op til, at effekterne af Barnets Reform på den kommunale administration skal evalueres efter to år. Børns Vilkår er enig i dette, men ser gerne, at hele Barnets Reform og ikke mindst virkningen og betydningen af reformen for de udsatte børn og unge undersøges. Børns Vilkår anbefaler i denne sammenhæng, at undersøgelsen/evalueringen inddrager børnenes og de unges eget perspektiv.

I det følgende fremlægger Børns Vilkår sine bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1

Til nr. 1, Konsulentbistand

Børns Vilkår støtter op om mulighederne for at kunne sætte ind med hurtig konsulentstøtte i de tilfælde, hvor denne løsning er den rette. Samtidig er Børns Vilkår dog bekymrede for, om tildeling af konsulentstøtte som social indsats i nogle tilfælde vil blive valgt, fordi forudgående gennemførelse af § 50 undersøgelse ikke er et krav.

Børns Vilkårs anbefaling er:

- At den kommende betænkning og vejledning sikrer, at konsulentstøtte ikke vælges, fordi forudgående gennemførelse af § 50 undersøgelse ikke er et krav.

Til nr. 5, Ny formulering af formålsbestemmelse

Børns Vilkår giver sin fulde støtte til, at formuleringer om ”barnets bedste” har fået en mere fremtrædende plads i loven. Ligeledes støtter vi op om formuleringen af de fem konkrete delmål.

Dog savner Børns Vilkår, at kontinuitet i opvæksten indgår i formålsbestemmelserne. I den gældende Servicelov understreges det, at der skal lægges vægt på kontinuitet i opvæksten (§ 46, stk. 5). Børns Vilkår betragter kontinuitet i opvæksten som helt centralt for udsatte børn og unge.

Børns Vilkår anbefaler:

- At kontinuitet i opvæksten også indføres i forslaget til ny § 46.

Til nr. 6, Børnesamtale efter lovens § 48 ved økonomisk støtte

Inddragelse af barnets perspektiv i sagsbehandlingen gennem børnesamtalen er altid af største vigtighed for Børns Vilkår. Børns Vilkår støtter derfor op om, at der også skal gennemføres en børnesamtale efter lovens § 48, inden der træffes afgørelse om økonomiske tilskud efter den foreslåede § 52 a.

Børns Vilkår ser dog gerne, at Barnets Reform udvider inddragelsen af børn yderligere gennem en justering af § 48. Børns Vilkårs erfaring er, at myndighederne alt for ofte undlader samtalen med barnet med henvisning til § 48, stk. 2, der tillader, at børnesamtalen kan udelades på grund af barnets manglende modenhed eller sagens karakter.

Børns Vilkårs holdning er, at man aldrig må undlade at tale med eller inddrage et barn – uanset barnets modenhed og alder. Samtalen skal blot være afstemt herefter. På den baggrund ser Børns Vilkår gerne en yderligere lovfæstet inddragelse af barnet ved, at § 48, stk. 2 justeres, så det præciseres, at myndighederne uanset barnets modenhed og alder altid skal tale med eller være i personlig kontakt med barnet (eller hvis der er tale om mindre børn, sikre barnets perspektiv ved at tale med andre voksne omkring barnet end forældrene).

Børns Vilkår foreslår, at § 48, stk. 2 omformuleres til:

stk. 2. Myndighederne skal uanset barnets modenhed og sagens karakter altid tale med eller være i personlig kontakt med barnet. Hvis dette ikke kan lade sig gøre, skal sagsbehandler sikre barnets perspektiv ved at tale med andre voksne omkring barnet end forældrene. Dog ikke i de situationer, hvor myndigheden af hensyn til barnets tarv vurderer, at situationen er så akut, at man ikke kan afvente samtale med barnet.

Børns Vilkårs finder herudover, at det er problematisk, at der om børnesamtalen i loven står, at ”... skal der finde én samtale sted med barnet eller den unge herom.” I mange tilfælde lader det til, at forvaltningen tager formuleringen om én samtale meget bogstaveligt, så man lever op til lovens bogstav. Der vil imidlertid være mange situationer, hvor denne ene samtale har fundet sted, men hvor man ikke har givet sig tid til reelt at tale med barnet eller ved opfølgende møder har taget sig tid til at finde en løsning sammen med barnet/den unge, som de kan leve med. Hertil kommer, at der ofte skal mere end en samtale til, før et barn føler tillid til et andet menneske (sagsbehandleren) og derfor føler sig tryk ved at fortælle sin historie.

Børns Vilkår forslår, at formuleringen i § 48 ændres, så der står

stk. 1. ... skal der finde mindst en samtale sted med barnet eller den unge herom.

Til nr. 8, Ophævelse af krav om tværfaglige grupper

De udsatte børn og unge og deres problemer er i høj grad kendte af både sundhedsplejersker, pædagoger og lærere. Derfor er det afgørende for kommunernes evne til at styrke de socialfaglige indsatser, at det tværfaglige samarbejde fungerer, og at frontpersonalet rundt om børnene systematisk inddrages i det tværfaglige samarbejde. De tværfaglige grupper rummer her et stort potentiale for at sikre samarbejdet og inddragelsen. Børns Vilkår oplever, at der i en del kommuner fortsat ikke er etableret de lovbestemte tværfaglige grupper. Andre steder er arbejdet i de tværfaglige grupper aldrig blevet velfungerende. Børns Vilkårs ser dette som et stort problem, da kommunerne generelt mangler tværfaglige og tværsektorielle kompetencer.

Den påtænkte afbureaukratisering virker desværre som et forsøg på at tilpasse loven til en virkelighed, hvor loven ikke følges. Dette frem for at fastholde det oplagte mål om tværfaglighed, som var sigtet med at indføre kravet om de tværfaglige grupper. Der er allerede i dag gode eksempler i nogle kommuner på velfungerende tværfaglige grupper, som der hellere skulle bruge ressourcer på at sprede.

Både lovens § 19 og forslag til den nye formålsbestemmelse tegner et meget overordnet mål om en helhedsorienteret indsats. I modsætning til den nuværende § 49 fremgår det ikke tydeligt, hvilke faggrupper, der bør indgå i et tværfagligt samarbejde. Børns Vilkår kan være bekymret for, at målet om en bedre og mere koordineret tværfaglig indsats ikke i alle tilfælde løftes, hvis der ikke er mere præcise krav til de faglige grupper og kompetencer, der skal indgå.

Frem for at ophæve kravet om tværfaglige grupper, anbefaler Børns Vilkår:

- At der som led i Barnets Reform afsættes ressourcer til at afprøve og udvikle modeller for, hvordan arbejdet i de tværfaglige grupper kan tilrettelægges og organiseres bedre.

Hvis man vælger at gennemføre forslaget, ser Børns Vilkår det som en nødvendighed, at ansvaret for at det tværfaglige samarbejde i kommunerne placeres klart.

Til nr. 9, Ny hjemmel til udveksling af oplysninger om rent private forhold

Børns Vilkår støtter overordnet op om lovforslagets bestemmelser om udvidede muligheder for udveksling af oplysninger om rent private forhold i forbindelse med det tidlige eller forebyggende samarbejde på børn og ungeområdet.

Børns Vilkår mener, at det direkte i loven bør præciseres, at der ved nye oplysninger om det samme barn igen kan udveksles oplysninger som led i det tidlige og forebyggende arbejde. Det er i forslaget beskrevet i bemærkningerne, men Børns Vilkår ser gerne, at det også indføres i selve loven.

Børns Vilkår anbefaler:

- At muligheden for nye udvekslinger af oplysninger præciseres i loven, så det står klart, at nye oplysninger gør det muligt igen at udveksle oplysninger om det pågældende barn.

Forslaget giver Børns Vilkår anledning til bekymring på enkelte punkter. Først og fremmest er Børns Vilkår bekymret for barnets retssikkerhed i forhold til informationsdelingen: Det er vigtigt, at der kun udveksles oplysninger af relevans for barnets trivsel.

Børns Vilkår anbefaler derfor:

- At lovforslaget nøje evalueres med henblik på at afdække, hvilke informationer fagpersonerne deler.

Herudover er Børns Vilkår bekymret for, om der kan gå vigtig information tabt, når informationer udveksles gennem de i bemærkningerne beskrevne drøftelser: "Denne indledende drøftelse har således til formål så vidt muligt at afdække problemets karakter og kan på baggrund af drøftelsernes konklusioner føre til en række forskellige beslutninger." Særligt i de tilfælde, hvor der sker sagsbehandlerskift eller barnet flytter til en ny kommune, vil der være en fare for informationstab.

Børns Vilkår anbefaler:

- At der udarbejdes præcise bestemmelser for, hvordan disse drøftelser nedfældes i barnets journal (som en evt. underretning fra samme fagperson ville have været journaliseret).

Til nr. 10 og 11: Børnefaglig undersøgelse (§ 50 undersøgelse) uden samtykke fra forældrene

I en lang række konkrete sager oplever Børns Vilkår, at den samlede præmis for de nuværende §§ 50-51, nemlig det ubetingede forældresamtykke der kun kan fraviges i særlige tilfælde, er problematisk. Børns Vilkår støtter derfor ubetinget op om forslaget om at åbne op for gennemførelse af § 50 undersøgelse uden formelt samtykke fra forældremyndighedsindehaveren.

Børns Vilkår støtter også op om forslagets understregning af, at den børnefaglige undersøgelse så vidt muligt gennemføres i samarbejde med forældrene (§ 50, stk. 1.), og bemærkningernes understregning af, at kommunalbestyrelsen aktivt skal søge at opnå samarbejde med forældrene.

Dette ud fra den overbevisning, at et godt samarbejde med forældrene oftest vil give bedre resultater af det udførte sociale arbejde.

Ligeledes bakker Børns Vilkår op om præciseringen af gældende ret i forhold til omfang og skånsom gennemførelse af § 50-undersøgelsen. Det er vigtigt ikke at bruge flere ressourcer på undersøgelsen end nødvendigt – både af hensyn til barnet og af hensyn til fremdriften i barnets sag.

Forslaget rummer desværre ikke en justering af 50 stk. 8, der påbyder kommunalbestyrelsen i forbindelse med en § 50 undersøgelse altid at vurdere, om der skal foretages en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien. Børns Vilkår mener, at myndighederne bør have pligt til at undersøge andre børn i familien, når der træffes afgørelse om anbringelse eller andre indgribende foranstaltninger af et barn i familien (se også bemærkninger til nr. 16).

Børns Vilkår foreslår følgende formulering:

stk. 8. I forbindelse med undersøgelsen skal kommunalbestyrelsen foretage en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien.

Børns Vilkår oplever desuden en del tilfælde, hvor kommunen ikke går videre med sager, hvor børnene selv har henvendt sig for at få hjælp på grund af problemer i familien. Det kræver stor overvindelse for et barn at henvende sig til myndighederne for at få hjælp. Derfor er der i den slags sager, uanset forældrenes stillingtagen, behov for en undersøgelse af barnets forhold. § 50 bør desuden tilføjes følgende nye stk. 9:

stk. 9. Kommunen skal iværksætte undersøgelse, hvis et barn eller en ung selv henvender sig for at få hjælp.

Det gælder også for børn, der sammen med den ene forælder har opholdt sig på et krisecenter på grund af vold i familien. Ofte gennemføres der i disse tilfælde *ikke* en undersøgelse af barnets forhold, selv om viden om børn i voldsramte familier tydeligt viser, at børn lider skade, også selv om de ikke nødvendigvis selv udsættes for fysisk vold. Derfor har de behov for særlig støtte og hjælp, og derfor skal deres situation altid undersøges.

Børns Vilkår anbefaler, at § 50 bør tilføjes følgende nye stk.10:

stk. 10. Har et barn opholdt sig med en forælder på krisecenter, skal kommunen undersøge barnets forhold.

Til nr. 12, Konkrete forhold kan medføre udeladelse af dele af § 50 undersøgelse

Børns Vilkår er principielt enig i, at en § 50 undersøgelse ikke skal undersøge irrelevante forhold: Det er indlysende, at en § 50 undersøgelse af et treårigt barns forhold ikke skal omfatte barnets skoleforhold. Dette forhold er i den eksisterende lovgivning håndteret på en fin måde ved, at undersøgelsen ikke skal være mere omfattende end nødvendig (jf. ovenfor).

Børns Vilkår ser på den baggrund ikke nogen umiddelbar grund til at tilføje et stk. 2, der ”præciserer” reglerne. Dette ud fra en bekymring for, om præciseringen kan blive brugt til ”per automatik” at koble dele af en § 50 undersøgelse fra. I tilfælde af, at præciseringen alligevel gennemføres.

Børns Vilkår anbefaler:

- En tydelig vejledning til loven, der på ingen måder giver mulighed for at ”springe over, hvor gærdet er lavest” ved på forhånd at konkludere, at dele af § 50 undersøgelsen er irrelevante.

Endvidere savner Børns Vilkår i bemærkningerne en reel begrundelse og overbevisende eksempler for denne del af forslaget. Det hedder i bemærkningerne, at forslaget er et led i regeringens afbureaukratiseringsplan. Det er imidlertid svært at se, at der er noget reelt lavere tidsforbrug i de eksempler, som anføres i bemærkningerne. Som det er efter den gældende lovgivning, er det jo f.eks. fuldt tilstrækkeligt at notere om det 3-årige barns skolegang, at det ikke er relevant. Det kan næppe spare tid. Hvis det ikke er muligt at redegøre for reelle situationer, hvor der reelt spares tid, uden at det forringer kvaliteten af undersøgelsen, bør forslaget fjernes. Herudover anbefaler Børns Vilkår:

- At den tilhørende vejledning til loven understreger, at der altid skal foretages en begrundelse for de dele af en § 50 undersøgelse, som ikke vurderes relevante at gennemføre.

Til nr. 15, Stillingtagen til foreløbig og akut støtte

Børns Vilkår er enig i, at støtten til et barn eller en ung altid skal modsvare behovet og støtter derfor op om forslaget om, at der ved stillingtagen til iværksættelse af støtte, også skal tages stilling til videreførelse af foreløbig eller akut støtte iværksat sideløbende med gennemførelsen af den børnefaglige undersøgelse.

Til nr. 16, Samlet børnefaglig undersøgelse af flere børn i familien

Helt grundlæggende mener Børns Vilkår, at ethvert barn er et selvstændigt individ med egne rettigheder, herunder ret til at blive set på og behandlet som enkeltindivid og selvstændig borger i dets møde og kontakt med myndighederne. Børns Vilkår kan derfor ikke støtte, at kommunalbestyrelsen får mulighed for at lade en eventuel børnefaglig undersøgelse af andre børn i familien indgå i en igangværende undersøgelse – eller at der på anden måde udarbejdes én samlet undersøgelse for flere børn i samme familie.

Ved at udarbejde én samlet undersøgelse for flere børn i samme familie er der en åbenbar risiko for, at væsentlige forhold ved et barn i familien ikke undersøges eller opdages – også selvom der i forslaget tages højde for individuelle problemstillinger og behov.

Igen anføres det, at forslaget er et led i regeringens afbureaukratiseringsplan, og igen savner bemærkningerne reelle situationer, hvor forslaget sparer tid, uden at svække kvaliteten. Det er svært at se forskellen i tidsforbruget på at lave en række individuelle beskrivelser i en undersøgelse, der

omfatter flere børn i forhold til at kopiere de dele af undersøgelsen, der er ensartet for alle børn i familien ind i hver undersøgelse. Bemærkningerne beskriver situationer, der reelt ikke sparer tid. Derfor kan Børns Vilkår frygte, at ændringen vil betyde, at væsentlige forhold for hvert barn ikke afdækkes, og at muligheden for at lave en undersøgelse reelt vil flytte fokus fra et individuelt børneperspektiv til et kollektivt familieperspektiv. Det strider mod ånden i Barnets Reform. Børns Vilkår anbefaler ser hellere, at Barnets Reform indeholder skridt i den modsatte retning.

Børns Vilkår anbefaler:

- At myndighederne skal have pligt til selvstændigt at undersøge andre børn i familien, når der træffes afgørelse om anbringelse eller andre indgribende foranstaltninger af et barn i familien (jf. bemærkningerne til nr. 10 og 11: Børnefaglig undersøgelse (§ 50 undersøgelse) uden samtykke fra forældrene).

Til nr. 19, Foranstaltninger tilpasset barnets problemer og behov

Børns Vilkår bakker fult ud op om denne ændring af § 52, stk. 1 eftersom den eksisterende formulering om ”mindst indgribende foranstaltning” desværre alt for ofte betyder, at de valgte foranstaltninger ikke i tilstrækkelig grad løser barnets problemer.

Til nr. 21, Iværksættelse af støtte samtidig med gennemførelse af en børnefaglig undersøgelse

Børns Vilkår er yderst tilfredse med den foreslåede præcisering af, at støtte kun kan iværksættes efter en børnefaglig undersøgelse med den tilføjelse, at der kan iværksættes foreløbig eller akut støtte sideløbende med undersøgelsen (§ 52, stk. 2).

Børns Vilkår har med den eksisterende lovgivning i flere konkrete sager oplevet, at myndighederne har henholdt sig til, at de er i gang med en § 50-undersøgelse og derfor ikke kan iværksætte foranstaltninger, før undersøgelsen er afsluttet. Med præciseringen håber vi ikke, at flere børn skal mødes med denne – forkerte – fortolkning.

Til nr. 22 og 25, Sammenskrivning af støtteformer

Børns Vilkår deler opfattelsen af et for stort overlap mellem de to støtteformer og støtter derfor forslaget.

Til nr. 30, Støtte til forældre

Børns Vilkår er enige i vigtigheden af at støtte forældrene til at få løst de problemer, som ligger bag en anbringelse, så de kan varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller ved samvær med barnet eller den unge under anbringelsen. Børns Vilkår støtter derfor denne del af Barnets Reform (§ 54 nyt stk. 1).

Til nr. 32, Iværksættelse af behandling af problemer uden samtykke

Børns Vilkår støtter op om denne del af forslaget.

Til nr. 35 og 36, Indhold i indstilling til Børn- og unge-udvalg

Børns Vilkår støtter selve formålet om at præcisere sammenhængen mellem den børnefaglige undersøgelse, handleplanen og indstillingen til børn og unge-udvalget således, at det bliver helt klart, at der ikke *skal* have været iværksat andre og mindre indgribende former for foranstaltninger forud for indstillingen om en anbringelse uden samtykke.

Børns Vilkår vurderer imidlertid ikke, at de ændrede krav til indstillingen om en anbringelse uden for hjemmet uden samtykke er den rette måde at nå målet.

Børns Vilkår bakker op om den del af forslaget, der handler om at lade indstillingen omfatte den børnefaglige undersøgelse. Dette vil give udvalget et bedre beslutningsgrundlag. Børns Vilkårs støtter ikke, at tidligere foranstaltninger tages ud af indstillingen.

Børns Vilkår anbefaler:

- At Børn- og unge-udvalget fortsat bør foretage deres vurderinger på baggrund af en indstilling indeholdende en redegørelse for de foranstaltninger, der tidligere har været iværksat. Ved at vurdere barnets samlede historik, opnås et væsentligt bedre grundlag for en evt. beslutning om anbringelse.

Argumentet for at udelade de tidligere foranstaltninger fra redegørelsen er, at kommunalbestyrelsen da ikke i samme omfang skal producere nyt materiale til indstillingen, men kan anvende eksisterende materiale. Børns Vilkårs vurdering er her, at såfremt journaliseringen i de enkelte sager har den nødvendige kvalitet, vil dette ikke være for ressourcekrævende i forhold til de opnåede gevinster for udvalget.

Til nr. 39, Ankestyrelsens kompetencer

Børns Vilkår støtter overordnet op om, at Ankestyrelsen får udvidede kompetencer til at gå ind i afgørelser truffet efter Servicelovens kapitel 11 og 12.

Dog så Børns Vilkår gerne, at Ankestyrelsens kompetencer blev udvidet endnu mere til også at omfatte prøvelse af det socialfaglige skøn, der ligger til grund for den enkelte afgørelse. Dette kunne f.eks. ske som en prøvelse af de enkeltelementer, som indgår i skønnet. En sådan udvidelse vil sikre, at Ankestyrelsen reelt kan være med til at sikre, at afgørelserne i barnets sag er truffet i overensstemmelse med barnet eller den unges bedste.

Børns Vilkår er enige i de dele af forslaget, der klart flytter kompetencer fra De sociale nævn til Ankestyrelsen (ny § 65, stk. 2).

Der er dog fortsat et stort behov for at styrke børns faktiske muligheder for at klage. Formelt har børn en række muligheder for at klage, bl.a. til Det Sociale Nævn, Ankestyrelsen og Folketingets Ombudsmand. Men der er tale om klageadgange, der entydigt henvender sig til voksne, og som i for ringe grad besidder de nødvendige kompetencer til at håndtere børn og unges henvendelser. Næsten ingen børn og unge benytter således muligheden for at klage.

Børn og unges retsstilling bør efter Børns Vilkårs vurdering styrkes gennem oprettelse af en børnetalsperson efter den model, som Børnerådet med opbakning fra en bred vifte af organisationer har foreslået. En børnetalsperson vil være en markant styrkelse af børn og unges retssikkerhed. Børns Vilkår ser det som en stor mangel ved Barnets Reform, at der ikke er etableret en børnetalsperson.

I lovforslaget lægges der op til, at Ankestyrelsen fremover inden 8 uger efter modtagelsen af en underretning skal have besluttet, om sagen skal tages op til behandling (punkt 3.2.3.3 i de almindelige bemærkninger). Da vi taler om sager, der ofte vedrører børn og unge, der lever under helt uacceptable forhold, forekommer en sagsbehandlingstid på 8 uger som alt for lang tid. Ikke mindst for de børn og unge der selv måtte rette henvendelse til Ankestyrelsen.

Til nr. 40, Kommunale plejefamilier

Børns Vilkår er enige i behovet for mere fleksible regler på familieplejeområdet.

Børns Vilkår finder det positivt, at lovforslaget lægger op til forbedrede arbejdsvilkår for den nye særlige gruppe af plejefamilier.

Kommunale plejefamilier er målrettet børn og unge med særlige vanskeligheder. For mange af disse er alternativet en døgnanbringelse. Børns Vilkår finder det i denne sammenhæng relevant at følge udviklingen af børn og unge i de nye kommunale plejefamilier tæt – evt. forskningsbaserede undersøgelser, hvor de kommunale plejefamilier sammenlignes med øvrige anbringelsesformer.

Se også Børns Vilkårs øvrige bemærkninger på familiepleje (fra nr. 69).

Til nr. 44, Efterværn

Børns Vilkår er helt enige i prioriteringen af efterværn som middel til at sikre en god og tryk overgang for udsatte unge i deres overgang til voksenlivet. De foreslåede ændringer i forhold til efterværn støttes derfor.

Børns Vilkår mener grundlæggende, at alle unge, der har været anbragt skal have tilbud om efterværn. Forskningen viser, at selv unge, der har været gennem forholdsvis velfungerende anbringelser, ofte har et svagt netværk og er sårbare i de sociale relationer, både i forhold til familie, venner og arbejdsfællesskaber. Derfor tyder mange forskningsresultater på, at kommunerne overvurderer disse unges muligheder for at klare sig helt uden efterværn, fordi de måske er i gang med uddannelse, er i job mv. Her er det afgørende for den unge og for samfundet, at de succeser, som er opnået ikke tabes på gulvet, fordi den unge ikke tilbydes en fortsat støtte, f.eks. en mentor

eller anden type kontaktperson. Derfor bør efterværn være en ret for alle unge, der har været anbragt uden for hjemmet.

Til nr. 45, Nære omsorgsrelationer

Børns Vilkår mener, at valget af anbringelsessted og -form altid skal være styret af et ønske om bedst muligt at kunne imødekomme barnets eller den unges behov. Børns Vilkår kan derfor ikke støtte den del af lovforslaget, hvor familiepleje som anbringelsesform får forrang. Forrangen opstår gennem betoningen af, at det forud for en anbringelse skal vurderes, om en anbringelse i en plejefamilie er mest hensigtsmæssig under hensyntagen til barnets eller den unges behov (sidste del af § 68, stk.2).

Børns Vilkår anbefaler:

- I § 68, stk. 2, 2. pkt. udgår følgende: "Forud for en anbringelse skal det vurderes, om en anbringelse i en plejefamilie, jf. § 66, nr. 1-3, er mest hensigtsmæssig under hensyntagen til barnets eller den unges behov".

Grunden til, at vi ikke kan støtte dette, er en frygt for, at familiepleje altid bliver udgangspunktet. Og at der kun vælges andre anbringelsesformer i undtagelsestilfælde. Man kan også frygte, at nogle kommuner i nogle sager af økonomiske grunde vil vælge den billigere familiepleje som anbringelsesform – og at lovens fremhævnelse af familieplejen vil blive anført som det "officielle" argument herfor. Imødekommen af barnets eller den unges behov skal altid være styrende i valget af anbringelsessted og -form. Efter Børns Vilkårs mening er de nære relationer, som en plejefamilie kan tilbyde, af stor betydning for barnets opvækst. Det er dog af største vigtighed, at man i denne sammenhæng anerkender behovet for udbygget efteruddannelse, sparring og støtte fra kommunen samt supervision (se også punkt 70 og 71.)

Børns Vilkår støtter op om andre dele af lovforslaget. Vi er enige i vigtigheden af at opfylde børn og unges behov for et trygt omsorgsmiljø, der tilbyder nære og stabile relationer til voksne (første del af § 68, stk.2). Børns Vilkår vil desuden udtrykke sin tilfredshed med bemærkningernes understregning af, at ikke alle børn og unges behov vil kunne varetages bedst i en plejefamilie. Ønsket om bedst muligt at kunne imødekomme barnets eller den unges behov må som nævnt ovenfor altid være udgangspunktet for valgt af anbringelsessted og -form.

Børns Vilkår er enige i den del af lovforslaget (§ 68, stk.3), der påbyder den anbringende kommune så vidt muligt at vælge samme anbringelsessted til søskende, der skal anbringes eller er anbragt (med de nævnte forbehold for andre løsninger).

Børns Vilkår bakker også op om den del af forslaget (§ 68, stk.4), der giver barnet ret til en støtteperson – og ret til hjælp til at undersøge potentialerne herfor. Børns Vilkår er tilfredse med at se, at det i bemærkningerne gøres klart, at der er tale om en ret og ikke en pligt – barnet skal naturligvis have mulighed for at takke nej til at få en eksisterende relation med en voksenperson formaliseret gennem en udpegning som støtteperson.

Til nr. 48, Høring af anbringelsessted

Børns Vilkår er enige i, at anbringelsesstedets erfaringer og vurderinger kan være en stor del af grundlaget for at træffe afgørelser, der har stor betydning for barnet. Børns Vilkår støtter derfor op om, at til at høre det konkret relevante anbringelsessted i forbindelse med afgørelser vedrørende anbragte børn og unge i forbindelse med afgørelser om samvær, om hjemgivelse og om ændring af anbringelsessted (§69, stk. 5).

Til nr. 49, Vurdering af indsats hver 6. måned

Børns Vilkår bakker op om denne del af forslaget.

Til nr. 50 og 51, Opfølgning på handleplaner

Børns Vilkår bakker op om forslaget om, at den anbringende kommune skal afholde en samtale med barnet eller den unge på anbringelsesstedet mindst to gange om året mod nu én gang årligt (§ 70, nyt stk. 2).

Børns Vilkår støtter også op om, at samtalerne afholdes uden tilstedeværelse af ansatte på anbringelsesstedet, hvis dette hæmmer et godt udbytte af samtalen for barnet. Dog bør det i selve lovtæksten ikke formuleres som, at samtalen bør gennemføres "uden andres tilstedeværelse". Det bør altid være barnet eller den unge, der afgør om der evt. skal deltage andre personer i samtalen, herunder en selvvalgt bisidder jf. § 48a, der giver børn ret til at lade sig bistå af andre.

Børns Vilkår anbefaler:

- At det i lovtæksten tydeliggøres, at barnet har ret til at vælge, hvem der skal deltage i samtalen.

Til nr. 53, Barnets ret til samvær

Børns Vilkår oplever under den nuværende lovgivning, at en del børn og unge påtvinges kontakt og samvær med forældrene mod deres vilje. Det er åbenlyst, at fastsættelse af samvær og kontakt mod barnets eller den unges vilje ikke er barnets tarv. Og i mange sammenhænge vil et sådant samvær uden opbakning fra barnet kunne svække effekten af en anbringelse.

Børns Vilkår bakker derfor varmt op om denne del af Barnets Reform (§ 71, stk. 1), hvor hensynet til barnet eller den unge kommer til at stå over forældrenes ønske om kontakt og samvær. Børns Vilkår bakker tillige varmt op om, at barnets eller den unges med forslaget får ret til samvær udvides til at omfatte barnets eller den unges netværk i form af søskende, bedsteforældre eller andre nære relationer.

Til nr. 54, Undersøgelse uden for hjemmet og regulering af samvær

Børns Vilkår støtter op om denne del af Barnets Reform.

Til nr. 55, Gratis advokatbistand under en klagesag

Børns Vilkår er særdeles tilfredse med dette forslag.

Til nr. 61-65, Efterværn

Børns Vilkår støtter op om denne del af Barnets Reform. Børns Vilkår mener dog grundlæggende, at *alle* unge, der har været anbragt, bør have ret til efterværn, hvis de selv ønsker det.

Børns Vilkår anbefaler:

- At lovforslagets nye § 76, stk. udvides, så alle anbragte unge som minimum har ret til en kontaktperson.

Til nr. 66, Ophævelse af krav om standarder for sagsbehandling

Børns Vilkår støtter ikke denne del af forslaget. Dette ud fra en vurdering af, at standarder for sagsbehandling er en del af fundamentet under god sagsbehandling.

Samtidig giver standarder for sagsbehandling borgerne, og naturligvis primært de udsatte børn og unge, en bedre retssikkerhed, fordi standarder for sagsbehandling medvirker til åbenhed og gennemsigtighed i forhold til de krav, som kommunen sætter for egen sagsbehandling. Derved bliver det lettere for borgerne at vurdere, om den enkelte kommune lever op til egne målsætninger for god sagsbehandling. Derfor svækket forslaget retssikkerheden for de udsatte børn og unge.

Til nr. 67, Delmål i handleplaner

Børns Vilkår er uenige i reduktionen i indholdet i handleplaner og støtter ikke denne del af Barnets Reform.

Forslaget indeholder ikke reelle begrundelser og eksempler på, hvordan de nuværende administrative byrder ved at tage stilling til alle seks forhold i handleplanen, kan reduceres, uden samtidig at svække kvaliteten. Sammen med de svækkede krav til indholdet af § 50 undersøgelsen i forhold til de seks undersøgelsesforhold rummer dette forslag en alvorlig risiko for, at undersøgelser og handleplaner fokuserer på de forhold, som umiddelbart forekommer at være vigtigst, og at kommunerne i nogle tilfælde vil overse forhold, der ikke umiddelbart er tydelige, herunder ikke vil udforme handleindsatser i forhold til præcis de forhold. Dette er efter Børns Vilkårs vurdering stærkt bekymrende.

Afskaffelse af kravet om delmål er i direkte modsætning til den tendens, som der i mange kommuner er til at arbejde mere målrettet med forandringsteori, hvor delmål er en naturlig del af arbejdet for at opnå de opsatte mål.

Børns Vilkår erkender, at mange kommuner og sagsbehandlere ikke i det daglige arbejder systematisk med at opstille delmål. Dertil kommer, at mange handleplaner end ikke indeholder mål for indsatserne. At sagsbehandlere, jf. de almindelige bemærkninger, giver udtryk for, at de har

svært ved at skelne mellem mål og delmål, kan efter Børns Vilkårs vurdering ikke bruges som argument for at fjerne kravet om delmål. Det understreger derimod behovet for at opkvalificere sagsbehandlerne i at arbejde mere systematisk med mål og delmål for det sociale arbejde. Opstilling af delmål er et grundelement i socialfagligt arbejde i forhold til løbende at kunne vurdere, om indsatserne virker efter hensigten, og hvorvidt handleplanen skal revideres.

Med den ene hånd indføres strammere krav om tilsyn (herunder to årlige samtaler med barnet/den unge), og med den anden hånd afskaffes de krav om delmål, som netop er en del af det fundament for at vurdere, om indsatserne virker, og om barnet på de forskellige områder opnår de ønskede forbedringer.

Ydermere vurderer Børns Vilkår, at der er en klar modsætning mellem forslaget om at reducere indholdet i handleplaner og de almindelige bemærkninger til lovforslaget, hvor det hedder at: "Forslaget har til formål at præcisere, at handleplanen er et centralt styringsredskab for indsatsen, og at tilsynet skal tage udgangspunkt i opfølgning på de mål, der fremgår af handleplanen."

Børns Vilkår støtter dog op om, at der med i handleplanen for unge, der er fyldt 15 år, skal opstilles konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet (§ 140 stk. 5). Det vil medvirke til at sikre en bedre sammenhæng mellem indsatser i ungdommen og efterværn. Også i den sammenhæng forekommer afskaffelse af kravet om delmål uhensigtsmæssigt, da det netop i en langsigtet plan for 15-åriges udvikling på bl.a. skole, uddannelse mv. er åbenlyst vigtigt at have en række delmål at styre efter.

Til nr. 68, Fælles handleplaner for flere børn i en familie

Som tidligere anført i dette høringssvar, mener Børns Vilkår helt grundlæggende, at ethvert barn er et selvstændigt individ med egne rettigheder, herunder ret til at blive set på og behandlet som enkeltindivid og selvstændig borger i dets møde og kontakt med myndighederne. Børns Vilkår kan derfor ikke støtte, at det bliver muligt for kommunalbestyrelsen at udarbejde én fælles handleplan for alle børn i familien (§§ 140, stk. 8).

Børns Vilkårs manglende støtte til denne del af forslaget skal ses i sammenhæng med, at lovforslagets § 1, nr. 16 om muligheden for at udarbejde én fælles undersøgelse for alle børn i familien heller ikke kan støttes.

Ydermere vil det være grundlæggende problematisk at udarbejde fælles handleplaner for børn, der ikke er anbragt samme sted. Det er et totalt opgør med fokus på det enkelte barn og at se de enkelte børns særlige behov.

Til nr. 69, Godkendelse af familieplejer

Børns Vilkår støtter op om, at konkret godkendte plejefamilier ikke skal være afskåret fra at tage søskende, det måtte være anbragt af to forskellige kommuner.

Til nr. 70-71, Uddannelse af familieplejere

Med lovforslaget lægges der op til, at plejefamilierne skal "have ret til minimum 2 dages efteruddannelse ud over det lovpligtige kursus i at være plejefamilie". Børns Vilkårs klare vurdering er, at plejefamilierne løser en meget vigtig og ofte meget vanskelig opgave. Efteruddannelse og løbende supervision er derfor afgørende forudsætninger for en vellykket anbringelse. Børns Vilkår mener derfor ikke, at to dages efteruddannelse er nok per år.

Børns Vilkår er af den mening, at omfanget af efteruddannelse i princippet altid bør matche familieplejernes aktuelle opgaver og udfordringer forbundet med det barn/de børn, som de har i pleje. Herudover så vi gerne en yderligere markering af, at familieplejerne har ret til supervision.

Børns Vilkår anbefaler derudover:

- At det i loven sikres, at alle kommunale familieplejere har en børnefaglig uddannelse. Og at familieplejerne opnår ret til at blive koblet på et fagligt, professionelt netværk, f.eks. i tilknytning til en institution for kommunale.

Til nr. 78, Tilsyn med tilbud

Børns Vilkår er enig i, at pædagogiske målsætninger og metoder også skal indgå i det driftsorienterede tilsyn.

Til nr. 79, Reduktion af tilsyn

Børns Vilkår kan ikke støtte, at det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 148 stk. 1 og 2, ikke skal omfatte konkret godkendte plejefamilier, konkret godkendte kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier undtages fra det driftsorienterede tilsyn. Børns Vilkår kan se, at man ønsker at fjerne dette tilsyn som en del af afbureaukratiseringstiltagene, hvilket er stærkt bekymrende set ud fra et børneperspektiv.

Børns Vilkår anbefaler:

- At der fortsat føres driftsorienteret tilsyn med konkret godkendte plejefamilier, konkret godkendte kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier.

Til nr. 81, Den udvidede underretningspligt

Børns Vilkår er yderst tilfredse med denne del af Barnets Reform.

Indarbejdelse af de administrativt fastsatte regler om underretningspligt i loven er efter Børns Vilkårs vurdering en god måde at klargøre indholdet af den udvidede underretningspligt. Børns Vilkår er meget tilfredse med denne ændring af loven (den foreslåede § 153, stk. 1).

Børns Vilkår er ligeledes meget tilfredse med den foreslåede § 153, stk. 1, nr. 2 om underretninger ved kendskab til eller antagelse om, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte, at et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte eller et barn en ung år er udsat for vold eller andre overgreb.

Børns Vilkår anbefaler dog følgende udvidelser:

- At underretningspligten også gælder, hvis forhold inden fødslen giver fagpersonen anledning til bekymring for forældre- eller omsorgsevnen i et vordende forældreskab. Der er i dag kun forpligtelse for fagpersoner som læger, jordemødre mv. til at underrette vedr. gravide, hvis der er tale om misbrugsproblemer. Det er ikke tilstrækkeligt for at sætte tidligt ind med hjælp og støtte til at håndtere forældrerollen.

Den foreslåede § 153, stk. 2, 1. pkt. giver mulighed for at udarbejde regler om underretningspligt for andre grupper af personer, der under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til forhold, som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter denne lov. Dette er en uændret videreførelse af den gældende § 153, stk. 2. Børns Vilkår anbefaler dog:

- At selve loven inkluderer flere relevante grupper, herunder privatpraktiserende psykologer og/eller andre former for terapeuter.

Børns Vilkår støtter, at den underrettende person skal oplyses, om underretningen har givet anledning til undersøgelser eller foranstaltninger vedr. det pågældende barn (§ 153, stk. 3). Med henblik på at sikre barnets retssikkerhed, ser Børns Vilkår i denne forbindelse gerne, at der allerede fra starten holdes øje med, hvilke informationer, der videregives til den underrettende person (gennem en ekstern undersøgelse eller som en del af Ankestyrelsens praksisundersøgelser).

I tilknytning til de nye bestemmelser om den udvidede underretningspligt, anbefaler Børns Vilkår:

- At mulighederne for at underrette Ankestyrelsen bliver tydeliggjort og præciseret
- En forstærket indsats for at højne kendskab hertil i målgruppen
- At Ankestyrelsen som kommunalbestyrelsen skal oplyse den underrettende person, om underretningen har givet anledning til undersøgelser eller foranstaltninger vedr. det pågældende barn.

Til nr. 84, 85 og 86, Klageadgang

Børns Vilkår giver sin store støtte til denne del af Barnets Reform. Ret til at klage over afgørelser i ens sag er en væsentlig forbedring af børn og unges retsstilling. Dette gælder såvel i forhold til klager over afgørelser af kommunalbestyrelsen og af børn- og unge-udvalget.

Som tidligere nævnt i dette hørings svar, er der et meget stort behov for at styrke børns faktiske muligheder for at klage i Danmark. Formelt har børn godt nok muligheder for at klage til Det Sociale Nævn, Ankestyrelsen og Folketingets Ombudsmand. Disse klageadgange er imidlertid entydigt henvendt til voksne besidder ikke de nødvendige kompetencer til at håndtere børn og unges henvendelser. Børns Vilkår vil derfor igen foreslå, at børn og unges retsstilling opgraderes ved etablering oprettelse af en børnetalsperson efter den model, som Børnerådet med opbakning fra en bred vifte af organisationer har foreslået. En børnetalsmand vil – igen som tidligere nævnt – være en markant styrkelse af børn og unges retssikkerhed.

Til § 2

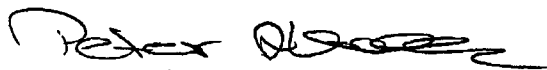
Til nr. 1, Børn- og unge-udvalgets sammensætning

Børns Vilkår er særdeles tilfredse med denne del af Barnets Reform. Børns Vilkår mener grundlæggende, at behandlingen af de komplicerede børnesager i kommunerne altid bør ske med så stor faglig ekspertise som muligt. Det bør være hævet over enhver mistanke, at beslutninger i disse sager træffes ud fra andre hensyn end barnets bedste. Børns Vilkår hilser derfor forslaget meget velkomment. Børns Vilkår støtter derfor forslaget om ny sammensætning af Børn- og unge-udvalget.

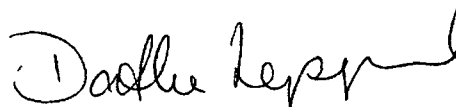
Til nr. 6, Opsættende virkning

Børns Vilkår støtter denne del af forslaget, da det kan være med til at sikre stabilitet i barnets eller den unges liv – uanset om barnet/den unge får medhold i sin klage eller ej.

Med venlig hilsen

Peter Albæk
Formand

Dorthe Lysgaard
Direktør

Indenrigs- og Socialministeriet
Att.: Christina Hviid
Holmens Kanal 22,
1060 København K

29. januar 2010

Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform)

Dansk Erhverv er positive overfor Indenrigs- og Socialministeriets arbejde med Barnets Reform.

Dansk Erhverv har længe påpeget et omfattende behov for at skabe en forbedret ramme omkring private botilbud og opholdssteders forhold. Arbejdet med Barnets Reform er i denne forbindelse et skridt i den rigtige retning. Dansk Erhverv mener fortsat, at der er mulighed for en række forbedringer, som vil skabe forbedrede muligheder for private botilbud og opholdssteder.

Dansk Erhverv repræsenterer en lang række private botilbud og opholdssteder, som oplever en lang række problemer i samarbejdet med de danske kommuner.

Dansk Erhvervs fokus er rettet mod private institutioners driftsmæssige og økonomiske vilkår, og Dansk Erhverv ønsker primært at rette opmærksomhed omkring det problem, at kommunerne fungerer som både godkender, tilsynsfører, bestiller og konkurrent. Det skaber en lang række uhensigtsmæssige barrierer for private institutioners daglige arbejde.

Dansk Erhverv kan tilslutte sig det høringssvar som LOS har udarbejdet i forbindelse med nærværende høring.

/SHJ
shj@danskerhverv.dk

Side 1/4

-

Deres ref.:

Vores ref.:

-

Generelle bemærkninger

§ 49 a:

Dansk Erhverv er positiv overfor, at der sker en opblødning i udveksling af oplysninger, idet det gør det nemmere med tidlig indsats i forhold til børn og unge.

§ 50 stk. 8:

Dansk Erhverv er positiv overfor en samlet undersøgelse for flere børn i familien. Dog kan det bevirke, at andre børns vanskeligheder bliver tilsløret. Det er derfor vigtigt, at de individuelle forskellige tydeliggøres endnu mere.

§ 50 stk. 1:

En særskilt plan for forældrene vil opkvalificere anbringelsen og medvirke til et bedre samarbejde mellem forældre og institution.

§ 68 stk. 13:

Dansk Erhverv er positiv overfor at oversende handleplan til ny kommune og at den nye kommune skal tage stilling inden 30 dage. En uheldig konsekvens kan være, at den unge ikke ved, om han eller hun er solgt. Den anbringende kommune burde således give refusion indtil det 23. år.

§ 70 stk. 2:

Dansk Erhverv er i udgangspunktet positiv overfor tilsyn to gange om året. Der skal dog gøres opmærksom på, at denne løsning er prøvet før, og at Dansk Erhverv er skeptisk i forhold til, hvor ressourcerne til de ekstra tilsyn skal komme fra? Er der derudover foretaget en vurdering af, om hvorvidt det kan være problematisk for barnet muligvis at forholde sig til en ny behandler hver gang?

§ 76 stk. 2 og 3:

Dansk Erhverv er positiv overfor at bibeholde fast kontaktperson – dog burde det også tilbydes selvom barnet tildeles anden døgnforanstaltning, idet barnet kan have dannet tæt tilknytning til tidligere omsorgs-personer (pædagog/lærer) og fortsat have behov for kontakt - specielt i en overgang hvor der sker et skift.

Det er fint at opkvalificere familieplejeområdet, både hvad angår økonomi og pædagogik og læring. At have øje for hvilke børn, der kvalificerer sig til at få et tilbud om familiepleje, og har familieplejen de fornødne ressourcer til at varetage opgaven?

Dansk Erhverv mener, at det er uhensigtsmæssigt at afskaffe den generelle godkendelse fra den stedlige kommune, idet erfaringer fra tidligere viste, at nogle kommuner flyttede børn ud af egen kommune til andre kommuner. Pludselig stod nogle kommuner med børn med store vanskeligheder uden, at de faktisk var klar over det. Vi mener også, at den stedlige kommune har en forpligtelse i forhold til dagpleje, børnehave og skolegang.

Dansk Erhverv henviser herudover som nævnt til fremsendt høringsbrev fra LOS.

Specifikke bemærkninger

Lovgivning om efterværn

Dansk Erhverv repræsenterer medlemmer, som har mange års erfaring inden for området og finder det absolut positivt, at der er sat fokus på styrkelse af efterværnsindsatsen, dog er det deres opfattelse, at der er nogle grundlæggende problemstillinger i konstruktionen, der næppe vil blive løst med de nye lovforslag.

Overgangen fra barn til voksen er for anbragte unge en periode, der er særdeles kritisk, og hvor der oftest er behov for meget støtte. Selv om der gennem anbringelsesforløbet har været arbejdet på at fastholde og styrke familienetværk, så viser erfaringen at disse netværk ofte er så skrøbelige, at der reelt ikke er meget hjælp at hent. Dvs. at de unge oftest er helt afhængig af professionel støtte.

Der er forskellige lovgivningsmæssige forhold, der gør det svært for den unge:

Kommuneskift ved 18 år:

Det er meget uheldigt at der kommer et kommuneskift netop på det tidspunkt, hvor der skal ske de største ændringer i den unges liv.

For et par år siden blev retssikkerhedsloven ændre således, at den kommune, der har foranstaltet anbringelse af et barn, bliver ved med at være handlekommune, også selv om forældrene flytter. Det var en meget positiv og formålstjenlig ændring, der har betydet, at der har kunnet opnås en kontinuitet i anbringelsesforløbet.

Selv om der ofte sker sagsbehandlerskift, så er det alligevel af stor betydning for barnet/unge, at det er den samme kommune der er ansvarlig for anbringelsesforløbet. Dansk Erhvervs medlemmer oplever ofte, at børnene/unge føler en tilknytning til deres anbringelseskommune og til deres sagsbehandler. Det er derfor meget uheldigt, at der skal ske et kommuneskift, samtidig med at anbringelsesforløbet skal ændres til efterværn.

Dansk Erhvervs medlemmer oplever ligeledes, at kommunernes praksis og holdning til støttebehov er meget forskelligt, og ofte bliver det, ud fra et ønske om at den unge skal blive i stand til at klare sig på lige fod med andre unge, overvurderet, hvad den unge kan klare, og undervurderet hvilken støtte der er behov for. Der er set eksempler på, at anbringende kommune, ud fra deres kendskab til den unge har lagt op til en efterværnsforanstaltning, hvor behovet efterfølgende er vurderet anderledes af den nye handlekommune.

Dansk Erhverv opfordrer til, at retssikkerhedsloven ændres, så den unge beholder samme handlekommune under efterværn, således at det er den kommune, der kender den unges, historien,

problematikken og evt. familie og søskende, der også har ansvar for tilrettelægning af efterværn/overgang til voksenlivet. Samtidig vil det være hensigtsmæssigt, at der indgås samarbejdsaftale med opholdskommunen, så eventuelle kommunale tilbud (jobcenter mv.) inddrages, og således at opholdskommunen er bekendt med den unge, når efterværnet ophører.

Den unges forsørgelse/ inddragelse af andre lovområder

Når de unge efter et anbringelsesforløb skal flytte i egen bolig, er de ofte henvist til at få kontanthjælp. De unge får oftest udmålt laveste kontanthjælpstakst, eller evt. SU. takst. De unge kommer ofte fra et anbringelsesforløb, hvor der har været et højt aktivitetsniveau med mange oplevelser, ud til et liv på et fattigdoms niveau, som gør det meget svært for dem at få tilværelsen til at fungere.

Der er ofte tale om unge, der ikke har forældre og netværk, der kan hjælpe økonomisk når det kniber, eller hvor man kan komme hjem i weekend og ferier og få lidt mad og andre goder med sig, som det er tilfældet for de fleste andre unge der flytter hjemmefra.

Kontanthjælpsniveau er således, at når boligudgiften er betalt, så er der et kun et meget beskedent rådighedsbeløb til dækning af alle øvrige udgifter (kost, forsikringer, telefon licens, transport mv.) Konsekvensen er, at der oftest intet er tilbage til aktiviteter, sportsklubber mv.

Netop for de udsatte unge er det et kæmpe problem og medvirker til modløshed og social isolation.

På vegne af relevante medlemmer, vil Dansk Erhverv opfordre til, at man i forbindelse med lovgivning på efterværnsområdet, sikrer at andre lovområder (særlig lov om aktivt beskæftigelsesindsats) også inddrages. Eller at det via serviceloven sikres, at der et økonomisk råderum i forhold til at iværksætte/fastholde sociale aktiviteter.

Med venlig hilsen

Stinne Hjorth-Andersen
Chef for offentlig-privat samarbejde

Danmarks Lærerforening

Forening for undervisere i folkeskolen, specialundervisere
for voksne samt formidlere i ernæring og sundhed

Indenrigs- og Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Den 28. januar 2010
J.nr. 2010/0710/0001*3/ABC/AK/pea

Vedr. Deres J.nr. 2010-234 Høring om forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform)

Danmarks Lærerforening finder, at intentionen i mange af forslagene i udkastet til Barnets Reform vil være fremskridt i forhold til de nugældende regler. Intentionen om at sikre de udsatte unge en stabil skolegang bør prioriteres højt.

Foreningen har længe arbejdet for øget mulighed for samarbejde og mere fleksibel udveksling af informationer mellem de parter, der har relationer til et udsat barn. Forslaget om en tidlig indsats og tværfagligt samarbejde mellem lærere, pædagoger, læger og andre faggrupper som socialrådgivere og sundhedsplejersker inddrages, er efter vor opfattelse en uomgængelig forudsætning for, at indsatsen over for udsatte børn kan virke. På den baggrund kan vi tilslutte os formuleringen i § 49 a.

Foreningen ser dog gerne, at kommunerne /institutionerne får pligt til at lave en struktur for udmøntningen af § 49a, eksempelvis pligt til at beskrive samarbejdets funktion ud fra lokale forudsætninger om gruppens sammensætning. I modsat fald forudser vi, at muligheden for informationsudveksling efter 49 a i nogle tilfælde kan blive for sporadisk og tilfældig.

Det vil endvidere styrke nytten af samarbejdet, hvis der i § 49a, stk. 2 i særlige tilfælde bliver givet mulighed for udveksling af oplysninger mere end 1 gang.

Det er positivt, at den bestående mulighed for at henvende sig til Ankestyrelsen, hvis en lærer er bekymret for, om kommunen er tilstrækkelig agerende på underretninger, tydeliggøres. Kommunernes mulighed for at orientere lærerne om, hvorvidt der er foretaget en handling som følge af en underretning, er af stor betydning. Foreningen ser gerne, at denne mulighed bliver til en pligt for kommunerne sammen med en pligt til at begrunde, hvorfor man eventuelt har valgt ikke at foretage sig noget. En sådan orientering vil være af stor betydning for lærernes opfølgning på de forhold, der er baggrund for underretningen.

Foreningen kan ikke støtte, at den nuværende bestemmelse i bekendtgørelsen om underretningspligt, der først indtræder, "når der ikke er rimelig mulighed for gennem egen virksomhed i tide at afhjælpe vanskelighederne", ifølge lovbemærkningerne fjernes.

Foreningen kan endvidere ikke støtte forslaget § 153, stk. 1 og 2 og 3 sammenholdt med lovbemærkningerne, hvis de skal forstås sådan, at ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om underretningspligtens alene omfatter personer, der ikke udøver offentlig tjeneste eller offentligt erhverv.

Ophævelse af ministerens mulighed for at bestemme, at underretning først skal ske når der ikke er rimelig mulighed for gennem egen virksomhed i tide at afhjælpe vanskelighederne, vil kunne ødelægge det nødvendige tillidsforhold mellem skole og hjem. Hvis forholdene ved behov for særlig støtte ikke først skal søges afhjulpet ved kontakt til hjemmet, må det forudses, at hjemmene i mange situationer, der kunne afhjælpes som en af skolens daglige arbejde, ikke vil betragte skolen som en samarbejdspartner, der seriøst ønsker at afhjælpe mindre forhold før de udvikler sig til en egentlig sag om omsorgssvigt. Der vil være risiko for, at underretningen ikke opfattes som en bekymringsunderretning, men derimod som en del af de sociale myndigheders magtudøvelse, hvor skolen har taget stilling til fordel for myndighederne.

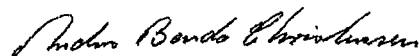
Under alle omstændigheder vil der være behov for en vejledning om, hvad der forstås ved underretning, når et barn eller ung under 18 år kan have behov for særlig støtte, også for at lærerne kan få fjernet den tvivl der er om, hvornår der skal underrettes. Eksempelvis vil særligt behov for støtte være henvisning til specialundervisning, hvorved forslagets indhold vil kunne medføre tolkning af grænseflader mellem serviceloven og folkeskolelovens bestemmelser om specialundervisning.

Det må endvidere forudses, at fjernelsen af bestemmelsen om afhjælpningen af forholdet forud for en underretning vil medføre en kraftig forøgelse af underretninger, også underretninger, som kommunen ikke finder, giver anledning til at foretage sig noget, jf. lovforslagets § 153, stk. 3.

Muligheden for tidlig konsulentbistand over for familierne i forbindelse med en § 50 undersøgelse bør prioriteres.

Foreningen kan tilslutte sig, at der skal underrettes, når en ung der udsættes for vold eller andre overgreb, hvis der kommer en vejledning om, hvad der forstås ved andre overgreb..

Med venlig hilsen

Anders Bondo Christensen

Aksel Kramer